

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 42

Год. LXIII

Среда, 4 април 2007

Цена на овој број е 220 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk



СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
588.		Закон за изменување и дополнување на Законот за оружјето.....	
	2		
589.		Закон за изменување на Законот за гаранција на Република Македонија на обврските по Договорот за заем и финансирање, наменет за забрзување на развојот на мали и средни претпријатија во Република Македонија (фаза III), кој ќе се склучи меѓу Македонската банка за поддршка на развојот и Кредитната банка за обнова од СР Германија.....	
	18		
590.		Одлука за основање на Повремена комисија на Собранието на Република Македонија за утврдување на реалната состојба и условите во казнено-поправните установи.....	
	18		
591.		Решение за разрешување од должноста директор на Управата за цивилна – воздушна пловидба.....	
	19		
592.		Решение за именување директор на Агенцијата за цивилно воздухопловство.....	
	19		
593.		Програма за задолжителна имунизација на населението во Република Македонија за 2007 година.....	
	19		
594.		Програма за здравствена заштита на лица со болести на зависности во Република Македонија за 2007 година....	
	23		
595.		Програма за организирање и унапредување на крводарителството во Република Македонија за 2007 година...	
	25		
596.		Програма за превентивна здравствена заштита во Република Македонија за 2007 година.....	
	28		
		597.	
		Правилник за критериумите и начинот на оценување на работата на полициските службеници, образецот на оценувачкиот лист и начинот на водење на евиденцијата.....	45
		598.	
		Упатство за начинот на вршење на генерален и стручен надзор во полицијата	48
		599.	
		Правилник за формата и содржината на образецот и начинот на издавање и одземање на легитимацијата на пазарниот извршител.....	49
		600.	
		Правилник за формата и содржината на образецот и начинот на издавање и одземање на службената легитимација на државниот пазарен инспектор.....	50
		601.	
		Правилник за формата и содржината на жигот на Државниот пазарен инспекторат.....	51
		602.	
		Одлука за прераспоредување на судиите во Основниот суд Скопје I – Скопје – кривичен суд.....	51
		603.	
		Одлука за прераспоредување на судиите во Основниот суд Скопје II – Скопје – граѓански суд.....	52
		604.	
		Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У. бр. 238/2006 од 21 март 2007 година.....	53
			Агенција за цивилно воздухопловство
		64.	
		Правилник за техничките услови за пловидбеност на воздухоплов, мотор, елиса и опрема на воздухоплов.....	54
		Објава за просечната месечна нето плата по работник за месец март 2007 година.....	54
		Објава за движењето на цените на мало во Република Македонија за месец март 2007 година.....	55
		Огласен дел	1-56

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 588.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОРУЖЈЕТО

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за оружјето, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 28 март 2007 година.

Бр. 07-1375/1
28 март 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОРУЖЈЕТО

Член 1

Во Законот за оружјето ("Службен весник на Република Македонија" број 7/2005 и 47/2006), во членот 1 став 1 по зборот "поправање" се додаваат зборовите: "онеспособување (деактивирање)".

Член 2

Во членот 2 ставот 1 се менува и гласи:

"Оружје", во смисла на овој закон, се смета секој предмет или орудие, направени со цел под притисок на гасови, кои настануваат при согорување на експлозивни материји, гасови под притисок или друга потенцијална енергија, да исфрлаат проектил во облик на единечно зрно, снап од сачми, гас, течност, стрели или друга состојка, што предизвикува повреди опасни за здравјето и животот на луѓето, како и секој друг предмет чија основна намена е вршење напад врз физичкиот интегритет на луѓето;"

Во ставот 2 по точката 1 се додаваат две нови точки 2 и 3, кои гласат:

- "2) колекционерско оружје;
- 3) оружје за самозаштита;"

Точките 2, 3, 4, 5 и 6 стануваат точки 4, 5, 6, 7 и 8.

Точките 7 и 8 кои стануваат точки 9 и 10 се менуваат и гласат:

- "9) оружје за светлосно-звучна сигнализација и
- 10) електрични парализатори."

Ставот 3 се менува и гласи:

"Одредбите за набавување, поседување и постапување со оружјето и муницијата на овој закон, соодветно се применуваат и на главните делови од огненото оружје и на боевата муниција за огненото оружје, освен ако со овој закон поинаку не е определено;"

Во ставот 4 точка 2 сврзникот "и" се заменува со точка и запирка.

Во точката 3 на крајот на реченицата точката се заменува со точка и запирка и се додаваат четири нови точки 4, 5, 6 и 7, кои гласат:

- "4) старинско оружје;
- 5) реплика на старинско оружје;
- 6) оружје за индустриски цели и
- 7) харпуни за подводен риболов."

Член 3

Во членот 3 став 2 зборовите: "зрно, кугла, сачма или друг проектил" се заменуваат со зборовите: "балистички проектил во облик на единечно зрно или снап од сачми".

Во ставот 5 зборовите: "полни и празни" се заменуваат со зборовите: "празни и полни", а зборот "исфрлаат" се заменува со зборот "испукуваат".

Во ставот 6 зборовите: "полни и празни" се заменуваат со зборовите: "празни и полни", а зборот "исфрли" се заменува со зборот "испука".

Во ставот 7 зборот "истрелувањето" се заменува со зборот "испукувањето".

Во ставот 8 зборот "истрелување" се заменува со зборот "испукување", а зборот "комората" се заменува со зборовите: "лежиштето на куршуми".

Во ставот 9 зборовите: "зрно, кугла, или друг проектил" се заменуваат со зборовите: "проектили со различен облик".

Во ставот 10 зборот "надразлив" се заменува со зборовите: "со муниција, иритирачки".

Во ставот 11 зборот "надразлив" се заменува со зборот "иритирачки".

Во ставот 12 зборовите: "гасови насочено распрнуваат или исфрлаат проектили заради светлосна или" се заменуваат со зборовите: "или други слични гасови насочено исфрлаат светлосен проектил или предизвикуваат".

Во ставот 15 зборовите: "затегната тетива" се заменува со зборовите: "затегнатите краци на лакот, со тетива".

Ставот 16 се менува и гласи:

"Ладно оружје" се сите предмети направени за вршење напад или нанесување на телесна повреда, со употреба на физичка сила на напаѓачот, како и предмети погодни за нанесување телесна повреда кога тие се носат на јавни собири, локали и слични места;"

Ставот 17 се брише.

Ставот 18 кој станува став 17 се менува и гласи:

"Електрични парализатори" се направи создадени за вршење напад или одбрана, кои под дејство на електрицитет или висок напон, предизвикуваат електрични шокови, што го онеспособуваат лицето, врз кое е употребена направата;"

Ставот 19 кој станува став 18 се менува и гласи:

"Оружје за индустриски цели" е оружје наменето за индустриска или техничка употреба, под услов да може да се користи само за тие употреби;"

Ставот 20 станува став 19.

По ставот 21 кој станува став 20 се додаваат два нови става 21 и 22, кои гласат:

"Колекционерско оружје" е оригинално оружје од Б и Ц категорија, кое е конструирано во период од 1898 до 1945 година и потекнува од значајни историски настани;

"Оружје за самозаштита" е еднострелно, полуавтоматско или репетирачко огнено оружје од Б и Ц категорија, со калибар поголем од 5,6 милиметри, кое служи за заштита на животот на сопственикот на оружјето и за обезбедување на лица и имот;"

Во ставот 22 кој станува став 23 зборот "произведено" се заменува со зборовите: "што употребувало црн барут, конструирани", а по зборот "историска" се додава запирка и зборовите: "антикварна, музеолошка".

По ставот 23 се додава нов став 24, кој гласи:

"Реплика на старинско оружје" е копија на старинско оружје (кусо или долго огнено оружје), кое се полни со црн барут од устата на цевката на оружјето и се пали со фитил, кремен или каписла;"

Во ставот 23 кој станува став 25 зборовите: "комора, цилиндер" се заменуваат со зборовите: "лежиште за куршуми".

Ставот 24 кој станува став 26 се менува и гласи:

""Посебна опрема за огнено оружје" е секој механизам, што е произведен и наменет за дополнување на основниот модел на оружјето, со чија примена се зголемуваат можностите и квалитетот на употребата на оружјето, освен оптичкиот нишан;"

По ставот 26 се додава нов став 27, кој гласи:

""Оптички нишан" е посебна опрема за оружје, која се употребува на ловечко или спортско оружје при учество на лов или стрелаштво, а се набавува и поседува од страна на физичко лице кое е активен член на ловечко или стрелачко друштво;"

По ставот 25 кој станува став 28 се додаваат два нови става 29 и 30, кои гласат:

""Оружје што е трајно онеспособено за употреба (деактивирано)" е огнено оружје од Б, Ц и Д категорија, кое целосно ги изгубило карактеристиките на оружје, со извршување на техничка постапка врз еден од главните делови од огнетото оружје, по што делот повеќе не може да се отстрани, замени или преправи, а со тоа оружјето е трајно онеспособено за натамошна негова употреба;

""Оружје што е привремено онеспособено за употреба" е огнено оружје од Б, Ц и Д категорија, кое со извршување на техничка постапка врз еден од главните делови од огнетото оружје е привремено онеспособено за функционирање;"

Ставот 26 станува став 31.

По ставот 27 кој станува став 32 се додава нов став 33, кој гласи:

""Боева муниција" се сите видови куршуми, наполнети со проектил што има моќ да убие;"

Ставот 28 кој станува став 34 се менува и гласи:

""Муниција со панцирно-пробивен проектил што пенетрира" е муниција наменета за воена употреба, чиј проектил содржи тврдо јадро, кое има голема пробивна моќ;"

Ставот 29 кој станува став 35 се менува и гласи:

""Муниција со експлозивни проектили" е муниција наменета за воена употреба, чии проектили содржат полино што експлодира;"

Ставот 30 кој станува став 36 се менува и гласи:

""Муниција со запаливи проектили" е муниција наменета за воена употреба, чии проектили содржат хемиско соединение кое е запаливо;"

Во ставот 31 кој станува став 37 зборот "зрно" се заменува со зборот "проектили".

Во ставот 32 кој станува став 38 зборовите: "оружје за индустриски цели" се заменуваат со зборовите: "извршување на хумани активности, чиј проектил содржи хемиско соединение, кое предизвикува привремено успивање и онеспособување".

Ставот 33 кој станува став 39 се менува и гласи:

""Одбележувачка муниција" е муниција наменета за воена употреба, чиј проектил содржи хемиско соединение, кое со согорување ја означува патеката на движење на проектилот;"

По ставот 39 се додаваат два нови става 40 и 41, кои гласат:

""Муниција за гасно оружје" е муниција која содржи хемиско полнење со иритирачки гас, кој има краткотрајно дејство на здравјето на луѓето и

"Адаптери" се направи наменети за употреба во лов или спортско стрелаштво, кои се вметнуваат во цевката на оружјето заради промена на видот и калибарот на оружјето, со што оружјето не ја менува постојната категорија, согласно со овој закон."

Член 4

Во членот 4 став 2 точката 1 се менува и гласи:

"1) експлозивни воени ракети и системи за лансирање;"

Точките 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 и 11 се менуваат и гласат:

"4) муниција со панцирно-пробивен проектил што пенетрира, муниција со експлозивни проектили, муниција со запаливи проектили и проектили за таа муниција;

5) муниција за пиштоли и револвери со проектили со експандирачко дејство и проектили за оваа муниција, освен муницијата која се користи за ловечко или спортско оружје;

6) огнено оружје со вграден пригушувач;

7) огнено оружје со жлебени цевки со калибар над 12, 7 милиметри;

8) експлозивно оружје и негови делови;

9) гасно оружје и муниција за гасно оружје;

10) посебна опрема за огнено оружје;

11) електрични парализатори и".

Во ставот 3 зборовите: "или снајперски" се бришат.

Во ставот 4 точка 2 зборовите: "централна ударна игла" се заменуваат со зборовите: "централно палење".

Во точката 3 по зборот "оружје" се додаваат зборовите: "со рабно палење".

Во точката 4 зборот "комора" се заменува со зборовите: "лежиште на куршуми".

Точката 5 се менува и гласи:

"5) полуавтоматско долго огнено оружје, со магазин и лежиште на куршуми, кои можат да примат до три куршуми и чиј полнач се менува, односно ова оружје може да се преправи, со помош на вообичаен алат, по што магазинот и лежиштето на куршумите можат да примат повеќе од три куршуми;"

Во точката 6 на крајот на реченицата точката и запирката се заменуваат со сврзникот "и".

Во точката 7 зборот "слично" се заменува со зборовите: "што наликува" и на крајот на реченицата точката и запирката се заменуваат со точка.

Точките 8, 9, 10 и 11 се бришат.

Во ставот 5 по точката 1 се додава нова точка 2, која гласи:

"2) еднострелно долго огнено оружје со жлебена цевка;"

Точката 2 станува точка 3.

Во точката 3 која станува точка 4 по зборот "оружје" се додаваат зборовите: "со рабно палење".

Точките 4 и 5 кои стануваат точки 5 и 6 се менуваат и гласат:

"5) еднострелно долго огнено оружје со нежлебени цевки и

б) адаптери."

Во ставот 6 точката 1 се менува и гласи:

"1) пневматско оружје;"

Во точката 2 сврзникот "и" се заменува со точка и запирка.

Во точката 3 на крајот на реченицата точката се заменува со сврзникот "и" и се додава нова точка 4, која гласи:

"4) оружје за светлосно-звучна сигнализација."

Член 5

Во членот 5 по зборот "работи" се додаваат зборовите: "согласно со категоризацијата на оружјето од членот 4 на овој закон, освен".

Член 6

Членот 6 се менува и гласи:

"Министерот за внатрешни работи поблиску ќе ги определи видовите на оружјето кои можат да се набавуваат врз основа на одобрение и за значењето на одредени видови на оружје од А и Д категорија, согласно со категоризацијата на оружјето од членот 4 на овој закон."

Член 7

Во членот 7 став 2 по зборот "одобрение" се додаваат зборовите: "или потврда" и на крајот на реченицата точката се брише и се додаваат зборовите: "или потврдата".

Ставот 5 се менува и гласи:

"Физичко лице може да набавува и поседува муниција за оружје со жлебени цевки најмногу до 200 куршуми во текот на календарската година, освен ако докаже дека постојат оправдани причини за набавување и поседување на поголема количина на муниција од пропишаната во текот на календарската година, односно ако докаже дека учествува во лов, стрелаштво или слично."

По ставот 5 се додава нов став 6, кој гласи:

"Физичкото лице може да набавува и поседува муниција за оружје со нежлебени цевки и пневматско оружје без ограничување на количината на муницијата."

Ставот 6 станува став 7.

Член 8

Во членот 13 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

"Крај причините од ставот 1 на овој член, се смета дека физичкото лице докажало дека има оправдана причина за поседување на оружје, ако:

- собира колекционерско оружје, односно е колекционер,
- донесена е правосилна судска одлука за наследување на оружјето,
- доделена е награда во вид на оружје, за постигнати резултати во официјални натпревари во лов или спортско стрелаштво или
- доделено е оружје од страна на државни органи, меѓународни организации или државни органи на други држави."

Член 9

Во членот 14 по ставот 6 се додава нов став 7, кој гласи:

"Практичното оспособување од ставовите 5 и 6 на овој член, го вршат предавачи и инструктори, кои имаат завршено високо образование, како и помошници инструктори кои имаат завршено најмалку средно образование."

Во ставот 7 кој станува став 8 точката на крајот на реченицата се брише и се додаваат зборовите: "на правното лице, односно ловечкото или стрелачкото друштво кое ги исполнува условите предвидени во прописите за оружјето".

Ставовите 8, 9, 10 и 11 стануваат ставови 9, 10, 11 и 12.

Член 10

Во членот 18 став 3 зборовите: "и два проектила" се бришат.

Член 11

Во членот 19 став 2 точката на крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: "кои се членови на едно исто семејство".

Член 12

Во членот 21 ставот 4 се менува и гласи:

"Надлежниот орган на лице кое изјавило дека поради старост, болест и слично нема потреба од натамошно употребување на оружјето, ќе му ја замени дозволатата за оружје со потврда за поседување на оружје, со која оружјето не може повеќе да се употребува."

Член 13

Во членот 26 став 2 зборовите: "по претходно известување на надлежниот орган" се бришат.

Член 14

По членот 26 се додава нов член 26-а, кој гласи:

"Член 26-а

Одобрение за набавување на колекционерско оружје на физичко лице се издава врз основа на претходно поднесено писмено лично барање за издавање одобрение за набавување на колекционерско оружје, ако физичкото лице ги исполнува условите од членовите 9 и 33 на овој закон.

Ако збирката на колекционерското оружје е составена од над 25 парчиња на оружје, кон барањето од ставот 1 на овој член, физичкото лице (колекционерот) е должен да приложи и писмена согласност за вршење на надзор од страна на надлежниот орган, над начинот на сместување и чување на оружјето.

Физичкото лице (колекционерот) на кое му е издадено одобрение за набавување на колекционерско оружје, е должно во рок од осум дена од денот на извршената набавка на оружјето да поднесе барање за регистрација на оружјето и издавање на дозвола за колекционерско оружје до надлежниот орган.

Дозволата од ставот 3 на овој член се издава со рок на важење од десет години.

По издавање на дозволата од ставот 3 на овој член, одобрение за набавување на друго колекционерско оружје се издава ако физичкото лице (колекционерот) го исполнува само условот од членот 9 став 1 точка 4 на овој закон."

Член 15

Членот 27 се менува и гласи:

"Оружјето од Д категорија може да се набавува од физичко лице кое го исполнува условот од членот 9 став 1 точка 1 на овој закон.

Физичкото лице кое набавило оружје од ставот 1 на овој член, е должно во рок од осум дена од денот на извршената набавка на оружјето, да го пријави оружјето на надлежниот орган, за што се издава потврда."

Член 16

Во членот 28 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

"Лицата од ставот 1 на овој член, не смеат да ги бришат или оштетуваат ознаките што се втиснати на оружјето од страна на производителот на оружјето или ознаките дополнително ставени на оружјето од страна на други надлежни државни органи."

Член 17

Членот 29 се менува и гласи:

"Забранета е продажба на оружје и муниција на лице кое нема одобрение за набавување, односно одобрение за набавување на колекционерско оружје, како и давање оружје на употреба на лице кое нема дозвола за оружје или дозвола за колекционерско оружје или дозвола за носење на тоа оружје."

Член 18

Во членот 31 се додава нов став 1, кој гласи:

"Под носење на оружје, во смисла на овој закон, се сметаат сите начини на носење на оружје што е подготвено за употреба, од страна на неговиот имател, освен пренесување на оружјето."

Ставот 1 станува став 2.

По ставот 2 кој станува став 3 се додава нов став 4, кој гласи:

"Забрането е носење и употреба на оружје од страна на сопственикот или корисникот на оружјето, кој со употреба на алкохол, дроги или друг начин ќе се доведе во состојба во која не може да го сфати значењето на своето дело или да управува со своите постапки."

Ставот 3 кој станува став 5 се менува и гласи:

"Забрането е носење и употреба на оружје на јавно место, освен за работниците кои вршат работи на обезбедување на лица и имот во државните органи и правните лица, согласно со прописите за обезбедување на лица и имот."

Во ставот 4 кој станува став 6 во седмиот ред по зборот "услови" во заградата се додаваат зборовите: "објекти во кои се сместени Собранието на Република Македонија, претседателот на Република Македонија, Владата на Република Македонија, државните органи, судовите, Јавното обвинителство, Уставниот суд на Република Македонија, единиците на локалната самоуправа, образовните, здравствените и социјалните установи".

По ставот 5 кој станува став 7 се додава нов став 8, кој гласи:

"Забрането е внесување на оружје, покрај во местата од ставот 6 на овој член и во сите други места, на чиј влез, сопственикот или корисникот на местото, видливо и јасно забранил внесување на оружје."

Ставот 6 станува став 9.

По ставот 7 кој станува став 10 се додаваат два нови става 11 и 12, кои гласат:

"Забрането е колекционерското оружје да се носи и употребува надвор од местото на живеалиште или престојувалиште, односно надвор од местото на одобрен постојан престој на физичкото лице (колекционерот). Колекционерското оружје може да се пренесува надвор од местото на живеалиште или престојувалиште, односно надвор од местото на одобрен престој, само заради поправање, изложување или продажба на колекционерското оружје."

Забрането е да се набавува, поседува и произведува муниција за колекционерското оружје."

Во ставот 8 кој станува став 13 бројот "3" се заменува со бројот "5".

Ставовите 9 и 10 стануваат ставови 14 и 15.

Член 19

Во членот 33 став 1 зборовите: "и другите лица" се бришат, а зборот "старинско" се заменува со зборот "колекционерско".

Член 20

Во членот 35 став 3 зборовите: "на проектили" се бришат, точката на крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: "по што се земаат две чаури од оружје од кое е извршено испукувањето".

Член 21

Во членот 36 став 2 во вториот ред по зборот "оружје" се додаваат зборовите: "одобрението за набавување на колекционерско оружје", а по зборовите: "дозвола за оружје" се додаваат зборовите: "дозволата за колекционерско оружје".

Член 22

Во членот 38 по зборовите: "дозволата за оружје" се додаваат зборовите: "дозволата за колекционерско оружје".

Член 23

Во членот 39 ставот 1 се менува и гласи:

"Во случај на смрт на сопственикот на оружјето, полнолетните членови на неговото семејство или други полнолетни лица кои со него живееле во исто семејно домаќинство се должни во рок од 30 дена од смртта на лицето да го предадат:

- оружјето на трговските друштва од членот 51-а став 2 на овој закон, кои ќе извршат привремено онеспособување на оружјето, со plombирање, за што се издава потврда или

- оружјето и муницијата на надлежниот орган или најблиската полициска станица, за што се издава потврда."

По ставот 1 се додаваат два нови става 2 и 3, кои гласат:

"Полнолетните лица од ставот 1 на овој член се должни привремено онеспособено оружје со муницијата да ги чуваат во местото на нивното живеалиште или престојувалиште, односно во местото на одобрен постојан престој, до завршување на оставинската постапка.

Министерот за внатрешни работи ќе го пропише начинот на предавање, прием и чување на оружјето и муницијата во случај на смрт на сопственикот на оружјето, како и формата и содржината на потврдата за оружје и муниција кои се предаваат на надлежниот орган."

Ставот 2 станува став 4.

Во ставот 3 кој станува став 5 бројот "2" се заменува со бројот "4".

Ставот 4 станува став 6.

Член 24

Во насловот на Главата IV. по зборовите: "дозволата за оружје" се додаваат зборовите: "дозволата за колекционерско оружје".

Член 25

Во членот 41 став 1 во вovedната реченица по зборовите: "Дозволата за оружје" се додаваат зборовите: "Дозволата за колекционерско оружје".

Во точката 2 по зборовите: "дозволата за оружје" се додаваат зборовите: "дозволата за колекционерско оружје".

Член 26

Во членот 42 став 1 во вovedната реченица по зборовите: "дозволата за оружје" се додаваат зборовите: "дозволата за колекционерско оружје".

Во ставот 6 по зборовите: "дозволата за оружје" се додаваат зборовите: "дозволата за колекционерско оружје", во петтиот ред по зборот "оружје" се додаваат зборовите: "односно ново барање за издавање на одобрение за набавување на колекционерско оружје", а зборовите: "две години" се заменуваат со зборовите: "пет години".

Член 27

Во членот 43 став 1 по зборовите: "дозвола за оружје" се додаваат зборовите: "дозвола за колекционерско оружје", а во седмиот ред по зборот "оружје" се додаваат зборовите: "дозволата за колекционерско оружје".

Член 28

Насловот на Главата V. "Производство и поправање на оружје и муниција" се менува и гласи: "Производство на оружје и муниција, поправање и онеспособување (деактивирање) на оружје".

Член 29

Во членот 46 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

"Под производство на оружје и муниција, во смисла на овој закон, се смета секоја активност на истражување, испитување, развој, изработување, доработување и склопување на делови на оружје и муниција, освен активностите извршени од страна на сопственикот на ловечкото или спортското оружје, заради полнење на муницијата за сопствени потреби, што се користи при употреба на ловечкото или спортското оружје."

Ставовите 2 и 3 стануваат ставови 3 и 4.

Член 30

Во членот 48 став 2 во четвртиот ред по зборот "одобрението" се става точка и зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Ставот 3 се менува и гласи:

"Рокот од ставот 2 на овој член, може да биде продолжен, ако настапиле околности кои влијаат врз започнувањето на производство и поправање на сите видови на оружје и муниција, но најмногу за уште една година."

Член 31

Во членот 49 ставот 3 се менува и гласи:

"По извршената поправка на главните делови од огненото оружје, трговските друштва од ставот 1 на овој член се должни да извршат пробно испукување на оружјето."

По ставот 3 се додаваат два нови става 4 и 5, кои гласат:

"Трговските друштва од ставот 1 на овој член се должни во рок од пет дена од извршените пробни испукувања на оружјето да достават извештај за пробните испукувања до надлежниот орган.

Извештајот од ставот 4 на овој член, треба да содржи податоци за физичкото, односно правното лице, на чие оружје е извршено пробно испукување и податоци за оружјето. Во прилог на извештајот се доставуваат најмалку две чаури од извршените пробни испукувања."

Член 32

По членот 51 се додаваат два нови члена 51-а и 51-б, кои гласат:

"Член 51-а

Трајно онеспособување (деактивирање) на огнено оружје се врши со преземање на една од следниве технички постапки, со цел:

- на лежиштето на куршуми да има три попречно поставени отвори, под агол од 120 степени, со пречник еднаков на калибарот на цевката на оружјето или лежиштето на куршуми да е трајно затворено со влошка, која оневозможува натамошно полнење на оружјето со муниција,

- цевката на оружјето да е затворена (залеана) со метал по целата должина на цевката или само во делот на лежиштето на куршуми односно по неговата должина,

- цевката на оружјето да биде надолжно расечена по цела нејзина должина, со жлеб широк најмалку 5 милиметри, кој почнува од нејзината внатрешност, а завршува со отворот на цевката,

- челната страна на механизмот за затворање (затворачот) да е отстранета, односно отсечена под агол од 45 степени или отворот за излез на ударната игла на механизмот за затворање (затворач) со излекувачот да е трајно затворен, а ударната игла да е отстранета и

- цевката на револверот да е затворена согласно со ставот 1 алинеи 2 и 3 на овој член. Лежиштето на куршуми на револверот да има еден попречно поставен отвор, со пречник еднаков на калибарот на цевката на оружјето. Лежиштето на куршуми на револверот да биде затворено со метална влошка, која ја опфаќа внатрешноста на цевката.

Трајно онеспособување на огнено оружје можат да вршат трговските друштва со седиште на територија на Република Македонија кои имаа добиено одобрение за производство на оружје и муниција и поправање на оружје.

По извршувањето на една од техничките постапки од ставот 1 на овој член, трговските друштва од ставот 2 на овој член се должни да издаваат потврда дека е извршена техничка постапка за трајно онеспособување на оружјето.

Сопственикот на оружјето што е трајно онеспособено за употреба е должен во рок од осум дена да ги достави оружјето и потврдата од ставот 3 на овој член, до комисија формирана од страна на министерот за внатрешни работи, која издава потврда дека огненото оружје е трајно онеспособено за употреба.

Забрането е оспособување (реактивирање) за употреба на оружје, што е трајно онеспособено за употреба од страна на трговските друштва од ставот 2 на овој член и од сопственикот или корисникот на оружјето.

Член 51-б

Привременото онеспособување (деактивирање) на огнено оружје се врши со преземање на една од следниве технички постапки, со цел:

- низ цевката на оружјето да се провлече жица, чишто краеви се поврзуваат со метална плomba (пломбирање) или

- онеспособување (блокирање) на чкрапалото на огненото оружје со плomba.

Одредбите од членот 51-а ставови 2 и 3 на овој закон соодвено се применуваат и на привременото оспособување на огненото оружје."

Член 33

Во членот 52 став 3 во четвртиот ред по зборот "продажба" се додаваат зборовите: "пренесување (трансфер), посредување".

Ставот 4 се менува и гласи:

"Трговските друштва од ставот 1 на овој член се должни да вршат промет само со обележано оружје и муниција согласно со членот 53 на овој закон."

Член 34

Членот 55 се менува и гласи:

"Под пренесување (трансфер) на оружјето, во смисла на овој закон, се смета извоз, увоз и транзит на однапред договорена количина на оружје и муниција, меѓу трговските друштва од членот 46 став 1 и членот 52 став 1 на овој закон и трговски друштва на други држави. Пренесувањето (трансферот) на оружје и муниција се врши од страна на трговските друштва од ставот 1 на овој член, кои ќе добијат одобрение издадено од надлежниот орган, по претходно прибавено мислење од Министерството за надворешни работи и Министерството за одбрана.

Барањето за издавање на одобрение од ставот 2 на овој член, содржи:

- фирма и седиште, односно лично име и адреса на испраќачот и примачот;

- фирма и седиште на производителот на оружјето и муницијата и

- вид, марка, калибар и количина на оружјето и муницијата.

Подносителот на барањето од ставот 3 на овој член е должен кон барањето да достави и:

- потврда (сертификат) за краен корисник и

- договор или друг документ за договорената количина на оружје.

Одобрението од ставот 2 на овој член, се издава со рок на важење до шест месеца.

Одобрението од ставот 2 на овој член престанува да важи ако се преземат рестриктивни мерки во согласност со прописите за меѓународни рестриктивни мерки.

Оружјето и муницијата што транзитира преку територијата на Република Македонија не се обележува согласно со членот 53 на овој закон."

Член 35

По членот 55 се додава нов член 55-а, кој гласи:

"Член 55-а

Трговските друштва од членот 55 став 2 на овој закон, кои увезуваат оружје се должни огненото оружје да го обележат со ознака за увоз.

Ознаката од ставот 1 на овој закон се втиснува на дел од огненото оружје каде што се втиснати и другите ознаки на оружјето.

Ознаката од ставот 1 на овој закон е во форма на круг со дијаметар од 2 милиметри, втиснат во оружје-то на длабочина од најмалку 0,08 милиметри.

Ознаката од ставот 1 на овој закон содржи интернационална ознака на држава во која се увезува оружјето и година на увоз на оружјето."

Член 36

Во членот 56 став 1 зборовите: "министерот за внатрешни работи" се заменуваат со зборовите: "надлежниот орган".

Во ставот 2 зборот "Превоз" се заменува со зборот "Одобрението", а зборот "вршат" се заменува со зборовите: "се издава на".

Во ставот 3 алинеја 3 по зборот "калибар" се додава зборот "категорија".

Во алинејата 5 на крајот на реченицата запирката се заменува со сврзникот "и".

Алинејата 6 се брише.

Алинејата 7 станува алинеја 6.

По ставот 3 се додаваат два нови става 4 и 5, кои гласат:

"Ако надлежниот орган има издадено одобрение од членот 55 став 2 на овој закон, барањето за превоз на оружје и муниција, покрај податоците од ставот 3 на овој член, содржи и назив на граничен премин каде оружјето се пренесува.

Одобрението од ставот 1 на овој член се издава со рок на важење до три месеца."

Ставот 4 станува став 6.

Член 37

Во членот 58 став 2 зборовите: "министерот за внатрешни работи" се заменуваат со зборовите: "надлежниот орган".

Член 38

По членот 58 се додава нов член 58-а, кој гласи:

"Член 58-а

Правните и физичките лица од членот 58 став 2 на овој закон се должни да донесат куќен ред на цивилното стрелиште, во рок од 30 дена од денот на основањето на стрелиштето.

Надлежниот орган дава согласност на куќниот ред од ставот 1 на овој член."

Член 39

Во членот 59 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

"Физичките лица од ставот 1 на овој член се должни при гаѓањето да носат заштитни очила и штитници за уши."

Член 40

Во членот 61 став 1 точката на крајот на реченицата се брише и се додаваат зборовите: "и за кое оружје и муниција е издадено одобрение од надлежниот орган".

По ставот 1 се додаваат четири нови става 2, 3, 4 и 5, кои гласат:

"При пренесување на оружјето и муницијата од ставот 1 на овој член, државјаните на Република Македонија и странците се должни да го пријават оружјето и муницијата што го носат со себе и да го достават на увид издаденото одобрение од надлежниот орган на полицискиот службеник на граничниот премин каде што се преминува државната граница.

Ако полицискиот службеник при преглед на физичкото лице од ставот 1 на овој член, односно при преглед на превозното средство на лицето, пронајде оружје и муниција што не е пријавено, односно за кое не е доставено на увид издаденото одобрение од надлежниот орган, со решение привремено ќе го одземе оружјето и муницијата до завршувањето на прекршочната постапка или кривичната постапка, со правосилна одлука.

Против решението од ставот 3 на овој член може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до комисијата.

Жалбата против решението од ставот 3 на овој член не го одлага неговото извршување."

Ставот 2 станува став 6.

Член 41

Во членот 62 по зборот "странство" се додаваат зборовите: "и странците", а зборовите: "оружјето и муницијата им се запишани во пасош" се заменуваат со зборовите: "е издадено одобрение за носење на ловечко оружје заради лов од надлежниот орган или друга соодветна исправа издадена од надлежен орган на друга држава и покана за учество на лов".

По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

"Одобрението од ставот 1 на овој член се издава од страна на полицискиот службеник на граничниот премин каде што се врши преминување на државната граница."

Член 42

Во членот 63 став 3 зборовите: "овластените службени лица" се заменуваат со зборовите: "полициските службеници".

Член 43

Во членот 64 во петтиот ред зборот "внесуваат" се заменува со зборовите: "имаат намера да внесат".

По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

"Оружјето од ставот 1 на овој член се внесува во Република Македонија, во рок од 30 дена од денот на издавањето на одобрение за внесување на оружје и муниција од надлежниот орган."

Член 44

Во членот 65 се додава нов став 1, кој гласи:

"Странци можат да набавуваат и изнесуваат оружје од Република Македонија врз основа на одобрение за набавување и изнесување на оружје и муниција од Република Македонија издадено од надлежниот орган, по претходно издадено одобрение или друга соодветна исправа за набавување на оружје, од надлежен орган на друга држава."

Ставот 1 станува став 2.

Ставовите 2 и 3 се бришат.

Член 45

Членот 66 се менува и гласи:

"Припадниците на странски безбедносни органи го пренесуваат и носат огненото оружје во Република Македонија на начин предвиден со прописите за надзор над државната граница."

Член 46

Во членот 67 став 1 зборовите: "овластените службени лица" се заменуваат со зборовите: "полициските службеници".

Член 47

Во членот 68 ставот 2 се менува и гласи:

"Членовите на странски стрелачки организации можат да пренесуваат спортско оружје во Република Македонија врз основа на одобрение за носење на спортско оружје заради учество на стрелачки натпревари или заради подготовка за стрелачки натпревари издадено од надлежниот орган или врз основа на друга соодветна исправа издадена од надлежен орган на друга држава."

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

"Одобрението од ставот 1 на овој член се издава од страна на полицискиот службеник на граничниот премин каде што се преминува државната граница."

Член 48

Членот 69 се брише.

Член 49

Членот 75 се менува и гласи:

"Министерството за внатрешни работи води евиденција за издадените одобренија за набавување на оружје, поднесените барања за регистрирање на оружјето, барања за заменување на постојните дозволи, дозволи за оружје, дозволи за поседување на оружје, дозволи за носење на оружје, потврди за поседување на оружје, одобренија за набавување на колекционерско оружје, поднесени барања за регистрирање на колекционерско оружје, дозволи за колекционерско оружје, колекционери, за пријавено оружје од категорија Д, одземено, пронајдено, предадено оружје и муниција, одобренија за производство и поправка, потврди за огнено оружје што е трајно онеспособено за употреба, одобренија за промет, одобренија за пренесување на оружје (трансфер), одобренија за превоз, одобренија за основање на цивилни стрелишта, одобренија за набавување и изнесување на оружје и муниција од државата, одобренија за внесување на оружје и муниција, одобренија за внесување на оружје и муниција издадено од дипломатско-конзуларното претставништво, одобренија за поседување и носење на ловечко оружје за време на лов во државата, одобренија за пренесување на спортско оружје и одобренија за транзит на оружјето и муницијата."

Член 50

Во членот 76 став 2 алинеја 2 сврзникот "и" се заменува со точка и записка и се додава нова алинеја 3, која гласи:

"- онеспособување (деактивирање) на оружје, за оружје кое е трајно или привремено онеспособено, како и за издадените потврди за извршената техничка постапка за онеспособување на оружјето и".

Алинејата 3 станува алинеја 4.

Во ставот 3 зборовите: "проектили и" се бришат.

Член 51

Членот 77 се менува и гласи:

"Министерот за внатрешни работи ќе донесе поблиски прописи за образецот на барањето за издавање одобрение за набавување на оружјето, делови за оружје и муниција, барањето за заменување на дозволата за оружје издадена од надлежен орган на друга држава, барање за регистрирање на оружје, барање за регистрирање на колекционерско оружје, барање за замена на постојните дозволи, одобрението за набавување на оружје, делови за оружје и муниција, одобрение за набавување на колекционерско оружје, дозволата за оружје, дозволата за поседување на оружје и дозволата за носење на оружје, дозвола за колекционерско оружје, потврдата за поседување на оружје, потврда за пријавено оружје од Д категорија, потврда за огнетото оружје што е трајно онеспособено за употреба, одобрение за производство, поправање, промет или превоз на оружје и муниција, одобрение за пренесување (трансфер) на оружје и муниција, одобрение за набавување и изнесување на оружје и муниција од државата, одобрение за внесување на оружје и муниција, одобрение за внесување на оружје и муниција издадено од дипломатско-конзуларното претставништво, одобрение за поседување и носење на ловечко оружје за време на лов во државата, одобрение за пренесување на спортско оружје и одобренија за транзит на оружјето и муницијата, одобрение за основање на стрелишта и за начинот на водење на евиденции на оружје и муниција."

Член 52

Во членот 78 став 1 по зборот "поправање" се додаваат зборовите: "онеспособување (деактивирање)", а во третиот ред по зборот "муниција" се додаваат зборовите: "сместување и чување на оружје кое е дел од збирка на колекционерско оружје, составена од над 25 парчиња на оружје".

Член 53

Насловот на Главата XIII. "Казнени одредби" се менува и гласи: "Прекршочни санкции".

Член 54

Во членот 79 став 1 зборовите: "Со парична казна од 50.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок" се заменуваат со зборовите: "Глоба во износ од 1.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на".

Ставот 2 се менува и гласи:

"За прекршокот од ставот 1 на овој член, на правното лице ќе му се изрече привремена забрана за вршење на производство, поправање или промет со оружје, муниција и делови за оружје, односно забрана за употреба на цивилно стрелиште, во траење од најмалку една година до најмногу пет години и посебна прекршочна мерка одземање на оружјето и муницијата, односно деловите за оружје."

Член 55

Во членот 80 став 1 воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во износ од 600 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на физичко лице кое:".

Во ставот 1 се додава нова точка 1, која гласи:

"1) набавува, поседува, произведува, поправа, онеспособува, продава, разменува, пренесува или даде на друг, оружје, делови на оружје и електрични парализатори од членот 4 став 2 на овој закон, освен огнетото оружје и муницијата од членот 4 став 2 на овој закон;".

Точките 1, 2, 3 и 4 стануваат точки 2, 3, 4 и 5.

Точката 5 која станува точка 6 се менува и гласи:

"6) набавува колекционерско оружје на начин спротивен на одредбите на членот 26-а на овој закон;".

По точката 6 се додава нова точка 7, која гласи:

"7) поседува оружје од Д категорија за кое не е издадена потврда од надлежниот орган (член 27 став 2);".

По точката 6 која станува точка 8 се додава нова точка 9, која гласи:

"9) ги брише или оштетува ознаките што се втиснати на оружјето (член 28 став 2);".

Точките 7 и 8 стануваат точки 10 и 11.

Во точката 9 која станува точка 12 сврзникот "и" се заменува со точка и записка.

Во точката 10 која станува точка 13 на крајот на реченицата точката се заменува со точка и записка и се додаваат две нови точки 14 и 15, кои гласат:

"14) постапува спротивно на одредбите на членот 51-а од овој закон и

15) постапува спротивно на одредбите на членот 58-а од овој закон."

Во ставот 2 зборовите: "мерка на безбедност" се заменуваат со зборовите: "посебна прекршочна мерка".

Член 56

Во членот 81 став 1 воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на физичко лице кое:".

Точката 3 се менува и гласи:

"3) во пропишаниот рок нема да го пријави набавеното оружје од Д категорија (член 27 став 2);".

Во точката 5 во четвртиот ред по зборот "оружје" се додава записка и зборовите: "одобрение за набавување на колекционерско оружје и дозвола за колекционерско оружје".

По точката 7 се додаваат две нови точки 8 и 9, кои гласат:

"8) привремено онеспособеното оружје со муниција не го чуваат во местото на нивното живеалиште или престојувалиште, односно во местото на одобрен постојан престој, до завршувањето на оставинската постапка (член 39 став 2);

9) при гаѓање на цивилни стрелишта не носи заштитни очила и штитници за уши (член 59 став 2);".

Во точката 8 која станува точка 10 зборовите: "(членови 63, 65 и 67)" се заменуваат со зборовите: "(членови 61 став 2, 63 и 67)".

Точките 9, 10, 11 и 12 стануваат точки 11, 12, 13 и 14.

Во ставот 2 зборовите: "мерка на безбедност" се заменуваат со зборовите: "посебна прекршочна мерка".

Член 57

Во членот 82 став 1 воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во износ од 2.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правно лице кое:".

Во ставот 1 се додава нова точка 1, која гласи:

"1) врши продажба на оружје од Д категорија на лице кое не го исполнува условот од членот 9 став 1 точка 1 на овој закон (член 27 став 1);".

Точките 1, 2, 3, 4, 5 и 6 стануваат точки 2, 3, 4, 5, 6 и 7.

По точката 7 која станува точка 8 се додаваат две нови точки 9 и 10, кои гласат:

"9) не издава потврда за извршена техничка постапка за трајно онеспособување на оружјето (член 51-а став 3);

10) оспособува за употреба (реактивира) оружје што е трајно онеспособено за употреба (член 51-а став 5);".

Точката 8 станува точка 11.

По точката 9 која станува точка 12 се додаваат две нови точки 13 и 14, кои гласат:

"13) врши пренесување (трансфер) на оружје и муниција без издадено одобрение од надлежниот орган (член 55 став 2);

14) нема да го обележи со пропишаната ознака за увоз, огненото оружје што се увезува (член 55-а);".

Во точката 10 која станува точка 15 бројот "4" се заменува со бројот "6", а на крајот на реченицата сврзникот "и" се заменува со точка и записка и се додава нова точка 16, која гласи:

"16) постапува спротивно на одредбите на членот 58-а од овој закон и".

Точката 11 станува точка 17.

Ставот 2 се менува и гласи:

"Глоба во износ од 200 до 1.000 евра во денарска противвредност или глоба на самото место од 300 до 600 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок од ставот 1 точки 4 до 12 на овој член и на одговорното лице во правното лице."

Во ставот 3 броевите: "4, 6, 7 и 9" се заменуваат со броевите: "3, 5, 7, 8 и 12", а зборовите: "мерка на безбедност" се заменуваат со зборовите: "посебна прекршочна мерка".

Ставот 4 се менува и гласи:

"За прекршокот од ставот 1 точки 4 до 13 на овој член, ќе се изрече прекршочна санкција привремена забрана за вршење на производство, поправање, промет или превоз на оружје и муниција, во траење од најмалку една година до најмногу пет години."

Член 58

Во членот 83 став 1 воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во износ од 1.000 до 3.500 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правно лице кое:".

По точката 3 се додаваат две нови точки 4 и 5, кои гласат:

"4) издава потврда со која се доверува ловечко оружје за еднодневен лов на подрачјето на ловиштето на лице кое не е активен член на ловечко друштво (член 25);

5) дава на употреба оружје на лица кои поседуваат дозвола за оружјето, но не се активни членови на стрелачки друштва (член 26 став 1);".

Точките 4, 5 и 6 стануваат точки 6, 7 и 8.

Точката 7 која станува точка 9 се менува и гласи:

"9) во пропишаниот рок нема да изврши пробни испукувања на оружјето, по извршена поправка на главните делови на огненото оружје (член 49 став 4) и".

Точката 8 станува точка 10.

Ставот 2 се менува и гласи:

"Глоба во износ од 200 до 1.000 евра во денарска противвредност или глоба на самото место од 300 до 600 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок од ставот 1 на овој член и на одговорното лице во правното лице."

Во ставот 3 зборовите: "мерка на безбедност" се заменуваат со зборовите: "посебна прекршочна мерка".

Член 59

По членот 83 се додаваат три нови члена 83-а, 83-б и 83-в, кои гласат:

"Член 83-а

Глоба во износ од 600 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на физичко лице кое постапува спротивно на одредбите на членовите 86 и 86-б од овој закон.

За прекршокот од ставот 1 на овој член, на физичкото лице ќе му се изрече и посебна прекршочна мерка одземање на оружјето и муницијата.

Член 83-б

Глоба во износ од 2.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правно лице кое постапува спротивно на одредбите на членовите 86 и 86-б од овој закон.

Глоба во износ од 200 до 1.000 евра во денарска противвредност или глоба на самото место од 300 до 600 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок од ставот 1 на овој член и на одговорното лице во правното лице.

За прекршокот од ставот 1 на овој член ќе се изрече и посебна прекршочна мерка одземање на оружјето и муницијата.

Член 83-в

Изрекување на глоба на самото место за прекршоките предвидени во одредбите од членовите 82 став 2, 83 став 2 и 83-б на овој закон врши надлежниот орган."

Член 60

Во членот 86 ставовите 1 и 2 се менуваат и гласат:

"Дозволите за поседување и носење на оружје и дозволите за поседување на оружје издадени по досегашните прописи мора да се заменат најдоцна во рок од три години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Дозволите од ставот 1 на овој член ќе се заменат, врз основа на поднесено писмено лично барање за замена на постојните дозволи поднесено од физичкото лице, односно правното лице."

Член 61

По членот 86 се додаваат два нови члена 86-а и 86-б, кои гласат:

"Член 86-а

За оружјето од Б, Ц и Д категорија, што се поседува од физичко или правно лице, без издадена дозвола за поседување и носење на оружје, дозвола за поседување на оружје или друга соодветна исправа, надлежниот орган издава дозвола за оружје и дозвола за поседување на оружје, ако физичкото лице ги исполнува условите од членот 9 став 1 точки 1, 2, 3, 4, 6 и 7 и став 2 на овој закон, односно правното лице ги исполнува условите од членот 16 став 1 точка 1 и став 2 на овој закон.

Оружјето од ставот 1 на овој член, не смее да потекнува од извршување на кривично дело, односно да било наменето или употребено за извршување на кривично дело, да не е во сопственост на друго физичко или правно лице и ознаките на оружјето да не се оштетени или уништени.

Дозволите од ставот 1 на овој член се издаваат врз основа на лично барање на физичкото или правното лице, што треба да се поднесе најдоцна во рок од шест месеца од влегувањето во сила на овој закон.

Член 86-б

Физичкото или правното лице кое поседува оружје од А категорија, за кое е издадена дозвола за поседување и носење на оружје, дозвола за поседување на оружје или друга соодветна исправа од надлежниот орган, должно е во рок од три години од денот на влегувањето во сила на овој закон, да го достави оружјето до трговските друштва од членот 51-а став 2 на овој закон, заради трајно онеспособување (деактивирање) на оружјето."

Член 62

Во членот 87 во деветтиот ред зборовите: "овој закон" се заменуваат со зборовите: "Законот за набавување, поседување и носење оружје".

Член 63

Во целиот текст на Законот за оружјето зборот "неолучена", односно зборот "олучени" се заменува со зборот "нежлебена", односно зборот "жлебени".

Член 64

Подзаконските прописи предвидени со овој закон, ќе се донесат во рок од еден месец од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 65

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за оружјето.

Член 66

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR ARMË

Neni 1

Në Ligjin për armët ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 7/2005 dhe 47/2006), në nenin 1, në paragrafin 1, pas fjalës "riparimin", shtohen fjalët: "paaftësimin (deaktivizimin)".

Neni 2

Në nenin 2 paragrafi 1, ndryshon, si vijon:

"Armë, sipas këtij ligji, konsiderohet secili send ose vegël, të punuara me qëllim që nën presionin e gazrave, të cilat shkaktohen gjatë djegies së materieve shpërthyes, gazrave nën presion ose energjisë tjetër potenciale, të hedhin predha në formë të plumbit vetmor, grumbulli prej saçmash, gazi, lëngu, shigjetash ose përbërësi tjetër, që shkakton lëndime të rrezikshme për shëndetin dhe jetën e njerëzve, si dhe secili send tjetër, dedikimi themelor i të cilit është kryerja e sulmit fizik ndaj integritetit fizik të njerëzve."

Në paragrafin 2, pas pikës 1, shtohen dy pika të reja 2 dhe 3, si vijojnë:

- "2) armët e koleksionit;
- 3) armët për vetëmbrojtje;"

Pikat 2, 3, 4, 5 dhe 6 bëhen pika 4, 5, 6, 7 dhe 8.
Pikat 7 dhe 8, të cilat bëhen pika 9 dhe 10, ndryshojnë si vijojnë:

"9) armët me sinjalizim ndriçues-të zëshëm, dhe

10) paralizuesit elektrikë."

Paragrafi 3, ndryshon si vijon:

"Dispozitat e këtij ligji për blerjen, posedimin dhe veprimin me armët dhe municionin, në mënyrë përkatëse zbatohen edhe për pjesët kryesore të armëve të zjarrit dhe të municionit luftarak për armët e zjarrit, përveç nëse me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe."

Në paragrafin 4, në pikën 2, lidhëza "dhe", zëvendësohet me pikëpresje.

Në pikën 3, në fund të fjalisë pika zëvendësohet me pikëpresje dhe shtohen katër pika të reja 4, 5, 6 dhe 7, si vijojnë:

"4) armët e vjetra;

5) riprodhimi i armëve të vjetra;

6) armët për qëllime industriale, dhe

7) harpunët për peshkim nën ujë."

Neni 3

Në nenin 3, në paragrafin 2, fjalët: "plumbin, topthin, saçmën ose predhë tjetër", zëvendësohen me fjalët: "predhën balistike në formë të plumbit vetmor ose grumbullin prej saçmash".

Në paragrafin 5, fjalët: "mbushet dhe zbrazet", zëvendësohen me fjalët: "të zbrazet dhe mbushet", ndërsa fjala "gjuhen", zëvendësohet me fjalën "shkrepen".

Në paragrafin 6, fjalët: "mbushet dhe zbrazet", zëvendësohen me fjalët: "zbrazet dhe mbushet", ndërsa fjala "gjuaj", zëvendësohet me fjalën "shkrep".

Në paragrafin 7, fjala "gjuajtjes", zëvendësohen me fjalën "shkrepjes".

Në paragrafin 8, fjala "gjuajtje", zëvendësohet me fjalën "shkrepje", ndërsa fjala "tytë", zëvendësohet me fjalët: "fole plumbash".

Në paragrafin 9, fjalët: "plumbin, predhën ose predhë tjetër", zëvendësohen me fjalët: "predhë me formë të ndryshme".

Në paragrafin 10, fjala "ngacmues", zëvendësohet me fjalët: "me municion, irritues".

Në paragrafin 11, fjala "ngacmues", zëvendësohet me fjalën "irritues".

Në paragrafin 12, fjalët: "gazrave, në një drejtim shpërndajnë ose hedhin predha për sinjalizim me dritë ose", zëvendësohen me fjalët: "ose gazrave tjerë të ngjashëm në një drejtim gjuajnë ose hedhin predha për sinjalizim ose shkaktojnë".

Në paragrafin 15, fjalët: "tetivës së shtrënguar" zëvendësohet me fjalët: "krahëve të shtrënguar të harkut, me tetivë".

Paragrafi 16, ndryshon si vijon:

"Armë të ftohta, janë të gjitha sendet e punuara për kryerjen e sulmit ose shkaktimin e lëndimit trupor, me përdorimin e forcës fizike të sulmuesit, si dhe sendet e përshtatshme për shkaktimin e lëndimit trupor, kur ato mbahen në tubime publike, lokale dhe vende të ngjashme;"

Paragrafi 17 fshihet.

Paragrafi 18, që bëhet paragraf 17, ndryshon si vijon:

"Paralizues elektrikë" janë veglat e punuara për kryerjen e sulmit ose mbrojtjes, të cilat nën veprimin e elektricitetit ose tensionit të lartë, shkaktojnë gjendje të shokut elektrik, që e paaftësojnë personin, ndaj të cilit është përdorur vegla."

Paragrafi 19, që bëhet paragraf 18, ndryshon si vijon:

"Armë për qëllime industriale, është arma e dedikuar për përdorim industrial ose teknik, me kusht që të shfrytëzohet vetëm për ato përdorime;"

Paragrafi 20 bëhet paragraf 19.

Pas paragrafit 21, që bëhet paragraf 20, shtohen dy paragrafë të rinj 21 dhe 22, si vijojnë:

“Armë koleksioni” është arma origjinale e kategorisë B dhe C, që është konstruktuar në periudhën prej vitit 1898 deri në vitin 1945, dhe rrjedh nga ngjarjet e rëndësishme historike;

“Armë për vetëmbrojtje” janë armë zjarri me qitje vetmore, gjysmautomatike ose me repetim, të kategorisë B dhe C, të kalibrit më të madh se 5,6 milimetra, që shërbejnë për mbrojtjen e jetës së pronarit të armës dhe për sigurimin e personave dhe të pronës.”

Në paragrafin 22, që bëhet paragraf 23, fjalët: “të prodhuara”, zëvendësohet me fjalët: “që kanë shfrytëzuar barut të zi, të konstruktuar”, ndërsa pas fjalës “historike” shtohen presja dhe fjalët: “antikiteti, muzeore”.

Pas paragrafit 23, shtohet paragrafi i ri 24, si vijon:
“Riprodhim i armëve të vjetra” është kopja e armëve të vjetra, (armë zjarri e shkurtër ose e gjatë), e cila mbushet me barut të zi nga gryka e tytës së armës dhe ndizet me fitil, gur zjarri ose kapsollë.”

Në paragrafin 23, i cili bëhet paragraf 25, fjalët: “dhoma, cilindri”, zëvendësohet me fjalët: “kushineta për plumba”.

Paragrafi 24, që bëhet paragraf 26, ndryshon si vijon:
“Pajisje e veçantë për armët e zjarrit” është secili mekanizëm, që është prodhuar dhe dedikuar për plotësimin e modelit themelor të armëve, me aplikimin e së cilës zmadhohen mundësitë dhe kualiteti i përdorimit të armëve, përveç nishanit optik.”

Pas paragrafit 26, shtohet paragrafi i ri 27, si vijon:
“Nishan optik” është pajisja e veçantë për armët, i cili përdoret për armët e gjuetisë dhe sportive, gjatë pjesëmarrjes në gjueti ose qitje, ndërsa blihet dhe posedohet nga personi fizik i cili është anëtar aktiv i shoqatës së gjuetarëve apo qitësve.”

Pas paragrafit 25, që bëhet paragraf 28, shtohen dy paragrafë të rinj 29 dhe 30, si vijojnë:

“Armë që është paaftësuar për përdorim në mënyrë të përhershme (deaktivizuar)”, është arma e zjarrit e kategorisë B, C dhe D, e cila plotësisht i ka humbur karakteristikat e armës, me kryerjen e veprimit teknik ndaj njëres nga pjesët kryesore të armës së zjarrit, me ç’rast pjesa më tutje nuk mund të mënjanohet, zëvendësohet ose riparohet, e me këtë arma është paaftësuar në mënyrë të përhershme për përdorimin e saj të mëtejme;

“Armë që është paaftësuar përkohësisht për përdorim” është armë zjarri e kategorisë B, C dhe D, e cila me kryerjen e veprimit teknik ndaj njëres nga pjesët kryesore të armës së zjarrit, përkohësisht është paaftësuar për funksionim.”

Paragrafi 26 bëhet paragraf 31.

Pas paragrafit 27, që bëhet paragrafi 32, shtohet paragrafi i ri 33, si vijon:

“Municion luftarak” janë të gjitha llojet e fishekëve, të mbushur me plumb që kanë forcë vrasëse.”

Paragrafi 28, që bëhet paragraf 34, ndryshon si vijon:
“Municion me plumb panciri-depërtues që penetron” është municioni i dedikuar për përdorim ushtarak, predha e të cilit përmban bërthamë të fortë, e cila ka fuqi të madhe depërtuese.”

Paragrafi 29, që bëhet paragraf 35, ndryshon si vijon:
“Municion me predha shpërthyes” është municioni i dedikuar për përdorim ushtarak, predhat e të cilit përmbajnë mbushje që shpërthen.”

Paragrafi 30, që bëhet paragraf 36, ndryshon si vijon:
“Municion me predha ndezëse” është municioni i dedikuar për përdorim ushtarak, predhat e të cilit përmbajnë përzierje kimike që ndizet.”

Në paragrafin 31, që bëhet paragraf 37, fjala “plumb”, zëvendësohet me fjalën “predha”.

Në paragrafin 32, i cili bëhet paragraf 38, fjalët: “armë për qëllime industriale”, zëvendësohen me fjalët: “kryerjen e aktiviteteve humane, predha e të cilave përmban përzierje kimike, që shkakton përgjumjen dhe paaftësimin e përkohshëm.”

Paragrafi 33, që bëhet paragraf 39, ndryshon si vijon:

“Municion shenjdhënës” është municioni i dedikuar për përdorim ushtarak, predha e të cilit përmban përzierje kimike, i cili me ndezje e shënon vijën e qarkullimit të predhës.”

Pas paragrafit 39, shtohen dy paragrafë të rinj 40 dhe 41, si vijojnë:

“Municion për armë me gaz” është municioni që përmban mbushje kimike me gaz ngacmues, që ka veprim afatshkurtër në shëndetin e njerëzve, dhe

“Adaptuesit” janë vegla të dedikuara për përdorim në gjueti ose qitje sportive, të cilat futen në tytën e armës për ndryshimin e llojit dhe kalibrit të armës, me të cilët arma nuk e ndryshon kategorinë ekzistuese, në pajtim me këtë ligj.”

Neni 4

Në nenin 4 në paragrafin 2, pika 1, ndryshon si vijon:

“1) raketa shpërthyes ushtarake dhe sisteme për lansim;”

Pikat 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 dhe 11, ndryshojnë si vijojnë:

“4) municioni me plumb panciri-depërtues që penetron, municioni me predha shpërthyes, municioni me predha ndezëse dhe predha për atë municion;

5) municioni për pistoleta dhe revole me plumba me veprim përhapjeje dhe plumba për këtë municion, përveç municionit që përdoret për armët e gjuetisë ose sportive;

6) armë zjarri zhurmëmbytës të montuar;
7) armë zjarri me gypa të vjaskuar me kalibër mbi 12,7 milimetra;

8) armë shpërthyes dhe pjesët e tyre;
9) armë me gaz dhe municioni për armët me gaz;
10) pajisja e veçantë për armë zjarri;
11) paralizues elektrikë dhe”

Në paragrafin 3, fjalët: “ose snajperi” fshihen.

Në paragrafin 4 në pikën 2, fjalët: “gjilpërë qendrore goditëse”, zëvendësohen me fjalët: “ndezje qendrore”.

Në pikën 3, pas fjalës “armë” shtohen fjalët: “me ndezje anësore.”

Në pikën 4, fjala “dhomë”, zëvendësohet me fjalët: “kushinetë për fishekë”.

Pika 5, ndryshon si vijon:

“5) armë zjarri të gjata gjysmautomatike, me magazinë dhe kushinetë për fishekë, që mund të pranojnë deri më tre fishekë dhe mbushësi i të cilave ndërrohet, përkatësisht kjo armë mundet të rirregullohet, me ndihmën e veglës së rëndomtë, me ç’rast magazina dhe kushineta e fishekëve mund të pranojnë më tepër se tre fishekë;”

Në pikën 6, në fund të fjalisë pikëpresja zëvendësohet me lidhëzën “dhe”.

Në pikën 7, fjala “ngjashëm”, zëvendësohet me fjalët: “që përngjan” dhe në fund të fjalisë pikëpresja zëvendësohet me pikë.

Pikat 8, 9, 10 dhe 11, fshihen.

Në paragrafin 5, pas pikës 1, shtohet pika e re 2, si vijon:

“2) armë zjarri e gjatë me një gjuajtje me tytë të vjaskuar;”

Pika 2, bëhet pikë 3.

Në pikën 3, e cila bëhet pikë 4, pas fjalës “armë”, shtohen fjalët: “me ndezje anësore”.

Pikat 4 dhe 5, të cilat bëhen pika 5 dhe 6, ndryshojnë si vijojnë:

“5) armë zjarri me qitje vetmore e gjatë me tyta të pavjaskuara, dhe
6) adaptues.”

Në paragrafin 6, pika 1 ndryshon, si vijon:

“1) armë pneumatike;”

Në pikën 2, lidhëza “dhe”, zëvendësohet me pikëpresje.

Në pikën 3, në fund të fjalisë pika zëvendësohet me lidhëzën “dhe” dhe shtohet pika e re 4, si vijon:

“4) armë për sinjalizim ndriçues-tingëllues.”

Neni 5

Në nenin 5, pas fjalës “punë”, shtohen fjalët: “në përputhje me kategorizimin e armëve nga neni 4 i këtij ligji, përveç”.

Neni 6

Neni 6 ndryshohet si vijon:

"Ministri i Punëve të Brendshme, më për së afërmi do t'i përcaktojë llojet e armëve të cilat mund të furnizohen në bazë të lejes dhe për domethënien e llojeve të caktuara të armëve të kategorisë A dhe D, në përputhje me kategorizimin e armëve nga neni 4 i këtij ligji".

Neni 7

Në nenin 7, në paragrafin 2, pas fjalës "leje", shtohen fjalët: "ose vërtetim" dhe në fund të fjalisë, pika fshihet dhe shtohen fjalët: "ose vërtetimi".

Paragrafi 5 ndryshohet si vijon:

"Personi fizik mund të blejë dhe të posedojë municion për armë me tytë me vjaska më së shumti deri në 200 predha gjatë vitit kalendarik, përveç nëse provohet se ekzistojnë shkaqe të arsyeshme për blerjen dhe posedimin e sasisë më të madhe të municionit nga ajo e përcaktuar gjatë vitit kalendarik, respektivisht nëse provohet se merr pjesë në gjueti, në qitje ose ngjashëm".

Pas paragrafit 5, shtohet paragrafi i ri 6 si vijon:

"Personi fizik mund të blejë dhe të posedojë municion për armë me tytë pa vjaska dhe armë pneumatike pa kufizim të sasisë së municionit".

Paragrafi 6, bëhet paragraf 7.

Neni 8

Në nenin 13 pas paragrafit 1 shtohet paragrafi i ri 2 si vijon:

"Përveç shkaqeve nga paragrafi 1 i këtij neni, konsiderohet se personi fizik ka provuar se ka shkak të arsyeshëm për posedimin e armëve, nëse:

- grumbullon armë koleksionuese, respektivisht është koleksionues;
- është marrë vendim gjyqësor i plotfuqishëm për trashëgim të armës;
- është ndarë shpërblim në formë të armës, për rezultatet e arritura në garat zyrtare në gjueti ose në qitje sportive ose
- është ndarë armë, nga ana e organeve shtetërore, e organizatave ndërkombëtare ose e organeve shtetërore të shteteve të tjera."

Neni 9

Në nenin 14, pas paragrafit 6, shtohet paragrafi i ri 7, si vijon:

Aftësimin praktik nga paragrafët 5 dhe 6 të këtij neni, e bëjnë ligjërues dhe instruktorë, të cilët kanë kryer arsim sipëror, si edhe ndihmës instruktorë të cilët e kanë kryer së paku arsimin e mesëm."

Në paragrafin 7 i cili bëhet paragraf 8, pika në fund të fjalisë fshihet dhe shtohen fjalët: "personit juridik, respektivisht shoqatës së gjuetarëve ose të qitësve e cila i përmbush kushtet e parapara në rregullat për armët".

Paragrafët 8, 9, 10 dhe 11, bëhen paragrafë 9, 10, 11 dhe 12.

Neni 10

Në nenin 18, në paragrafin 3, fjalët: "dhe dy predha", fshihen.

Neni 11

Në nenin 19, në paragrafin 2, pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: "të cilët janë anëtarë të një familjeje të njëjtë".

Neni 12

Në nenin 21, paragrafi 4 ndryshohet si vijon:

"Organi kompetent, personit i cili ka deklaruar se për shkak të pleqërisë, të sëmundjes dhe ngjashëm, nuk ka nevojë për përdorimin e mëtuqeshëm të armës, do t'ia zëvendësojë lejen për armë me vërtetim për posedimin e armës, me të cilin vërtetim arma nuk mund të përdoret më."

Neni 13

Në nenin 26, në paragrafin 2, fjalët: "pas lajmërimit paraprak të organit kompetent", fshihen.

Neni 14

Pas nenit 26, shtohet neni i ri 26-a, si vijon:

"Neni 26-a

Leje për blerjen e armës koleksionuese, personit fizik i lëshohet në bazë të kërkesës personale me shkrim paraprakisht të parashtruar, për lëshimin e lejes për blerjen e armës koleksionuese, nëse personi fizik i përmbush kushtet nga nenet 9 dhe 33 të këtij ligji.

Nëse koleksioni i armës koleksionuese përbëhet nga mbi 25 copë të armëve, kërkesës nga paragrafi 1 i këtij neni, personi fizik (koleksionuesi) është i obliguar t'ia bashkëngjisë edhe pëlqimin me shkrim për blerjen e mbikëqyrjes nga ana e organit kompetent, mbi mënyrën e vendosjes dhe të ruajtjes së armëve.

Personit fizik (koleksionuesit), të cilit i është lëshuar leja për blerjen e armës koleksionuese, është i obliguar që në afat prej tetë ditësh nga dita e blerjes së bërë të armës, të parashtrorë kërkesë për regjistrimin e armës dhe për lëshimin e lejes për armën koleksionuese, pranë organit kompetent.

Leja nga paragrafi 3 i këtij neni, lëshohet me afat vlefshmërie prej dhjetë vjetësh.

Pas lëshimit të lejes nga paragrafi 3 i këtij neni, aprovimi për blerjen e armës tjetër koleksionuese lëshohet nëse personi fizik (koleksionuesi) e përmbush vetëm kushtin nga neni 9, paragrafi 1, pika 4 e këtij ligji".

Neni 15

Neni 27, ndryshohet si vijon:

"Arma nga kategoria D, mund të blihet nga personi fizik i cili e përmbush kushtin nga neni 9, paragrafi 1, pika 1 e këtij ligji.

Personi fizik i cili ka blerë armë nga paragrafi 1 i këtij neni, është i obliguar që në afat prej tetë ditësh nga dita e realizimit të blerjes së armës, ta paraqesë armën te organi kompetent, me ç'rast i lëshohet vërtetim".

Neni 16

Në nenin 28 pas paragrafit 1, shtohet paragrafi i ri 2 si vijon:

"Personat nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk guxojnë t'i fshijnë ose t'i dëmtojnë shenjat e gdhendura (gravuara) në armën, nga ana e prodhuesit të armës ose shenjat e vëna në mënyrë plotësuese në armën nga ana e organeve shtetërore kompetente të tjera".

Neni 17

Neni 29, ndryshohet si vijon:

"Ndalohet shitja e armëve dhe e municionit, personit i cili nuk ka leje për blerjen, respektivisht leje për blerjen e armës koleksionuese, si edhe dhënia e armës për përdorim personit i cili nuk ka leje për armë ose leje për armë koleksionuese ose leje për mbajtjen e armës së tillë".

Neni 18

Në nenin 31, shtohet paragrafi i ri 1 si vijon:

"Me nocionin mbajtja e armës, sipas këtij ligji, konsiderohen të gjitha mënyrat e mbajtjes së armës që është e gatshme për përdorim nga ana e poseduesit të saj, përveç transportimit të armës".

Paragrafi 1, bëhet paragrafi 2.

Pas paragrafit 2 i cili bëhet paragraf 3, shtohet paragrafi i ri 4 si vijon:

"Ndalohet mbajtja dhe përdorimi i armës nga ana e pronarit ose e shfrytëzuesit të armës, i cili me përdorimin e alkoolit, të drogave ose në mënyrë tjetër do të vijë në gjendje në të cilën nuk mund ta kuptojë rëndësinë e aktit të tij ose t'i kontrollojë veprimet e tij."

Paragrafi 3, i cili bëhet paragraf 5, ndryshohet si vijon:

“Ndalohet mbajtja përdorimi i armës në vend publik, përveç për punëtorët të cilët kryejnë punë të sigurimit të personave dhe të pronës në organet shtetërore dhe në personat juridikë, në përputhje me rregullat për sigurimin e personave dhe të pronës.”

Në paragrafin 4 i cili bëhet paragraf 6, në rreshtin e shtatë, pas fjalës “kushte” në kllapa shtohen fjalët: “objektet në të cilat janë vendosur Kuvendi i Republikës së Maqedonisë, Kryetari i Republikës së Maqedonisë, Qeveria e Republikës së Maqedonisë, organet shtetërore, gjykatat, Prokuroria Publike, Gjyqi Kushtetues i Republikës së Maqedonisë, njësitë e vetëqeverisjes lokale, institucionet arsimore, shëndetësore dh sociale”.

Pas paragrafit 5 i cili bëhet paragraf 7, shtohet paragrafi i ri 8 si vijon:

“Ndalohet futja e armës, përveç në vendet nga paragrafi 6 i këtij neni edhe në të gjitha vendet tjera, në hyrjen e të cilave, pronari ose shfrytëzuesi i vendit, në mënyrë të dukshme dhe të qartë ka ndaluar futje të armës.”

Paragrafi 6, bëhet paragraf 9.

Pas paragrafit 7 i cili bëhet paragraf 10, shtohen dy paragrafë të rinj 11 dhe 12 si vijon:

“Ndalohet mbajtja dhe përdorimi i armës koleksionuese jashtë vendit të vendbanimit ose të vendqëndrimit, respektivisht jashtë nga vendi i lejuar për qëndrim të përhershëm të personit fizik (të koleksionuesit). Arma koleksionuese mund të bartet jashtë vendit të vendbanimit ose të vendqëndrimit, respektivisht jashtë nga vendi i qëndrimit të lejuar, vetëm për shkak të riparimit, të ekspozimit ose të shitjes së armës koleksionuese.

Ndalohet furnizimi, posedimi dhe prodhimi i municionit për armën koleksionuese.”

Në paragrafin 8 i cili bëhet paragraf 13, numri “3” zëvendësohet me numrin “5”.

Paragrafët 9 dhe 10 bëhen paragrafë 14 dhe 15.

Neni 19

Në nenin 33, në paragrafin 1, fjalët: “edhe personat tjerë”, fshihen, ndërsa fjala “të vjetra”, zëvendësohet me fjalën “për koleksion”.

Neni 20

Në nenin 35, në paragrafin 3 fjalët: “të predhave”, fshihen, pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: “me ç’rast merren dy gëzhoja nga arma prej të cilës është bërë qitja”.

Neni 21

Në nenin 36, paragrafi 2, në rreshtin e dytë, pas fjalës “armës” shtohen fjalët: “lejen për furnizim të armës për koleksion”, ndërsa pas fjalëve: “lejes për armë” shtohen fjalët: “lejes për armë koleksioni”.

Neni 22

Në nenin 38, pas fjalës “lejes për armë”, shtohen fjalët: “lejes për armë koleksioni”.

Neni 23

Neni 39, paragrafi 1, ndryshon si vijon:

“Në rast të vdekjes së pronarit të armës, anëtarët e moshës madhore të familjes së tij ose persona tjerë të moshës madhore të cilët kanë jetuar me të në të njëjtën familje, amvisëri janë të detyruar që në afat për 30 ditësh nga vdekja e personit t’ua dorëzojnë:

-armën shoqërive tregtare nga neni 51-a paragrafi 2 i këtij ligji, të cilat do ta bëjnë paaftësimin e përkohshëm të armës, me vulosje, për çka jepet vërtetim, ose

-t’ia dorëzojnë armën dhe municionin organit kompetent ose stacionit policor më të afërm, për çka jepet vërtetim.

Pas paragrafit 1, shtohen dy paragrafë të rinj, 2 dhe 3, si vijojnë:

“Personat e moshës madhore nga paragrafi 1 i këtij neni janë të detyruar që armën e paaftësuar përkohësisht me municion ta ruajnë në vendbanimin ose vendqëndrimin e tyre, respektivisht në vendqëndrimin e lejuar, deri në mbarimin e procedurës së trashëgimisë.

Ministri i Punëve të Brendshme do ta përcaktojë mënyrën e dorëzimit, pranimit dhe ruajtjes së armës dhe municionit në rast të vdekjes së pronarit të armës, si dhe formën dhe përmbajtjen e vërtetimit për armën dhe municionin që i dorëzohen organit kompetent.”

Paragrafi 2, bëhet paragraf 4.

Në paragrafin 3, që bëhet paragraf 5 numri “2”, zëvendësohen me numrin “4”.

Paragrafi 4, bëhet paragraf 6.

Neni 24

Në titullin e Kapitullit IV., pas fjalëve: “lejes për armë”, shtohen fjalët: “lejes për armë koleksioni”.

Neni 25

Në nenin 41, paragrafi 1, në fjalinë hyrëse pas fjalëve: “Leja për armë”, shtohen fjalët: “leja për armë koleksioni”.

Në pikën 2, pas fjalëve fjalët: “lejes për armë”, shtohen fjalët: “lejes për armë koleksioni”.

Neni 26

Në nenin 42, paragrafi 1, në fjalinë hyrëse pas fjalëve: “lejes për armë”, shtohen fjalët: “lejes për armë koleksioni”.

Në paragrafin 6, pas fjalëve: “lejes për armë”, shtohen fjalët: “lejes për armë koleksioni”, në rreshtin e pestë, pas fjalës “armës” shtohen fjalët: “respektivisht kërkesë të re për dhënie e lejes për furnizimin e armës për koleksion”, kurse fjalët: “dy vjet” zëvendësohen me fjalët: “pesë vjet”.

Neni 27

Në nenin 43, në paragrafin 1 pas fjalëve: “lejes për armë”, shtohen fjalët: “lejes për armë koleksioni”, kurse në rreshtin e shtatë, pas fjalës “armës” shtohen fjalët: “lejes për armë koleksioni”.

Neni 28

Titulli i Kapitullit V. “Prodhimi dhe riparimi i armës dhe municionit”, ndryshohet si vijon: “Prodhimi i armës dhe municionit, riparimi dhe paaftësimi (deaktivizimi) i armës.”

Neni 29

Në nenin 46, pas paragrafit 1, shtohet paragraf i ri 2, si vijon:

“Me prodhimin e armës dhe municionit, në kuptim të këtij ligji konsiderohet çdo aktivitet i hulumtimit, studimit, zhvillimit, përpunimit, ripërpunimit dhe montimit të pjesëve të armës dhe municionit, përveç aktiviteteve të bëra nga ana e pronarit të armës së gjahut dhe armës sportive, për shkak të mbushjes së municionit për nevojat personale, që shfrytëzohet për armë gjahu ose sportive”.

Paragrafët 2 dhe 3, bëhen paragrafë 3 dhe 4.

Neni 30

Në nenin 48, në paragrafin 2, në rreshtin e katërt, pas fjalës “lejes”, vihet pikë dhe fjalët deri në fund të fjalisë fshihen.

Paragrafi 3 ndryshon si vijon:

“Afati nga paragrafi 2 i këtij neni, mund të vazhdohet, nëse janë paraqitur rrethana të cilat ndikojnë ndaj fillimit të prodhimit dhe riparimit të të gjitha llojeve të armëve dhe municionit, por më së shumti edhe për një vit”.

Neni 31

Neni 49, paragrafi 3, ndryshon si vijon:

“Pas riparimit të bërë të pjesëve kryesore të armës së zjarrit, shoqëritë tregtare nga paragrafi 1 i këtij neni, janë të detyruara të bëjnë qitje provuese të armës”.

Pas paragrafit 3, shtohen dy paragrafë të rinj, 4 dhe 5, si vijojnë:

“Shoqëritë tregtare nga paragrafi 1 të këtij neni, janë të detyruara që në afat prej pesë ditësh nga kryerja e qitjeve provuese të armës, t’i paraqesin raport për qitjet provuese organit kompetent.

Raporti nga paragrafi 4 i këtij neni, duhet të përmbajë të dhëna për personin fizik, respektivisht personin juridik, me armën e të cilit është bërë qitje provuese dhe të dhëna për armën. Në bashkëngjitje të raportit dorëzohen së paku dy gëzhoja nga qitjet e bëra provuese”.

Neni 32

Pas nenit 51 shtohen dy nene të reja 51-a dhe 51-b, si vijon:

“Neni 51-a

Paaftësimi (deaktivizimi) i përhershëm i armës bëhet me marrjen e njërës nga procedurat teknike, me qëllim që:

- në folejë e plumbave të ketë tri vrima të vendosura tërthortë, në kënd prej 120 shkallëve, me diametër të barabartë me kalibrin e tytës së armës ose foleja e plumbave të jetë i mbyllur vazhdimisht me mbështjellëse e cila pamundëson mbushjen e mëtejme të armës me municion;

- tyta e armës të jetë e mbyllur (shkrirë) me metal nëpër tërë gjatësinë e tytës ose vetëm në pjesën e folesë së plumbit respektivisht nëpër gjatësinë e saj;

- tyta e armës të jetë e prerë për së gjati nëpër tërë gjatësinë e saj, me prerje të gjerë së paku 5 milimetra, e cila fillon nga brendia e saj, kurse mbaron me vrimën e tytës;

- pjesa e përparme e mekanizmit për mbyllje (mbyllësi) të mënjanohet, respektivisht pritët në kënd prej 45 shkallësh ose vrima për dalje të gjilpërës goditëse të mekanizmit për mbyllje (mbyllësit) me tërheqësin të jetë i mbyllur përgjithmonë, ndërsa gjilpëra goditëse të mënjanohet;

- tyta e revolverit të jetë e mbyllur në pajtim me alinetë 2 dhe 3 nga paragrafi 1 të këtij neni. Foleja e plumbit të revolverit të ketë një vrimë të vendosur në mënyrë të tërthortë, me diametër të barabartë me kalibrin e armës. Foleja e plumbave të revolverit të jetë i mbyllur me mbështjellës të metaltë, i cili përfshin brendinë e tytës.

Asgjësimin e përhershëm të armës së zjarrit mund ta bëjnë shoqëritë tregtare me seli në territorin e Republikës së Maqedonisë të cilat kanë marrë leje për prodhimin e armëve dhe municionit dhe riparimin e armëve.

Pas kryerjes së njërës nga procedurat teknike nga paragrafi 1 të këtij neni, shoqëritë tregtare nga paragrafi 2 të këtij neni janë të detyruara të japin vërtetim se është bërë procedura teknike për asgjësimin e plotë të armës.

Pronari i armës e cila është paaftësuar përgjithmonë për përdorim, është i detyruar që në afat prej tetë ditësh t’ia dorëzojë armën dhe vërtetimin nga paragrafi 3 të këtij neni komisionit të formuar nga ana e ministrit të Punëve të Brendshme, i cili jep vërtetimin se arma e zjarrit është paaftësuar përgjithmonë për përdorim.

Është e ndaluar aftësimi (riaktivizimi) për përdorimin e armës, që është paaftësuar përgjithmonë për përdorim nga ana e shoqërive tregtare nga paragrafi 2 të këtij neni dhe nga pronari ose shfrytëzuesi i armës.

“Neni 51-b

Paaftësimi i përkohshëm (deaktivizimi) i armës së zjarrit bëhet nëpërmjet kryerjes së njërit prej veprimeve teknike si vijojnë, me qëllim:

- që nëpër tytën e armës të futet tel, skajet e të cilit lidhen me vulë plumbi (plumbim), ose

- të paaftësimi (bllokimit) të këmbëzës së armës së zjarrit me vulë plumbi.

Dispozitat e nenit 51-a, paragrafi 2 dhe 3 të këtij ligji, në mënyrë përkatëse zbatohen edhe për aktivizimin e përkohshëm të armës së zjarrit.”

Neni 33

Në nenin 52, në paragrafin 3, në rreshtin e katërt, pas fjalës “shitjes” shtohen fjalët: “transportit (transferimit), ndërmjetësimit.”

Paragrafi 4, ndryshon si vijon:

“Shoqëritë tregtare nga paragrafi 1 të këtij neni, e kanë për detyrë të kryejnë qarkullim vetëm me armë dhe municion të shënuar në përputhje me nenin 53 të këtij ligji.”

Neni 34

Neni 55, ndryshon si vijon:

“ Me transport (transferimit) të armëve, sipas këtij ligji, konsiderohet eksporti, importi dhe transiti i sasisë së armëve dhe municionit paraprakisht të kontraktuara, ndërmjet shoqërive tregtare nga neni 46, paragrafi 1 dhe neni 52, paragrafi 1, të këtij ligji, dhe ndërmjet shoqërive tregtare të shteteve të tjera. Transporti (transferimi) i armëve dhe municionit kryhet nga ana e shoqërive tregtare nga paragrafi 1 të këtij neni, të cilat do të marrin leje të lëshuar nga organi kompetent, sipas mendimit paraprakisht të dhënë nga Ministria e Punëve të Jashtme dhe Ministria e Mbrojtjes.

Kërkesa për lëshimin e lejes nga paragrafi 2 të këtij neni, përmban:

- firmën dhe selinë, përkatësisht emrin personal dhe adresën e dërguesit dhe të pranuesit;

- firmën dhe selinë e prodhuesit të armëve dhe municionit, dhe

- llojin, markën, kalibrin dhe sasinë e armëve dhe municionit.

Paraqitësi i kërkesës nga paragrafi 3 të këtij neni, e ka për detyrë që me kërkesën të paraqesë edhe:

- vërtetim (certifikatë) për shfrytëzuesin e fundit, dhe

- kontratë apo dokument tjetër për sasinë e kontraktuar të armëve.

Leja nga paragrafi 2 të këtij neni, lëshohet me afat vlefshmërie deri më gjashtë muaj.

Leja nga paragrafi 2 të këtij neni, shfuqizohet nëse ndërmerren masa restriktive në përputhje me rregullat për masa restriktive ndërkombëtare.

Armët dhe municioni që kalojnë transit nëpër territorin e Republikës së Maqedonisë nuk shënohen, në përputhje me nenin 53 të këtij ligji.”

Neni 35

Pas nenit 55, shtohet neni i ri 55-a, si vijon:

“Neni 55-a

Shoqëritë tregtare nga neni 55 paragrafi 2 të këtij ligji, të cilat importojnë armë e kanë për detyrë që armën e zjarrit ta shënojnë me shenjën për import.

Shenja nga paragrafi 1 të këtij ligji, shtypet në një pjesë të armës të zjarrit në vendin ku janë shtypur shenjat e tjera të armës.

Shenja nga paragrafi 1 të këtij ligji, është në formë rrethi me diametër prej 2 milimetrash, e shtypur në armë në thellësi prej më së paku 0,08 milimetrash.

Shenja nga paragrafi 1 të këtij ligji, e përmban shenjën internacionale të shtetit në të cilin importohet arma dhe viti i importit të armës.”

Neni 36

Në nenin 56, në paragrafin 1, fjalët: “ministri i Punëve të Brendshme”, zëvendësohen me fjalët: “organi kompetent”.

Në paragrafin 2, fjala “Transport”, zëvendësohet me fjalën: “Leja”, ndërkaq fjala “bëjnë”, zëvendësohet me fjalët: “ju lëshohet”.

Në paragrafin 3, alinenë 3, pas fjalës “kalibrin”, shtohet fjala “kategorinë”.

Në alinenë 5, në fund të fjalisë, pikëpresja zëvendësohet me lidhëzën “dhe”.

Alineja 6, shlyhet.

Alineja 7, bëhet aline 6.

Pas paragrafit 3, shtohen dy paragrafë të rinj 4 dhe 5, si vijojnë:

“Nëse organi kompetent ka lëshuar leje nga neni 55 paragrafi 2 të këtij ligji, kërkesa për transport të armëve dhe municionit, krahas të dhënave nga paragrafi 3 të këtij neni, e përmban edhe emërtimin e kalimit kufitar ku transportohen armët.

Leja nga paragrafi 1 të këtij neni, lëshohet me afat vlefshmërie deri më tre muaj.

Paragrafi 4, bëhet paragraf 6.

Neni 37

Në nenin 58, në paragrafin 2, fjalët: “ministri Punëve të Brendshme”, zëvendësohen me fjalët: “organi kompetent”.

Neni 38

Pas nenit 58, shtohet neni i ri 58-a, si vijon:

“Neni 58-a

Personat juridikë dhe fizikë nga neni 58 paragrafi 2 të këtij ligji, e kanë për detyrë të miratojnë rend shtëpiak të poligonit civil për qitje, brenda afatit prej 30 ditësh prej ditës së themelimit të poligonit për qitje.

Organi kompetent e miraton rendin shtëpiak nga paragrafi 1 të këtij neni.”

Neni 39

Në nenin 59, pas paragrafit 1 shtohet paragrafi i ri 2, si vijon:

“Personat fizikë nga paragrafi 1 të këtij neni, e kanë për detyrë që gjatë qitjes të mbajnë syze mbrojtëse dhe mbrojtës për veshë.”

Neni 40

Në nenin 61, paragrafin 1, pika në fund të fjalisë shlyhet dhe shtohen fjalët: “dhe për të cilën armë dhe municion është lëshuar leje prej organit kompetent.”

Pas paragrafit 1, shtohen katër paragrafë të rinj 2, 3, 4 dhe 5, si vijojnë:

“Gjatë mbartjes të armës dhe municionit nga paragrafi 1 të këtij neni, shtetasit e Republikës së Maqedonisë dhe të huajt e kanë për detyrë ta paraqesin armën dhe municionin që e kanë me vete dhe lejen e lëshuar nga organi kompetent t’ia paraqesin në këqyrje nëpunësit policor në pikën kufitare ku kalohet kufiri shtetëror.

Nëse nëpunësi policor gjatë kontrollit të personit fizik nga paragrafi 1 të këtij neni, përkatësisht gjatë kontrollit të mjetit transportues të personit, gjen armë dhe municion të cilin nuk e ka lajmëruar përkatësisht për të cilën nuk e ka paraqitur në këqyrje lejen e lëshuar nga organi kompetent, me aktvendim për kohësisht do t’ia sekuestrojë armën dhe municionin deri në përfundim të procedurës për kundërvajtje ose procedurës penale, me vendim të plotfuqishëm.

Kundër aktvendimit nga paragrafi 3 të këtij neni, mund të paraqitet ankesë brenda afatit prej 15 ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit nga komisioni.

Ankesa kundër aktvendimit nga paragrafi 3 të këtij neni, nuk e shtyn ekzekutimin e aktvendimit.

Paragrafi 2, bëhet paragraf 6.

Neni 41

Në nenin 62, pas fjalës “huaja”, shtohen fjalët: “dhe të huajt”, ndërkaq fjalët: “armën dhe municionin e kanë të regjistruar në pasaportë”, zëvendësohen me fjalët: është lëshuar leje për mbajtjen e armës së gjuhut për gjueti nga organi kompetent apo dokument tjetër përkatës të lëshuar nga organi kompetent i shtetit tjetër dhe ftesë për pjesëmarrje në gjuh.

Pas paragrafit 1, shtohet paragrafi i ri 2, si vijon:

“Leja nga paragrafi 1 të këtij neni, lëshohet nga nëpunësi policor në pikën kufitare ku bëhet kalimi i kufirit shtetëror.”

Neni 42

Në nenin 63, në paragrafin 3, fjalët “personat zyrtarë të autorizuar”, zëvendësohen me fjalët: “nëpunësit policorë”.

Neni 43

Në nenin 64, në rreshtin e tretë, fjala: “mbartin”, zëvendësohet me fjalët: “planifikojnë të mbartin”.

Pas paragrafit 1, shtohet paragrafi i ri 2, si vijon:

“Arma nga paragrafi 1 të këtij neni, futet në Republikën e Maqedonisë, brenda afatit prej 30 ditësh nga dita e lëshimit të lejes për futjen e armës dhe municionit nga organi kompetent.”

Neni 44

Në nenin 65, shtohet paragrafi i ri 1, si vijon:

“Të huajt mund të furnizohen dhe të nxjerrin armë jashtë Republikës së Maqedonisë në bazë të lejes për furnizim dhe nxjerrje jashtë Republikës së Maqedonisë të armës dhe municionit të lëshuar nga organi kompetent, sipas lejes paraprakisht të lëshuar apo dokumentit tjetër përkatës për furnizim me armë prej organit kompetent të shtetit tjetër.

Paragrafi 1, bëhet paragraf 2.

Paragrafët 2 dhe 3, shlyhen.

Neni 45

Neni 66, ndryshon si vijon:

“Pjesëtarët e organeve të huaja të sigurisë e bartin dhe e mbajnë armën e zjarrit në Republikën e Maqedonisë në mënyrë e parashikuar me dispozitat për mbikëqyrje mbi kufirin shtetëror.”

Neni 46

Në nenin 67 paragrafi 1, fjalët: “personat zyrtarë të autorizuar”, zëvendësohen me fjalët: “nëpunësit policorë”.

Neni 47

Në nenin 68, paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

“Anëtarët e organizatave të huaja për qitje mund të fusin armë sportive në Republikën e Maqedonisë në bazë të lejes për mbajtjen e armës sportive për shkak të pjesëmarrjes në gara për qitje ose për shkak të përgatitjeve për gara qitëse të dhënë nga organi kompetent ose në bazë të dokument tjetër adekuat të dhënë nga organi kompetent i ndonjë shteti tjetër.”

Pas paragrafit 2, shtohet paragrafi i ri 3, si vijon:

“Leja nga paragrafi 1 i këtij neni jepet nga ana e nëpunësit policor të kalimit kufitar ku kalohet kufiri shtetëror.”

Neni 48

Neni 69 fshihet.

Neni 49

Neni 75, ndryshon si vijon:

“Ministria e Punëve të Brendshme mban evidencë për lejet e dhëna për furnizim me armë, kërkesat e paraqitura për regjistrimin e armës, kërkesat për ndryshimin e lejeve ekzistuese, lejet për armë, lejet për posedimin e armës, lejet për mbajtjen e armës, vërtetimet për posedimin e armës, lejet për furnizimin me armëve për koleksion, kërkesat e paraqitura për regjistrimin e armëve për koleksion, lejet për armë koleksioni, koleksionistët, për armë e paraqitur nga kategoria D, armë dhe municion të sekuestruar, të gjetur, të dorëzuar, lejet për prodhim dhe riparim, vërtetimet për armë zjarri e cila është paafësuar për përherë, lejet për qarkullim, lejet për bartjen e armës (transferim), lejet për transport, lejet për themelimin e poligoneve civile për qitje, leje për furnizimin dhe nxjerrjen e armëve dhe të municionit nga shteti, lejet për futjen e armëve dhe municionit, lejet për futjen e armëve dhe municionit të dhënë nga përfaqësia diplomatike-konsullore, lejet për posedimin dhe mbajtjen e armës për gjueti gjatë kohës të gjuetisë në shtet, lejet për bartjen e armës sportive dhe lejet për transitin e armës dhe municionit.”

Neni 50

Në nenin 76, në paragrafin 2, në alinenë 2, lidhëza "dhe", zëvendësohet me pikëpresje dhe shtohet aline e re 3, si vijon:

"- paaftësim (deaktivizim) të armës, për armë e cila është e paaftësuar për përherë ose përkohësisht, si dhe për vërtetimet e dhëna për procedurën e kryer teknike për paaftësimin e armës dhe "

Alineja 3, bëhet alineja 4.

Në paragrafin 3, fjalët: "predhë dhe", fshihen.

Neni 51

Neni 77, ndryshon si vijon:

"Ministri i Punëve të Brendshme do të miratojë dispozita më të afërta për formularin e kërkesës për dhënie e lejes për blerjen e armës, pjesëve për armë dhe municion, kërkesës për zëvendësimin e lejes për armë të dhënë nga organi kompetent i shtetit tjetër, kërkesës për regjistrimin e armës, kërkesës për regjistrimin e armës për koleksion, kërkesës për zëvendësimin e lejeve ekzistuese, lejes për furnizimin me armë, pjesëve për armë dhe municion, lejes për furnizimin e armës për koleksion, lejes për armë, lejes për posedimin e armës dhe lejes për mbajtjen e armës, lejes për armë koleksioni, vërtetimit për posedimin e armës, vërtetimit për armë e paraqitur të kategorisë D, vërtetimit për armë zjarri që është e paaftësuar për përherë për përdorim, lejes për prodhim, riparim, qarkullim ose transport të armës ose municionit, lejes për bartjen (transferimin) e armës dhe municionit, lejes për furnizimin dhe nxjerrjen e armës dhe municionit nga shteti, lejes për futjen e armës dhe municionit, lejes për futjen e armës dhe municionit të dhënë nga përfaqësia diplomatike-konsullore, lejes për posedimin dhe mbajtjen e armës për gjueti gjatë kohës së gjuetisë në shtet, lejes për bartjen e armës sportive dhe lejes për transit të armës dhe municionit, lejes për themelimin e poligoneve për qitje dhe për mënyrën e mbajtjes së evidencave të armëve dhe municionit."

Neni 52

Në nenin 78, në paragrafin 1, pas fjalës "riparim,", shtohen fjalët: " paaftësim (deaktivizim), ndërsa në reshtin e tretë pas fjalës "municion", shtohen fjalët: "vendosje dhe ruajtje të armës cila është pjesë nga koleksioni i armës për koleksion, të përbërë prej mbi 25 pjesësh të armës".

Neni 53

Titulli i kreut XIII. "Dispozita ndëshkuese", ndryshon si vijon: "Sanksione për kundërvajtje".

Neni 54

Në nenin 79, në paragrafin 1, fjalët: "Me dënim me para prej 50 000 deri 300 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje", zëvendësohen me fjalët: "Gjobë në shumë prej 1 000 deri 5 000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje".

Paragrafi 2, ndryshon si vijon:

"Për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni, personit juridik do t'i kumtohet ndalesë e përkohshme për kryerjen e prodhimit, riparimit ose qarkullimit me armë, municion dhe pjesë për armë, gjegjësisht ndalesë për përdorimin e poligonit civil për qitje, në kohë zgjatje prej së paku një deri më pesë vjet dhe masë për kundërvajtje të veçantë sekuestrimin i armës dhe municionit, gjegjësisht pjesëve për armë."

Neni 55

Në nenin 80, në paragrafi 1, fjalja hyrëse ndryshon si vijon: "Gjobë në shumë prej 600 deri 1 000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik i cili:".

Pas paragrafin 1, shtohet pika e re 1), si vijon:

"1) furnizon, posedon, prodhon, riparon, paaftëson, shet, shkëmben, bart ose i jep ndonjë tjetri, armë, pjesë të armës dhe paralizues elektrikë nga neni 4 paragrafi 2 të këtij ligji, për veç armës së zjarrtë dhe municionit nga neni 4 paragrafi 2 të këtij ligji;"

Pikat 1, 2, 3 dhe 4, bëhen pika 2, 3, 4 dhe 5.

Pika 5, e cila bëhet pika 6, ndryshon si vijon:

"6) furnizon armë koleksioni në mënyrë në kundërshtim me dispozitat e nenin 26-a të këtij ligji;"

Pas pikës 6, shtohet pika e re 7, si vijon:

"7) posedon armë të kategorisë D për të cilën nuk është e dhënë vërtetim nga organi kompetent (neni 27 paragrafi 2);"

Pas pikës 6, e cila bëhet pika 8, shtohet pika e re 9, si vijon:

"9) i fshin ose i dëmton shenjat që janë të shtypura në armën (neni 28 paragrafi 2);"

Pikat 7, 8 bëhen pika 10 dhe 11.

Në pikën 9, e cila bëhet pika 12, lidhëza "dhe", zëvendësohet me pikëpresje.

Në pikën 10, e cila bëhet pika 13, pika në fund të fjalisë zëvendësohet me pikëpresje dhe shtohen dy pika të reja 14 dhe 15, si vijon:

"14) vepron në kundërshtim me dispozitat e nenit 51-a nga ky ligji, dhe

15) vepron në kundërshtim me dispozitat e nenit 58-a nga ky ligji"

Në paragrafin 2, fjalët: "masa e sigurisë", zëvendësohet me fjalët: "masa të veçanta për kundërvajtje".

Neni 56

Në nenin 81, në paragrafin 1, fjalja hyrëse ndryshon si vijon: "Gjobë në shumë prej 500 deri 1 000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik, i cili:".

Pika 3, ndryshon si vijon:

"3) në afatin e përcaktuar nuk do ta paraqesë armën e blerë të kategorisë D (neni 27 paragrafi 2);"

Në pikën 5, në rreshtin e katërt, pas fjalës "armë", shtohet presje dhe fjalët: "leje për blerjen e armës për koleksion dhe leje për armë koleksioni".

Pas pikës 7, shtohen dy pika të reja 8 dhe 9, si vijojnë:

"8) armën e paaftësuar përkohësisht me municion nuk e ruan në vendbanimit ose vendqëndrimin e tyre, gjegjësisht në vendqëndrimin e përhershëm të lejuar, deri në mbarimin e procedurës trashëgimisë (neni 39 paragrafi 2);

9) gjatë gjuajtjes në poligonet civile nuk mban syze mbrojtëse dhe mbrojtje për veshë (neni 59 paragrafi 2);"

Në pikën 8, e cila bëhet pika 10, fjalët: "(nenet 63, 65 dhe 67)", zëvendësohen me fjalët: "(nenet 61 paragrafi 2, 63 dhe 67)"

Pikat 9, 10, 11 dhe 12, bëhen pika 11, 12, 13 dhe 14.

Në paragrafin 2, fjalët: "masa e sigurisë", zëvendësohet me fjalët: "masa të veçanta për kundërvajtje".

Neni 57

Në nenin 82, në paragrafin 1, fjalja hyrëse ndryshohet, si vijon: "Gjobë në shumë prej 2000 deri në 5000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik i cili:".

Në paragrafin 1, shtohet pika e re 1, si vijon:

"1) bën shitje të armëve nga kategoria D personit që nuk e plotëson kushtin nga neni 9 paragrafi 1 pika 1 e këtij ligji (neni 27 paragrafi 1);"

Pikat 1, 2, 3, 4, 5 dhe 6 bëhen pika 2, 3, 4, 5, 6 dhe 7.

Pas pikës 7, e cila bëhet pikë 8, shtohen dy pikë të reja 9 dhe 10, si vijojnë:

"9) nuk lëshon vërtetim për kryerjen e procedurës teknike për paaftësimin e përhershëm të armës (neni 51-a paragrafi 3);

10) aftëson për përdorim (riaktivizon) armë që është paaftësuar në mënyrë të përhershme për përdorim (neni 51-a paragrafi 5);"

Pika 8, bëhet pikë 11.

Pas pikës 9, e cila bëhet pikë 12, shtohen dy pikë të reja 13 dhe 14, si vijojnë:

"13) kryen bartjen (transferimin) e armëve dhe të municionit pa lëshimin e lejes nga organi kompetent (neni 55 paragrafi 2);

14) nuk do ta shënojë me shenjë të përcaktuar për import, armën e zjarrit që importohet (neni 55-a);"

Në pikën 10, e cila bëhet pikë 15, numri "4", zëvendësohet me numrin "6", dhe në fund të fjalisë lidhëza "dhe", zëvendësohet me pikëpresje dhe shtohet pika e re 16, si vijon:

"16) vepron në kundërshtim me dispozitat e nenit 58-a nga ky ligj dhe"

Pika 11, bëhet pikë 17.

Paragrafi 2, ndryshohet si vijon:

" Gjobë në shumë prej 200 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë, apo gjobë në vend ngjarje prej 300 deri në 600 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi 1 pikat 4 deri në 12 të këtij neni dhe personit përgjegjës në personin juridik."

Në paragrafin 3, numrat: "4, 6, 7 dhe 9", zëvendësohen me numrat: "3, 5, 7, 8 dhe 12" kurse fjalët: "masë e sigurisë", zëvendësohen me fjalët: "masë e veçantë për kundërvajtje".

Paragrafi 4, ndryshohet si vijon:

"Për kundërvajtjen nga paragrafi 1 pikat prej 4 deri në 13 të këtij neni, do t'i kumtohet sanksion për kundërvajtje ndalesë të përkohshme për kryerjen e prodhimit, përmirësimit, qarkullimit apo të transportit të armëve dhe të municionit, në kohëzgjatje së paku prej 1 viti deri më së shumti pesë vite."

Neni 58

Në nenin 83 paragrafi 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon: "Gjobë në shumë prej 1000 deri në 3500 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik, i cili:".

Pas pikës 3, shtohen dy pikë të reja 4 dhe 5, si vijojnë:

"4) jep vërtetim me të cilin i besohet arma e gjuetisë për gjueti njëditëshe në rajonin e gjuetisë, personit që nuk është anëtar aktiv i shoqatës së gjuetarëve (neni 25);

5) jep në përdorim armë personave të cilët posedojnë leje për armë, por nuk janë anëtarë aktiv të shoqatës së gjuetarëve (neni 26 paragrafi 1);"

Pikat 4, 5 dhe 6, bëhen pika 6, 7 dhe 8.

Pika 7, e cila bëhet pikë 9, ndryshohet, si vijon:

"9) në afatin e përcaktuar nuk do të kryejë gjuajtje provuese të armës, pas kryerjes së riparimit të pjesëve kryesore të armës së zjarrit (neni 49 paragrafi 4) dhe;

Pika 8, bëhet pikë 10.

Paragrafi 2, ndryshohet si vijon:

"Gjobë në shumë prej 200 deri në 1000 euro me kundërvlerë në denarë, apo gjobë në vend ngjarje prej 300 deri në 600 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni dhe personit përgjegjës në personin juridik."

Në paragrafin 3, fjalët: "masë e sigurisë", zëvendësohen me fjalët: "masë e veçantë për kundërvajtje".

Neni 59

Pas nenit 83, shtohen tre nene të reja 83-a, 83-b dhe 83-v, si vijojnë:

„Neni 83-a

Gjobë në shumë prej 600 deri në 1000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje personit fizik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e neneve 86 dhe 86-b nga ky ligj.

Për kundërvajtjen nga paragrafi 1 i këtij neni, personit fizik do t'i kumtohet edhe masë e veçantë për kundërvajtje marrjen e armës dhe të municionit.

Neni 83-b

Gjobë në shumë prej 2000 deri në 5000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje personit fizik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e neneve 86 dhe 86-b nga ky ligj.

Gjobë me shumë prej 200 deri në 1000 euro me kundërvlerë në denarë, apo gjobë në vend ngjarje prej 300 deri në 600 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi 1 të këtij neni edhe personit përgjegjës në personin juridik.

Për kundërvajtjen nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i kumtohet edhe masë të veçantë për kundërvajtje marrje të armës dhe të municionit.

Neni 83-v

Shqiptimi i gjobës në vend ngjarje për kundërvajtjet e parapara në dispozitat nga nenet 82 paragrafi 2, 83 paragrafi 2 dhe 83-b të këtij ligji i kryen organi kompetent."

Neni 60

Në nenin 86, paragrafët 1 dhe 2, ndryshohen, si vijojnë:

"Lejet për posedimin dhe mbajtjen e armës dhe lejet për posedimin e armës të lëshuara sipas dispozitave të deritanishme duhet doemos të zëvendësohen më së voni në afat prej tre vitesh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Lejet nga paragrafi 1 i këtij neni do të zëvendësohen, në bazë të dorëzimit të kërkesës personale të shkruar për zëvendësimin e lejeve ekzistuese të dorëzuara nga personi fizik, përkatësisht personi juridik."

Neni 61

Pas nenit 86, shtohen dy nene të reja 86-a dhe 86-b, si vijojnë:

„Neni 86-a

Për armën nga kategoritë B, C dhe D, që posedohet nga personi fizik ose juridik, pa lëshimin e lejes për posedimin dhe mbajtjen e armës, leje për posedimin e armës ose dokument tjetër përkatës, organi kompetent lëshon leje për armë dhe leje për posedimin e armës, nëse personi fizik i plotëson kushtet nga neni 9 paragrafi 1 pikat 1, 2, 3, 4, 6 dhe 7 dhe paragrafi 2 i këtij ligji, përkatësisht personi juridik i plotëson kushtet nga neni 16 paragrafi 1 pika 1 dhe paragrafi 2 i këtij ligji.

Arma nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk guxon të rrjedh nga kryerja e veprës penale, përkatësisht të jetë e dedikuar apo përdorur për kryerjen e veprës penale, të mos jetë në pronësi të personit tjetër fizik ose juridik dhe shenjat e armës të mos jenë të dëmtuara apo të shkatërruara.

Lejet nga paragrafi 1 i këtij neni jepen në bazë të kërkesës personale të personit fizik ose juridik, që duhet të dorëzohet më së voni në afat prej gjashtë muaj nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

Neni 86-b

Personi fizik ose juridik i cili posedon armë nga kategoria A, për të cilën është lëshuar leje për posedimin dhe mbajtjen e armës, leje për posedimin e armës apo dokument tjetër përkatës nga organi kompetent, është i obliguar në afat prej tre vitesh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji, ta dorëzojë armën deri te shoqëritë tregtare nga neni 51-a paragrafi 2 i këtij ligji, për shkak të paaftësismit të përhershëm (deaktivizimin) e armës."

Neni 62

Në nenin 87, në rendin e nëntë, fjalët: "ky ligj", zëvendësohen me fjalët: "Ligjin për furnizim, posedim dhe mbajtje të armës".

Neni 63

Në gjithë tekstin e Ligjit për armët, fjala "e pavjaskuar", gjegjësisht fjala "të vjaskuara", zëvendësohet me fjalën "e pavjaskuar", respektivisht me fjalën "të vjaskuara".

Neni 64

Dispozitat nënligjore të parapara me këtë ligj, do të nxirren në afat prej një muaji nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 65

Autorizohet komisioni ligjdhenës-juridik i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë të vërtetojë tekstin e spastruar të Ligjit për armët.

Neni 66

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

589.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ГАРАНЦИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА НА ОБВРСКИТЕ ПО ДОГОВОРОТ ЗА ЗАЕМ И ФИНАНСИРАЊЕ, НАМЕНЕТ ЗА ЗАБРЗУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА (ФАЗА III), КОЈ ЌЕ СЕ СКЛУЧИ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА БАНКА ЗА ПОДДРШКА НА РАЗВОЈОТ И КРЕДИТНАТА БАНКА ЗА ОБНОВА ОД СР ГЕРМАНИЈА

Се прогласува Законот за изменување на Законот за гаранција на Република Македонија на обврските по Договорот за заем и финансирање, наменет за забрзување на развојот на мали и средни претпријатија во Република Македонија (фаза III), кој ќе се склучи меѓу Македонската банка за поддршка на развојот и Кредитната банка за обнова од СР Германија,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 28 март 2007 година.

Бр. 07-1376/1
28 март 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ГАРАНЦИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА НА ОБВРСКИТЕ ПО ДОГОВОРОТ ЗА ЗАЕМ И ФИНАНСИРАЊЕ, НАМЕНЕТ ЗА ЗАБРЗУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА (ФАЗА III), КОЈ ЌЕ СЕ СКЛУЧИ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА БАНКА ЗА ПОДДРШКА НА РАЗВОЈОТ И КРЕДИТНАТА БАНКА ЗА ОБНОВА ОД СР ГЕРМАНИЈА

Член 1

Во Законот за гаранција на Република Македонија на обврските по Договорот за заем и финансирање, наменет за забрзување на развојот на мали и средни претпријатија во Република Македонија (фаза III), кој ќе се склучи меѓу Македонската банка за поддршка на развојот и Кредитната банка за обнова од СР Германија ("Службен весник на Република Македонија" број 10/2007), членот 7 се брише.

Член 2

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR GARANCINË E REPUBLIKËS SË MAQEDONISË NDAJ OBLIGIMEVE SIPAS MARRËVESHJES PËR HUA DHE FINANCIM, DEDIKUAR SHPEJTIMIT TË ZHVILLIMIT TË NDERMARRJEVE TË VOGLA DHE TË MESME NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË (FAZA III), QË DO TË LIDHET NDERMJET BANKËS MAQEDONASE PËR PËRKRAHJE E ZHVILLIMIT DHE BANKËS KREDITORE PËR RINDËRTIM NGA RF E GJERMANISË

Neni 1

Në Ligjin për garancinë e Republikës së Maqedonisë ndaj obligimeve sipas Marrëveshjes për hua dhe financim, dedikuar shpejtit të zhvillimit të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme në Republikën e Maqedonisë (faza III), që do të lidhet ndërmjet Bankës Maqedonase për Përkrahjen e Zhvillimit dhe Bankës Kreditore për Rindërtim nga RF e Gjermanisë ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 10/2007), neni 7 fshihet.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi me ditën e botimit në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

590.

Врз основа на член 76 став 1 од Уставот на Република Македонија, Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 2 април 2007 година, донесе

**О Д Л У К А
ЗА ОСНОВАЊЕ НА ПОВРЕМЕНА КОМИСИЈА НА СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА РЕАЛНАТА СОСТОЈБА И УСЛОВИТЕ ВО КАЗНЕНО-ПОПРАВНИТЕ УСТАНОВИ**

Член 1

Со оваа одлука се основа Повремена комисија на Собранието на Република Македонија за утврдување на реалната состојба и условите во казнено-поправните установи (во натамошниот текст: Повремена комисија).

Член 2

Во утврдувањето на реалната состојба и условите во казнено-поправните установи Повремената комисија ќе соработува со Министерството за правда, Управата за извршување на санкциите, со казнено-поправните установи и другите надлежни органи што можат да придонесат за утврдување на реалната состојба.

Член 3

Повремената комисија се состои од претседател и шест члена од пратеници на политички партии во Собранието на Република Македонија, кои на предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата ги избира Собранието на Република Македонија.

Член 4

Повремената комисија во рок од два месеца од изборот на нејзиниот состав ќе изготви и на Собранието на Република Македонија ќе му поднесе извештај за утврдената состојба и условите во казнено-поправните установи и за потребата од преземање на соодветни мерки од страна на надлежните органи за подобрување на состојбата и условите во овие установи.

Член 5

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 07 - 1422/1
2 април 2007 година
Скопје

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**591.**

Врз основа на член 47 став 2 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/2000 и 44/2002), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 21 март 2007 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ДИРЕКТОР НА УПРАВАТА ЗА ЦИВИЛНА – ВОЗДУШНА ПЛОВИДБА**

1. Се разрешува Ернад Фејзулаху од должноста директор на Управата за цивилна – воздушна пловидба, орган во состав на Министерството за транспорт и врски.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-1821/1
21 март 2007 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

592.

Врз основа на член 8 став 1, а во врска со член 193 од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/2006 и 24/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 21 март 2007 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е**ЗА ИМЕНУВАЊЕ ДИРЕКТОР НА АГЕНЦИЈАТА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО**

1. За директор на Агенцијата за цивилно воздухопловство се именува Ернад Фејзулаху, досегашен директор на Управата за цивилна – воздушна пловидба, орган во состав на Министерството за транспорт и врски.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-1822/1
21 март 2007 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

593.

Врз основа на член 32 став 4 точка 2 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр.38/91, 46/93, 55/95,10/04, 84/05,111/05, 65/06 и 5/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 27.03.2007 година, донесе

П Р О Г Р А М А**ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНА ИМУНИЗАЦИЈА НА НАСЕЛЕНИЕТО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2007 ГОДИНА**

Задолжителна имунизација се спроведува континуирано и по епидемиолошка индикација.

I. Континуирано се спроведува против: заразна жолтица Б (Hepatitis B), туберкулоза (Tuberculosis), дифтерија (Diphtheria), голема кашлица (Pertussis), тетанус (Tetanus), детска парализа (Poliomyelitis acuta), мали сипаници (Morbilli), заушки (Parotitis), црвенка (Rubeola), за сите лица од определена возраст, според оваа програма.

II. По епидемиолошка индикација се спроведува против: мали сипаници (Morbilli), туберкулоза (Tuberculosis), дифтерија (Diphtheria), беснило (Lyssa), жолта треска (Febris flava), колера (Cholera), црвен тифус (Typhus abdominalis), тетанус (Tetanus), вирусна жолтица (Hepatitis B) и детска парализа (Poliomyelitis acuta).

Имунизација по епидемиолошки индикации ќе се врши и при појава на вонредни епидемиолошки состојби, како во случај на биотероризам и друго, со претходна одлука на Министерството за здравство.

По епидемиолошки индикации, покрај имунизација се спроведува серопротифилакса и хемиопротифилакса против определени заразни болести.

Задолжителна имунизација против заразните болести од точките I и II се спроведува согласно Правилникот за условите и начинот на вршење задолжителна имунизација, серопротифилакса и хемиопротифилакса против заразните болести и за лицата кои подлежат на таа обврска.

I. КОНТИНУИРАНА ИМУНИЗАЦИЈА**Имунизација против Хепатитис Б:****A. Вакцинирање се врши:**

Со три дози и на вакцина: прва доза во првите 24 часа од раѓањето, втора доза во вториот месец (30 дена по првата), трета доза во шестиот месец.

Новороденчињата кои од било кои причини, не отпочнале со имунизација против Хепатит Б во првите 24 часа од раѓањето, првата доза вакцина, по правило, треба да ја примат најдоцна до возраст од два месеци.

Имунизацијата со три дози вакцина мора да се врши најдоцна до 18 месечна возраст. По исклучок ако од било кои причини со вакцинација не е отпочнато до 18 месечна возраст детето подлежи на задолжителна имунизација против Хепатит Б со три дози вакцина најдоцна до 7 годишна возраст, односно отпочнување на прво одделение основно училиште. На овие деца втората доза вакцина им се дава еден месец после првата, а третата шест месеци после првата доза.

По исклучок вакцинацијата на сите наведени лица треба да се врши согласно следните растојанија меѓу дозите:

- растојание помеѓу првата и втората доза најмалку еден, а најмногу три месеци;

- растојание меѓу втората и третата доза најмалку два, а најмногу 17 месеци;

Започнатата имунизација не се прекинува, освен при трајни контраиндикации за примена на оваа вакцина.

Имунизација против туберкулоза:**A. Вакцинирање се врши:**

1. На сите деца без тестирање до крајот на првата година од животот.

2. На сите деца од навршена прва година до навршена тринаесетгодишна возраст со претходно тестирање, кои примарно не се вакцинирани, ако не реагираат на туберкулин, или кај кои реакцијата на туберкулин во пречник е помала од 6 мм.

Б. Ревакцинирање се врши:

1. На сите деца на седумгодишна возраст, односно во прво одделение на основното училиште со претходно тестирање.

2. На сите младинци од четринаесетгодишна возраст, односно во завршното одделение на основното училиште со претходно тестирање.

Имунизација против дифтерија, тетанус и голема кашлица**А. Вакцинирање се врши:**

1. На сите деца родени од 01.10.2006 година до 30.09.2007 година, на возраст определена со календарот за имунизација.

2. На сите деца до пет години од животот, кои дотогаш не се уредно вакцинирани, а не прележале голема кашлица.

Б. Ревакцинирање се врши:

1. На сите деца комплетно вакцинирани во 2006 година против дифтерија, тетанус и голема кашлица, на возраст определена со календарот за имунизација.

2. На сите деца до пет години, ако од вакцинацијата, ревакцинација поминало најмалку една година, а не повеќе од две години.

3. На сите деца во четврта година, а најдоцна до наполнета петта година, против голема кашлица ако претходно биле вакцинирани и ревакцинирани, според календарот за имунизација.

Имунизација против дифтерија и тетанус**А. Вакцинирање се врши:**

1. На сите деца до петгодишна возраст кои не се вакцинирани, а ја прележале големата кашлица.

2. На сите деца родени од 1993 година наваму, кои не биле уредно вакцинирани против дифтерија и тетанус.

Б. Ревакцинирање се врши:

1. На сите деца на седумгодишна возраст, односно прво одделение на основното училиште и четиринаесетгодишна возраст, односно завршното одделение на основното училиште, кои порано уредно се вакцинирани и ревакцинирани против дифтерија и тетанус според календарот за имунизација.

2. На сите деца до четиринаесетгодишна возраст вакцинирани прв пат во 2006 година против дифтерија и тетанус, ако од вакцинирањето поминало една година.

Имунизацијата на деца постари од седумгодишна возраст се врши со посебна Ди-Те вакцина (proadultis).

Имунизација против тетанус**А. Вакцинирањето се врши:**

1. На сите деца од навршена четиринаесетгодишна возраст до навршена осумнаесетгодишна возраст, кои порано не биле вакцинирани против тетанус.

Б. Ревакцинирање се врши

2. На сите лица на осумнаесетгодишна возраст, односно завршната година на средно образование, кои претходно биле вакцинирани и ревакцинирани против тетанус со вакцина Ди-Те-Пер, односно Ди-Те или Те.

3. На сите младинци на четиринаесетгодишна возраст односно до осумнаесетгодишна возраст кои во 2006 година за првпат биле вакцинирани против тетанус, ако од вакцинирањето поминало една година.

Имунизација против детска парализа**А. Вакцинирање се врши:**

1. На сите деца родени од 01.10.2006 година до 30.09.2007 година, според календарот за имунизација.

2. На сите деца родени од 01.10.1993 година до 20.09.2006 година кои порано не биле вакцинирани.

Б. Ревакцинирање се врши:

1. На сите деца комплетно вакцинирани во 2006 година, ако од вакцинирањето поминало една година.

2. На сите деца на седумгодишна возраст, односно во првото одделение на основното училиште и на четиринаесетгодишна возраст, односно во завршното одделение на основното училиште.

Имунизација против мали сипаници**А. Вакцинирање се врши:**

1. На сите деца од навршени дванаесет месеци до навршена четиринаесетгодишна возраст кои не прележале мали сипаници. По правило вакцинацијата мора да се изврши најдоцна до наполнета осумнаесетмесечна возраст.

Вакцинацијата се врши истовремено со вакцинирањето против заушки и рубеола со давање комбинирана вакцина - против мали сипаници, заушки и рубеола (М.Р.П.).

Б. Ревакцинирање се врши:

1. На сите деца на седумгодишна возраст, односно во првото одделение на основното училиште (во почетокот на учебната година), а најдоцна до крајот на месец октомври, со вакцина М.Р.П.

Имунизација против заушки**А. Вакцинирање се врши:**

1. На сите деца од навршена дванаесетмесечна возраст до навршена четиринаесет годишна возраст и тоа со еднократно вакцинирање.

Вакцинирањето се врши по правило истовремено со вакцинирање против мали сипаници и рубеола со давање на комбинирана вакцина (М.Р.П.).

Б. Ревакцинирање се врши:

1. На сите деца на седумгодишна возраст, односно во прво одделение (во почеток на учебната година), а најдоцна до крајот на месец октомври со вакцина М.Р.П.

Имунизација против рубеола**А. Вакцинирање со врши:**

1. На сите деца од навршена дванаесетмесечна возраст до навршена четиринаесетгодишна возраст со еднократно вакцинирање.

Вакцинирањето се врши по правило истовремено со вакцинирањето против мали сипаници, заушки и рубеола со давање на комбинирана вакцина - М.Р.П.

Б. Ревакцинирање се врши:

1. На сите деца на седумгодишна возраст, односно во прво одделение (во почеток на учебната година), а најдоцна до крајот на месец октомври со вакцина М.Р.П.

2. На четиринаесетгодишна возраст на сите деца од женски пол, односно во осмото одделение на основното училиште со вакцина против рубеола.

Имунизација против определените заразни болести со оваа програма се врши по следниот:

КАЛЕНДАР НА ИМУНИЗАЦИЈА

Возраст на лица што подлежат на имунизација	Болест против која се врши имунизација	Вакцинација Ревакцинација
до 24 часа од раѓање, 2 и 6 месеци	Хепатит Б (3 дози)	Вакцинирање
до 1 година	Туберкулоза (без тестирање)	Вакцинирање
4,5 и 6 месеци	Дифтерија, тетанус, голема кашлица (3 дози)	Вакцинирање
4,5 1/2 и 7 месеци	Детска парализа (3 дози тритипна орална вакцина)	Вакцинирање
13 месеци	Мали сипаници, заушки и рубеола вакцинирање (една доза на МРП)	
18 месеци	Дифтерија, тетанус, пертусис (1 доза)	I. Ревакцинирање
20 месеци	Детска парализа (1 доза)	I. Ревакцинирање
4 години	Пертусис (1 доза на дифтерија, тетанус, пертусис)	II. Ревакцинирање
7 години (I одд.)	Мали сипаници, рубеола и заушки (1 доза на МРП)	I. Ревакцинирање
	Туберкулоза (со тестирање)	I. Ревакцинирање
	Детска парализа (1 доза)	II. Ревакцинирање
	Дифтерија, тетанус (1 доза)	III. Ревакцинирање
14 години (VIII одд.)	Туберкулоза (со тестирање)	II. Ревакцинирање
	Рубеола (само женски деца-1 доза)	II. Ревакцинирање
	Детска парализа (1 доза)	III. Ревакцинирање
	Дифтерија, тетанус (1 доза)	IV. Ревакцинирање
18 години*	Тетанус (1 доза)	V. Ревакцинирање

* или во завршната година на средното образование

II. ИМУНИЗАЦИЈА ПО ЕПИДЕМИОЛОШКИ ИНДИКАЦИИ

1. На задолжителна имунизација против мали сипаници ако постои епидемиолошка индикација подлежат деца од наполнети шест до дванаесет месеци, со тоа што тие деца треба повторно задолжително да се вакцинираат по наполнета петнаесетмесечна возраст, а најдоцна до наполнета двегодишна возраст.

На имунизација против мали сипаници подлежат и деца од наполнета осумнаесетмесечна возраст до наполнета четирнаесетгодишна возраст што се вакцинирани против мали сипаници, ако за тоа постојат епидемиолошки индикации (заболувања на вакцинираните, или епидемијата на мали сипаници кај деца од таа возраст). Индикации за вакцинација утврдува Министерството за здравство на предлог од Републичкиот завод за здравствена заштита, ако од претходното вакцинирање против мали сипаници поминало повеќе од една година.

2. На задолжителна имунизација против туберкулоза подлежат лица до дваесетпетгодишна возраст кои се посебно изложени на туберкулозна инфекција (контакти во семејството со заболени од туберкулоза и лица кои почнуват со работа во здравствени организации што се занимаваат со дијагностика и лекување на туберкулозата или во породилиште и детски предучилишни установи).

3. На задолжителна имунизација против тетанус подлежат и лицата од 14 до 18 годишна возраст, а во случај на повреда - и по тој период, ако дотогаш не се имунизирани против таа болест или не се потполно имунизирани, ако немаат доказ за имунизирањето, или поминале повеќе од 10 години од последната имунизација, односно ревакцинација.

Имунизацијата се врши со давање на две дози вакцина во растојание од еден до три месеци.

На задолжителна имунизација против тетанус подлежат и сите повредени лица кои зависно од имунизациониот статус, се вакцинираат согласно Правилникот за имунизација и упатството за користење на вакцината која се употребува.

Серопрофилакса против тетанус е задолжителна за сите повредени лица што не се имунизирани против тетанус, за лица за кои нема докази дека се имунизирани, односно од ревакцинација изминале повеќе од 10 години.

Серопрофилакса против тетанус се врши веднаш по утврдувањето на индикацијата со давање на првата доза вакцина против тетанус.

Серопрофилакса против тетанус се врши така што, на повреденото лице му се дава соодветна доза хуман антитетанусен имуноглобулин или антитетанусен серум.

4. На задолжителна имунизација против беснило подлежат сите лица изложени на инфекција со вирусот на беснило:

1) лице што го каснало или на друг начин го повредило бесно или на беснило сомнително диво или домашно животно;

2) лице што го каснало или на друг начин го ранило бесно или на беснило сомнително животно кое не може да се подложи на десетдневна ветеринарна контрола;

3) лице што го каснало куче или мачка или друго животно сомнително на беснило, кое во рок од десет дена од повредувањето на лицето, ќе покаже знаци на беснило, ќе пцовиса, ќе биде убиено или ќе отскита;

4) лице што можело да се зарази со вирус на беснило преку лигавица или оштетена кожа.

Имунизација против беснило е задолжителна и се врши со интрамускуларно давање на вакцина против беснило произведена од култура на келии со најмалку од 2,5 И.Е. заштита по доза и тоа веднаш по утврдувањето на индикацијата, нултиот - истиот ден со две дози, а 7-от и 21-от ден со по една доза вакцина.

Истовремено со имунизација против беснило се врши имунизација односно ревакцинација против тетанус, во согласност со прописите.

5) на предекспозициона имунизација против беснило подлежат и лицата што се професионално загрозеани од инфекција со вирус на беснило, како што се: лабораториски работници, ветеринарски хигиеничари, ветеринари, ловочувари, препаратори. Имунизацијата се врши со давање на три дози вакцина и тоа нулевиот, 7-от и 30-от ден. Имуניתетот се одржува со давање на една доза вакцина на секои три години.

6) на лицата што се комплетно предекспозиционо или постекспозиционо имунизирани против беснило, во случај на повторно повредување им се даваат три дози вакцина против беснило ако од имунизацијата изминале до три години, без серопрофилакса и тоа нулевиот-истиот ден, 3-от и 7-от ден. Ако изминале повеќе од три години се врши потполна имунизација, при истовремена примена на серопрофилакса.

Серопрофилаксата против беснило е задолжителна за сите лица изложени на инфекција со вирусот на беснило заклучно со точка 1, 2, 3 и 4. Серопрофилаксата се врши веднаш по утврдувањето на индикацијата со давање на првите две дози вакцина против беснило.

Серопрофилакса против беснило се врши со давање на повреденото лице 20 И.Е. хуман антирабичен имуноглобулин (HRIG) на 1 кг телесна тежина.

5. На задолжителна имунизација против жолта треска подлежат лица што патуваат во земја во која постои таа болест, или која бара имунизација против таа болест, а се врши со давање на една доза вакцина најдоцна десет дена пред поаѓањето во ендемското подрачје. Имунизацијата повторно се врши по десет години.

6. На задолжителна имунизација против колера подлежат лица што патуваат во земји во кои се бара имунизација против таа болест, а се врши со давање на две дози вакцина во растојание од најмалку осум дена. Имунизацијата повторно се врши по шест месеци.

7. На задолжителна имунизација против црвен тифус подлежат:

1) лица вработени за одржување на комуналната хигиена;

2) лица што живеат во исто домаќинство со бацилоносители на црвен тифус;

3) лица според епидемиолошки индикации што ќе ги утврди надлежниот орган во Републиката.

Имунизација против црвен тифус се врши со давање на две дози вакцина во растојание кое не смее да биде пократко од петнаесет дена, ниту подолго од три месеци.

Ревакцинација на лицата што подлежат на задолжителна имунизација против црвен тифус се врши по истекот на една година од денот на имунизацијата, а се повторува секои три години, се додека тие лица се вработени на определени работи, односно се додека постојат епидемиолошки индикации.

Како посебна контраиндикација за имунизација против црвен тифус се смета бременоста, во текот на целото траење и периодот на лактација, како и возраст до три години и после 60-тата година.

8. На задолжителна имунизација против дифтерија подлежат лица постари од 14 години кои патуваат во подрачја зафатени со епидемија од дифтерија и во високо ризични подрачја и тоа:

1) лица кои не се вакцинирани односно ревакцинирани против ова заболување;

2) лица кои немаат документација за извршена имунизација;

3) лица на кои од имунизацијата односно ревакцинацијата поминало десет и повеќе години.

Имунизацијата по точка 1 и 2 се врши со две дози вакцина на Di-Te pro adultis, а лицата од точката 3 се имунизират со една доза на Di-Te pro adultis.

Имунизацијата на лицата треба да се изврши најмалку 30 дена пред заминување во подрачја зафатени со епидемија од дифтерија и во високо ризични подрачја.

Ако дифтеријата се појави во епидемиска форма на задолжителна имунизација против дифтерија подлежат и лицата постари од четиринаесет годишна возраст, кои можат да бидат изложени на опасност од зараза. Лицата кои не се вакцинирани односно ревакцинирани и лицата кои немаат документација за извршена имунизација, се вакцинираат со две дози вакцина Di-Te (pro-adultis), а на лицата кај кои од вакцинирањето, односно ревакцинирањето поминало повеќе од 10 години им се дава 1 доза вакцина Di-Te (pro-adultis).

9. Имунизација против хепатитис Б.

Имунизацијата против хепатитис Б се врши со вакцинирање и ревакцинирање со вакцина против хепатитис Б, произведена со метода на генетски инженеринг.

На имунизација против хепатитис Б подлежат:

• сите лица во здравствените и други организации кои при својата секојдневна работа доаѓаат во непосреден контакт со инфицирани лица и/или со инфективен материјал (крв, екскрети, секрет);

• болни на хемодијализа;

• полови партнери на HbSAg позитивни лица;

• штитеници на заводи за ментално ретардирани;

• интравенски наркомани;

• хемофиличари;

• лица што имале акцидент со потенцијално инфективен материјал.

За вакцинација на новороденчиња и деца помлади од 10 години се дава доза од 10 микрограма/0,5 мл вакцина.

За вакцинација на лица постари од 10 години се дава доза од 20 микрограма/мл вакцина.

За вакцинација на пациенти на дијализа се дава двојна доза за соодветната возраст.

Имунизацијата против хепатитис Б се врши со три дози, со интравенско давање на вакцина против хепатитис Б по шема: првиот 30-тиот и 180-тиот ден од утврдување на индикацијата (0, 1, 6 месеци).

Лица што имале акцидент инфективен материјал и на пациенти пред стапување на дијализа, против хепатитис Б се врши со 4 дози по шема 0, 1, 2, 12 месеци.

На серопротекција подлежат новороденчиња на HbSAg позитивни мајки и лица кои имале акцидент со инфективен материјал, веднаш по утврдената индикација, со истовремено отпочнување на вакцинацијата против хепатитис Б.

Серопротекција се врши со интравенско давање на хуман хепатитис Б имуноглобулин - HBIG, во доза во 250 ИЕ за новороденчиња, односно 12 ИЕ на еден килограм телесна тежина за возрасни.

10. Имунизација против детска парализа

На задолжителна имунизација против детска парализа, ако за тоа постојат епидемиолошки индикации, подлежат лицата за кои индикациите за вакцинација ги утврдува Министерството за здравство по предлог на Републички завод за здравствена заштита.

11. Имунизација при вонредни состојби и случај на биотероризам

Задолжителна имунизација на населението серопротекција и хемипротекција при вонредни состојби или во случај на биотероризам се изведува со соодветни вакцини, за заболувања против кои истите постојат, согласно Одлука на Министерството за здравство, а по соодветно упатство на Републички завод за здравствена заштита.

12. По предлог на Комисијата за заразни болести и Комитетот за имунизација, а со одлука на министерот за здравство, како и препораките на СЗО, континуираната имунизација може да се врши и со други комбинирани повеќе антигенски вакцини.

III. ПОТРЕБНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА

За реализација на мерките и активностите предвидени со Програмата за задолжителна имунизација на населението за 2007 година потребни се:

III-1 ВАКЦИНИ ЗА КОНТИНУИРАНА ИМУНИЗАЦИЈА

	Вид на вакцина	Број на дози	Единечна цена	Вкупна вредност
1.	DI TE AL	30.000	30,00	900.000,00
2.	DI TE PRO ADULTIS	35.000	25,00	875.000,00
3.	RUBEOLA	25.000	58,00	1.450.000,00
4.	MRP	60.000	230,00	13.800.000,00
5.	TUBERKULIN	50.000	18,00	900.000,00
6.	IMOVAX MUMPS	50	330,00	16.500,00
7.	MORBILLI	50	750,00	37.500,00
8.	BCG 0,1	60.000	15,00	900.000,00
9.	TETAVAX	40.000	10,00	400.000,00
10.	DI TE PER	120.000	40,00	4.800.000,00
11.	POLIO	200.000	25,00	5.000.000,00
12.	POLIO IPV	50	600,00	30.000,00
13.	HEPATIT B за деца	70.000	300,00	21.000.000,00
14.	DTP accelularna za pertusis	100	900	90.000,00
	ВКУПНО:			50.199.000,00

III-2 ВАКЦИНИ ПО ЕПИДЕМИОЛОШКИ ИНДИКАЦИИ

Ред. Бр.	Вид на вакцина	Минимум потр. резер. дози кои ги обезб. Мин. за здрав.	Единечна цена	Вкуп. вред. на мин. потр. резер. дози
1.	IMOGAM RABIES 10 мл	40	18.200,00	728.000,00
2.	IMOGAM RABIES 2мл	50	3.800,00	190.000,00
3.	IMOVAX RABIES VERO	1.000	600,00	600.000,00
4.	TYNIM VI			
5.	TETABULIN			
6.	HEPATIT B вакцина за возрасни	2.000	800,00	1.600.000,00
7.	Серум за HEPATIT B возрасни 5 ml			
8.	Серум за HEPATIT B деца 1 ml			
9.	Pneumococcal vaccine	50	920,00	46.000,00
10.	Influenzae B vacc \			
11.	FERBIS FLAVA вакцина			
12.	Серум ANTI VIPERNUM			
13.	Мониторинг картички за ладен ланец			182.000,00
	ВКУПНО			3.346.000,00

III-3 ПОТРОШЕН МАТЕРИЈАЛ

1.	Шприцеви, игли, потрошен материјал за изведување на имунизација и кутии за инфективен отпад			2.000.000,00
	ВКУПНО:			2.000.000,00

IV. ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Вкупните средства за реализација на програмата изнесуваат 55.545.000,00 денари.

Од Буџетот на Република Македонија ќе се обезбедат 47.000.000,00 денари за набавка на вакцини, од III-1 за сите лица и минимум потребни резервни дози од III-2 за сите лица како и за III-3. Останатите потребни средства во висина од 8.545.000,00 денари ќе се обезбедат со пренамена од Програмата за одредени групи на население и одделни заболувања на граѓани кои не се здравствено осигурани за 2007 година.

Набавените вакцини ќе се дистрибуираат до овластените здравствени установи-извршители, врз основа на доставени потреби од вакцини, а средствата од табелата III-3 ќе се распределат до овластените здравствени установи врз основа на доставени фактури за потрошен материјал два пати во годината. Средства од табела III-3 ќе се распределат според бројот на родени деца на подрачјето на Здравствениот дом.

Средствата за набавка на вакцини, серуми од III-2 точка 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9 и 13 ги обезбедува Фондот за здравствено осигурување на Македонија.

За набавка на вакцини, здравствени услуги за преглед, имунизација и материјални трошоци за точка 4 и 12 од III-2, ќе ги обезбедат соодветните овластени институции, а трошоците на истите ќе ги надоместува барателот.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-1691/1
27 март 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

594.

Врз основа на член 32 став 4 точка 9 од Законот за здравствената заштита ("Службен весник на Република Македонија" бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/04, 84/05, 111/05, 65/06 и 05/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 27.03.2007 година донесе

**ПРОГРАМА
ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА ЛИЦА СО БО-
ЛЕСТИ НА ЗАВИСНОСТИ ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ЗА 2007 ГОДИНА**

Болестите на зависности се сериозен и сложен социо-медицински, но и општествен проблем, со бројни здравствени, социјални и економски последици на поединецот, семејството и општеството во целост.

Ефикасното решавање на овие проблеми не е можно само со имплементација на здравствените мерки, туку е потребен сеопфатен, интегративен пристап со учество на програмски организирани активности на различни субјекти во општеството, во рамките на ресорните институции и организации, како и организациите во граѓанскиот сектор.

Болестите на зависност, односно растројствата во поведението и душевните растројства предизвикани со употреба на психоактивни супстанции во нашето општество се шират со загрижувачки брзо темпо, пред се

меѓу младите, а се почесто дури и кај малолетните лица. Во Република Македонија во изминатите години се бележи постојан и прогресивен пораст на употреба и злоупотреба на разни психоактивни супстанции, на легалните и нелегалните дроги, поради што во последните години, голем број на лица и нивни семејства побарале помош и третман.

Употребата и злоупотребата на психоактивни супстанции често води до развивање на зависност, која по правило има хроничен, рецидивантен и прогресивен тек. Најчесто и најмасовно користени легални психоактивни супстанции, кај нас и во светот се: кофеинот, никотинот и алкохолот, како и седативно - хипнотични лекови и аналгетици, додека од илегалните - марихуаната.

Точниот број лица што употребуваат, злоупотребуваат или се зависни од разни видови психоактивни супстанции останува непознат. Според достапните извори на податоци се претпоставува дека во Република Македонија 20.000-30.000 претежно млади лица доаѓаат во контакт со разни видови психоактивни супстанции, во кои не се вбројуваат зависниците од тутун и алкохол.

Од легалните психоактивни супстанции во Република Македонија најчесто и најмасовно злоупотребуван е алкохолот. Се смета дека околу 60.000 лица во Републиката имаат проблеми поврзани со конзумирање алкохолни пијалоци.

Во последните десетина години постои тенденција за зголемување на бројот на млади лица (и под 16 год. возраст), како и на возрастни лица во нивниот најпродуктивен период од животот кои злоупотребуваат алкохол со можност за развивање на зависност. Посебно загрижува фактот дека се почесто се евидентираат бременни жени кои со злоупотребата на алкохол негативно влијаат врз растот и развојот на плодот. Истовремено забележан е пораст на бројот на здравствени, семејни и социјални проблеми, но и пораст на девијантното однесување кај младите, на криминалитетот и сообраќајните деликти поврзани со употребата и злоупотребата на алкохол во Републиката.

Злоупотребата на психоактивни супстанции кои легално се препишуваат, пред се седативно-хипнотичните лекови и аналгетици е исто така честа, па дури и масовна појава кај нас, како меѓу возрастните, така и меѓу младите, а се почеста и загрижувачка е и комбинација на овие лекови со алкохол.

Од илегалните дроги најмасовно користена дрога е марихуаната, а помеѓу 8-10.000 лица се зависници од хероин, кои во околу 90% хероинот го злоупотребуваат по интравенозен пат. Зависниците од хероин се со сериозни здравствени и социјални проблеми. Високото ризичното однесување при интравенозната злоупотреба, т.е. опасноста од ширење на бројни преносливи инфекции, како по крвен и така и по сексуален пат, пред се оние предизвикани од вирусите на ХИВ и Хепатитис Б и Ц доведуваат до висок ризик од смртен исход при истото.

Освен тоа, во последниве години, во светот и кај нас се бележи пораст на користење и на синтетски дроги од типот на екстази, ЛСД и др., но се зголемува и бројот на лица што злоупотребуваат кокаин и крех, дрога со чие навлегување во заедницата се смета дека се нарушува социјалниот мир и безбедност.

Злоупотребата како на легалните така и на илегални дроги придонесува и за зголемување на криминалот како и на здравствените, социјалните и економските последици.

И покрај вака алармантните состојби, во изминатиот период третманот на овие сериозни социо-медицински појави беше скоро целосно препуштен на медицинските институции, пред се на психијатриските и се од-

виваше на товар на здравството и здравственото осигурување, давајќи скромни резултати, во услови на целосно отсуство на поддршка од другите неопходни системи.

Третманот на лицата зависни од алкохол актуелно е со доминантна психијатријска ориентација и се одвива пред се во болнички услови, во трите големи психијатриски болници во државата (Скопје, Демир Хисар и Негорци), а се врши болнички и дневноболнички. Лицата зависни од алкохол помалку се лекуваат на одделенијата за невропсихијатрија во општите болници во Републиката. Со оглед на бројот на зависници од алкохол во Републиката (околу 60 000) оваа бројка е недоволна.

Министерството за здравство, во согласност со препораките на СЗО планира во 2007 год. да започне процес на дисперзија на служби за превенција и третман на злоупотреба на алкохол низ Републиката.

Лицата зависни од нелегални дроги се хоспитално третираани во Психијатриската болница Скопје и во психијатриските болници во Демир Хисар и Негорци, додека дневно-болнички третман се спроведува во Центарот за превенција и третман на злоупотреба и зависност од дроги во Кисела Вода (кој претставува одделение на Психијатриска болница Скопје) и во 6 други центри во Републиката - Штип, Гевгелија, Охрид, Струмица, Куманово и Тетово. Хоспиталниот третман се спроведува на 40-тина лица на Одделението за детоксикација како и на другите одделенија во Психијатриските болници. Во многу помал број овие лица се третираат на невропсихијатриските одделенија во општите болници низ Републиката (Струмица, Штип, Куманово, Охрид, Битола и др). пред се со програми за детоксикација кои даваа скромни резултати кај мал процент лица зависни од хероин.

Креирањето на ефикасни и достапни терапевтски програми за лицата што злоупотребуваат дроги, пред се по интравенски пат, со што едновременно успешно ќе се превенира и ширењето на вирусите на ХИВ, Б и Ц жолтицата и други по крвен и сексуален пат преносливи инфекции меѓу истите, како и на европските и светски стандарди за достапни, флексибилни, ефикасни и економични служби, почнато во 2005 година по препораките на СЗО, продолжува и понатаму. Досегашните резултати постигнати во соработка со Глобалниот фонд е: дисперзија на централизираните служби за превенција и третман на злоупотреба на дроги со вклучување и на терапијата на одржување со метадон, организирани по принцип на дневни болници. Во овие служби се лекуваат преку 300 лица зависни од хероин, а нивниот број секојдневно расте. Отворена е служба за превенција и третман на злоупотреба на дроги во КПУ Идризово, со капацитет од најмалку 150 до 200 лица третираани со метадон. За 2007 година се планира отворање на 6 нови служби во Републиката, од кои 3 во Скопје, во кои се очекува дека бројот на лекувани лица зависни од хероин двојно ќе се зголеми и ќе изнесува вкупно 800 лица од кои се и околу 80 неосигурени.

Според сето ова, во трите специјализирани психијатриски болници дневно хоспитално се третираат околу 200 пациенти со болести на зависност, (алкохолизам и зависност од дроги), најчесто во период од три месеци од кои 50 пациенти се со судска одлука со изречена мерка задолжително лекување и чување во болнички услови, а 50 пациенти не се осигурани по ниту еден основ согласно Законот за здравствено осигурување. Од наведените показатели видно е дека во Републиката се лекуваат 100 лица кои немаат основ за осигурување како и 240 лица кои се лекуваат над 30 до 90 дена. Освен тоа, голем број лица се лекуваат и во дневните болници.

Во натамошниот период, дел од активностите на Глобалниот фонд ќе ги преземе Министерството за здравство, а ќе бидат опфатени превентивно - промотивните активности и третманот на пациентите (медумска кампања - аудио/видео, печатени материјали, дистрибуција на информативни материјали). Притоа е предвидено отворање на 6 нови Центри за превенција и третман од злоупотреба од дроги во Велес, Битола, Кавадарци и 3 во Скопје.

За третман на еден пациент со метадонска терапија месечно потребно е:

	Количина	Единечна цена	Вкуп. износ во денари
1. Метадон (просечно 66 мг./на ден по пациент)	2000мг/мес.	0,45 за мг.	900
2. Чаши	35	1 денар	35
3. Пластично шише	9	6 денари	54
4. Ракавици	3	3 денари	9
5. Спирт	1	7 денари	7
6. Бетадине	1	30 денари	30
7. Игла	28	1 денар	28
8. Маска	4	10 денари	40
9. Шприц	28	2 денари	56
10. Вата	1	11 денари	11
11. Стикови	4	95 денари	380
ВКУПНО			1 550

Третманот на пациентот е мултипрофесионален и опфаќа терапии – индивидуални и групни со доктор, психолог, социјален работник, контрола од специјалист психијатар (најмалку една неделно), како и работа со работен терапевт.

ПОТРЕБНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА

За реализација на мерките и активностите предвидени со Програмата за здравствена заштита на лица со болести на зависности во Република Македонија за 2007 година се потребни средства за:

- обезбедување на метадон на 600 лица во дневно-болнички третман во Центрите за превенција и третман од злоупотреба од дроги на дневно-болнички третман,
- зависници кои не се здравствено осигурани по ниту еден основ,
- зависници - судски случаи
- зависници кои се третираат над 30 до 90 дена.

Потребни се следните средства:

A.	Метадон / Пациенти	Број на дози	Годишно	Единечна цена	Износ
	За обезбедување метадон за 600 лица со болести на зависност	1.200.000 мг./месец	14.400.000 мг/година	0,45ден/мг	6.480.000,00
	За превентивни активности				1.000.000
	ВКУПНО:				7.480.000,00

B.	Болничко лекување	Број на пациенти	Цена на болн. ден	Денови лекување	Износ
1.	Судски случаи - зависници	50	550,00	365	
2.	Зависници - неосигурени лица	50	550,00	365	10.037.500,00
3.	Зависници (алкохол и дрога) во акутна состојба над 30 - 90 дена	150	550,00	60	30.112.500,00
	ВКУПНО:	250			40.150.000,00

1. Судски случаи - зависници: доколку Министерството за правда не обезбеди средства за овие лица, услугите за нив ќе се финансираат од вкупните средства на оваа програма.

В.	Лекување во Дневни болници	Број на пациенти	Цена на Болн. ден	Денови лекување	Износ
1.	Зависници од алкохол над 30 до 90 дена	200	168,00	60	2.016.000,00
2.	Зависници од дрога без метадон над 30 до 90 дена	50	168,00	60	504.000,00
3.	Зависници од дрога со метадон над 30 дена	750	168,00	335	42.210.000,00
4.	Зависници од дрога со метадон - неосигурени лица	50	168,00	335	2.814.000,00
ВКУПНО:		1050			47.544.000,00

За здравствена заштита на лица со болести на зависности потребни се вкупно 95.174.000,00 денари.

Г.	Партиципација	Број на пациенти	Партиципација	Износ
1.	Зависници во акутна состојба сместени во Болница	150	1000,00	150.000,00
2.	Зависници од алкохол во Дневни болници	200	1000,00	200.000,00
3.	Зависници од дрога без метадон во Дневни болници	50	1000,00	50.000,00
4.	Зависници од дрога со метадон во Дневни болници	750	1000,00	750.000,00
5.	Зависници од дрога со метадон - неосигурени лица	50	1000,00	50.000,00
ВКУПНО:		1200		1.200.000,00

Рекапитулар:

А.	За обезбедување метадон за 600 лица со болести на зависност	7.480.000,00 денари
Б.	Болничко лекување	40.150.000,00 денари
В.	Лекување во Дневни болници	47.544.000,00 денари
Г.	Партиципација	1.200.000,00 денари
ВКУПНО:		96.374.000,00 ден.

Вкупната вредност на програмата изнесува 96.374.000,00 денари.

Програмата ќе се реализира во обем и содржина на средствата одобрени од Буџетот на Република Македонија за 2007 година во висина од 43.600.000,00 денари, од кои за лекување 42.400.000,00 денари, а за партиципација на ФЗО 1.200.000,00 денари, а остатокот од 52.774.000,00 денари, до колку се создадат услови истите да се обезбедат како дополнителни средства со ребаланс на Буџетот на Република Македонија за 2007 година.

Во вкупниот број на пациенти на болничко лекување спаѓаат и 50 судски случаи со изречена мерка задолжително лекување, за кои Министерството за правда нема обезбедено посебни средства, заради што услугите за нив ќе се финансираат од вкупните средства на оваа програма.

Со оглед на тоа дека здравствениот статус на населението не претставува константна категорија и истата подлежи на варијации во болестите и бројот на пациентите, не може да се предвиди апсолутно точен број на заболелите, така да е можно трансфер на средствата од една во друга позиција.

Извршители на Програмата се Психијатриските болници, Центрите за превенција и третман од злоупотреба од дроги и Републичкиот завод за здравствената заштита (за превентивно-промотивните активности).

Мерките и активностите предвидени со оваа програма за осигурените лица се финансираат според Законот за здравственото осигурување и општите акти на Фондот за здравствено осигурување на Македонија.

Министерството за здравство месечно ќе ги распределува средствата на здравствените установи извршители на активностите врз основа на доставени фактури и извештаи за реализација на активностите содржани во Програмата.

Здравствените установи кои се извршители на Програмата, најдоцна до 15.01.2008 година да достават до Министерството за здравство извештаи за реализираните мерки и активности во 2007 година, предвидени со Програмата, согласно табелата.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр.19-1695/1
27 март 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

595.

Врз основа на член 32 став 4 точка 8 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија” бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/04, 84/05, 111/05, 65/06 и 5/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 27.03.2007 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ОРГАНИЗИРАЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА КРВОДАРИТЕЛСТВОТО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2007 ГОДИНА

В О В Е Д

Крводарителството има нагласено општествено значење и претставува дејност од општ интерес за Републиката. Без потребните количества крв и крвни продукти не е можно да се обезбеди современа квалитетна и рационална здравствена заштита на населението.

Значењето на крводарителството и обезбедувањето на потребните количества на крв и крвни продукти повеќекратно се зголемува во вонредни услови. Високиот степен на развиеност на крводарителството и резервите од крв и крвни продукти ја зголемуваат ефикасноста на здравствената служба и во однос на одбранбената способност на Републиката.

Крводарителството ги развива особините на хуманост и солидарност и има воспитно значење кај граѓаните, а особено кај младината. Република Македонија како демократска и социјална држава го обезбедува правото на здравствена заштита на сите свои граѓани. За остварување на ова право во Републиката треба да се обезбедат оптимални количества крв и крвни продукти во секое време и за секој граѓанин кој има потреба од лекување со неа.

Потребите од крв и крвни продукти се обезбедуваат со постојаниот развој на крводарителството. За таа цел, Владата на Република Македонија, преку Министерството за здравство и Фондот за здравствено осигурување го утврдува значењето, поставеноста и принципите на крводарителството и ги обезбедува административните, организационите и финансиските услови за развој на оваа дејност.

1. ПРИНЦИПИ ЗА РАЗВОЈ НА КРВОДАРИТЕЛСТВОТО

Дарувањето крв е лично право и хумана обврска на граѓаните што произлегува од правата да се грижат за своето здравје и здравјето на другите.

Тргувајќи од фактот дека одделни заболувања можат да се лекуваат со крв и крвни продукти неопходно е да се изгради единствен систем на крводарување и од фактот дека само здравиот човек е единствен извор за снабдување на крв.

Оттука произлегува и потребата крводарителството во Републиката да се темели на принципите на доброволност, солидарност и бесплатност. Принципот на доброволност се однесува само на граѓанинот како поединец, бидејќи тој по сопствена волја и без присила се определува согласно со своите хумани чувства и свест за помагање на болните односно повредените.

За определбата за дарување крв е потребен висок степен на мотивираност која може да се обезбеди само со правилна и насочена здравствено-воспитна и мотивациона активност во рамките на едно организирано општество. Единствената награда на граѓанинот кој дарува крв е чувството дека му помогнал или спасил живот на некој сограѓанин. Истовремено, тоа кај дарителот предизвикува и сигурност дека и нему ќе му биде помогнато во случај на потреба.

Крводарителот за дадената крв не добива никаков финансиски надомест. Во исто време, Црвениот крст и трансфузиолошката служба не смеат да остваруваат никаква добивка освен надомест за реалните трошоци.

Со самото дарување на крв крводарителот изразува највисок степен на солидарност со сите оние на кои таа им е потребна без оглед на возраст, пол, раса, боја, национална или верска припадност.

Со придржување кон споменатите принципи, Република Македонија ги исполнува сите поставени услови од страна на Светската здравствена организација и Меѓународната федерација на Друштвата на Црвениот крст и Црвената полумесечина.

2. ПОТРЕБИ ОД КРВ

Минималните годишни потреби од крв и крвни продукти во Република Македонија се одредуваат според критериум од околу 3% од вкупното население.

Развојот на кардиохирургијата, трансплантацијата и инвазивна хемотерапија, ќе доведе до зголемена потреба за крв (во земјите со развиен здравствен систем, овој процент се движи од 5-9%).

Согласно овој критериум, во тековната 2007 година во Република Македонија се планира обезбедување на 55.000 крводарувања и тоа по распоредот што е изготвен од надлежните учесници во Програмата.

Организирањето и подготовката на крводарителската акција опфаќа:

- планирање на крводарителска акција во одредена средина;
- утврдување на термин за нејзино изведување, во договор со организаторот на акцијата од самата средина;
- редовни контакти и посети во средината во која се планира да се изведе акцијата;
- дистрибуција на информативно-едукативен материјал (брошури, плакати, летоци), спроведување на анкети и предавања;
- договор со организаторите за обезбедување на соодветен простор и услови за оптимално изведување на акцијата;
- доставување на информативно пропаганден материјал, објавување на акцијата;
- организирање на мотивациски предавања;
- анкетирање и изготвување на списоци на потенцијални дарители на крв;
- учество на волонтери на самата акција за прифаќање на крводарителите;
- евидентирање на крводарителската акција на посебни формулари;
- учество во работата на комисиите за крводарителство на разни нивоа;
- организирање на вонредни акции, особено во случај на недостиг на крв;
- редовно информирање за сите крводарителски акции преку средствата за јавно информирање.

За болните и повредените од внатрешноста кои се лекуваат во Клиничкиот центар - Скопје и во приватните болници кои имаат склучено договор со Фондот за здравствено осигурување на Република Македонија, како и за резерви, секоја од општините е должна 30% од остварените количини на крв да ги упати во Републичкиот завод за трансфузиологија.

3. НОРМИ, ПРАВА И ОБВРСКИ НА КРВОДАРИТЕЛИТЕ

Согласно принципите на Светската здравствена организација и етичкиот кодекс на Меѓународната федерација на Друштвата на Црвениот крст и Црвената полумесечина, како и нашата досегашна регулатива и искуство, се утврдуваат следните норми, права и обврски на крводарителите:

- крводарител во Република Македонија може да биде секој човек, без оглед на пол, раса, боја, национална или верска припадност;
- на потенцијалните дарители не смее да се врши притисок за дарување крв;
- кон крводарителите треба да се негува љубезен и коректен однос;
- крводарителите имаат етичка одговорност кон здравствената служба и примателите на нивната крв по однос на давање реални податоци за прележана болест и моменталната здравствена состојба;
- крводарителите треба да бидат здрави граѓани меѓу 18 до 65 годишна возраст;
- бројот на крводарувањата во текот на една година се ограничува на четирипати за мажи и трипати за жени;
- при дарувањето на крвна плазма или крвни клетки - до дваесет пати годишно;
- крв може да се дарува само по претходен лекарски, лабораториски преглед, согласно со претходно утврдени медицински критериуми;
- податоците за крводарителот се третираат како професионална тајна вклучувајќи ги и лабораториските резултати;
- на крводарителите им се гарантира дека нивната крв ќе биде употребена само како лек за болните или повредените без надомест;
- крводарителите имаат право на благодарници и други пишувани признанија;
- крводарителите добиваат симболични подароци со знак на Црвениот крст или крводарителски белези и пораци;
- крводарителите добиваат крводарителска книшка, а по потреба сертификати од лабораториските резултати без паричен или друг вид на надоместок;
- за крводарителите кои дарувале крв над 10 пати со оваа програма се обезбедуваат средства за покривање на трошоците за учеството во вкупните трошоци при користење на здравствени услуги и лекови, освен за лековите издадени на рецепт во примарната здравствена заштита, ортопедските помагала и лекувањето во странство;
- крводарителите имаат право на два слободни дена од работа и настава за секое дарување крв, согласно прописите за работни односи.

4. ЗАДАЧИ И ОБВРСКИ НА УЧЕСНИЦИТЕ ВО ПРОГРАМАТА

4.1.МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО, до Владата на Република Македонија предлага Програма за организирање и унапредување на крводарителство во Република Македонија.

Министерството за здравство го следи спроведувањето на Програмата и презема соодветни мерки за нејзино доследно реализирање.

Републичкиот завод за трансфузиологија и служби-те за трансфузија при здравствените установи во Републиката ги утврдуваат потребите на државата од крв, крвни продукти и резерви.

Министерството за здравство врши надзор над учесниците во спроведувањето во Програмата.

4.2. ЦРВЕНИОТ КРСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, во областа на крводарителството ги врши следните задачи:

- континуирана здравствено-воспитна и мотиваци-ска работа кај населението;
- непосредна подготовка на крводарителските акции во сите средини;
- изготвување на информативно-пропаганден материјал;
- анкетирање и изготвување на списоци на потенцијални дарители на крв;
- учество на волонтери на самата акција за прифаќање на дарителите на крв;
- евиденција на крводарителските акции и изготвување на периодични и годишни извештаи за работа што ги доставува до Владата на Република Македонија преку Министерството за здравство;
- доделување на признанија на крводарителите.

4.3. РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА ТРАНСФУЗИОЛОГИЈА И ТРАНСФУЗИОЛОШКИТЕ СЛУЖБИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ги вршат следните задачи:

- планирање на потребите за крв и крвни продукти за населението во Република Македонија;
- прибирање, контрола, преработка, чување и дистрибуција на крв и крвни продукти;
- врши организирано прибирање на крв од доброволни дарители со мобилни екипи и во службите за трансфузиологија при болничките центри;
- во соработка со клиниките и болничките центри во Републиката врши контрола на употребените крвни продукти;
- води Национален регистар за крводарители на крв (според местото на давање, крвни групи, ретки крвни групи, типизирани, одбиени крвни дарители, дарители на плазма и клеточни елементи);
- изготвува книшка за дарители на крв (со код за секој крводарител, крвна група, картон за водач со крвна група);
- изработка на крвни продукти и нивна дистрибуција;
- здравствена контрола и евиденција на крводарителите;
- се грижи за обезбедување на сигурна трансфузија на крв и крвни продукти;
- ги спроведува утврдените мерки за максимална грижа за здравјето на примателите на крв и продукти;
- изготвува месечен, периодичен и годишен извештај за реализација на Програмата за крводарителство;
- учествува во здравствено-воспитната, мотивационата и истражувачката работа за унапредување и развој на крводарителството.

4.4.3. АЕДНИЧКИ АКТИВНОСТИ НА ЦРВЕНИОТ КРСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И РЕПУБЛИЧКИОТ ЗАВОД ЗА ТРАНСФУЗИОЛОГИЈА:

- планирање на крводарителски акции, како и изготвување на годишни планови и извештаи за реализација на Програмата за крводарителство;
- евалуација на постигнатите резултати, како и предлози за измени и дополнувања на Програмата за унапредување на крводарителството, согласно новонастанатата состојба и потреби од крв и крвни продукти;
- изготвување, предавања за определени средини (ученици, студенти, вработени, невработени и др.);

- следење на позитивни искуства од други земји и постојано осовременување на промотивните материјали и др.

5. ПОТРЕБНИ СРЕДСТВА ЗА ПРОГРАМАТА

Финансиските средства во Програмата за организирање и унапредување на крводарителството на Република Македонија за 2007 година ги обезбедува Министерството за здравство од Буџетот на Република Македонија.

5.1. ОРГАНИЗИРАЊЕ И ПОДГОТВУВАЊЕ КРВОДАРИТЕЛСКИ АКЦИИ

Во рамките на здравствено воспитните пропагандни материјали и мотивационски средства ќе се реализираат следните активности на Црвениот Крст на Македонија:

- Надоместок на трошоци за подготвување и организирање на крводарителски акции на Општинските организации на Црвен крст:

За планирани 55.000 крводарувања на ООЦК	120,00	6.600.000,00
Вкупно:		6.600.000,00

5.2. ИЗГОТВУВАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНО-ВОСПИТНИ, ПРОПАГАНДНИ МАТЕРИЈАЛИ И МОТИВАЦИСКИ СРЕДСТВА ЗА КРВОДАРИТЕЛИТЕ

Во рамките на изготвување на здравствено-воспитни, пропагандни материјали и мотивационски средства се планира реализација на следните активности:

а) Изготвување на здравствено-воспитни и пропагандни материјали

Ред. бр.		Количина	Единечна цена	Износ во денари
1.	Плакат за повик	20.000	6,00	120.000,00
2.	Плакат за 17-ти Март	2.000	20,00	40.000,00
3.	Евидентни листи за акции	10.000	2,00	20.000,00
4.	Флаер агитка	20.000	3,00	60.000,00
5.	Картчки за повик	40.000	2,00	80.000,00
6.	Одбележување на 17 март и 14 јуни			100.000,00
	ВКУПНО:			420.000,00

б) Јубилејни признанија и мотивационски средства

Ред. бр.		Количина	Единечна цена	Износ
1.	Значка за 5-то дарување	3.000	35,00	105.000,00
2.	Значка за 10-то дарување	2.000	35,00	70.000,00
3.	Значка за 25-то дарување	1.000	35,00	35.000,00
4.	Плакета за 50-то дарување	200	900,00	180.000,00
5.	Плакета за 75-то дарување	50	900,00	45.000,00
6.	Плакета за 100-то дарување	20	900,00	18.000,00
7.	Признанија за општини со исполнет годишен план за крводарителство	24	2.000,00	48.000,00
8.	Печатење на јубилејни благодарници	6.000,00	7,00	42.000,00
9.	Стимулативни средства-подароци за крводарители			1.000.000,00
	ВКУПНО:			1.543.000,00

5.3. ОРГАНИЗИРАЊЕ НА ЕДУКАТИВНИ ФОРМИ

Организирање на семинари за едукација на мотиватори во крводарителството	200.000,00 ден.
Вкупно: 5,1,5,2 и 5,3	8.763.000,00 ден.

6. АКТИВНОСТИ НА РЕПУБЛИЧКИОТ ЗАВОД ЗА ТРАНСФУЗИОЛОГИЈА

6.1. ПЕЧАТЕЊЕ НА МАТЕРИЈАЛИ

Ред. Бр.		Количина	Единечна цена	Износ во денари
1.	Медицински прашалници при секое дарување	55.000	1,00	55.000,00
2.	Крводарителски книшки	20.000	6,00	120.000,00
3.	Картони за евиденција на дарители на крв	20.000	21,00	42.000,00
4.	Медицински потврди за дарители на крв	20.000	1,00	20.000,00
	ВКУПНО:			237.000,00

Вкупно по Програмата за крводарителство за 2007 година подточките 5.1, 5.2, 5.3 и 6.1 9.000,00 денари

7. ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Вкупните средства за реализација на програмата изнесуваат 30.000.000,00 денари.

Програмата ќе се реализира во рамките на обезбедените средства во Буџетот на Република Македонија за 2007 година, во износ од 30.000.000,00 денари.

Распределба на средствата по Програмата ќе ја врши Министерството за здравство квартално на Црвениот крст на Македонија и Републичкиот завод за трансфузиологија извршители на активностите, врз основа на доставени фактури и извештаи за реализација на активностите содржани во Програмата.

Црвениот крст на Македонија и Републичкиот завод за трансфузиологија кои се извршители во Програмата, најдоцна до 15.01.2008 година да достават до Министерството за здравство извештаи за реализираните мерки и активности во 2007 година, предвидени со Програмата, согласно табелите.

8. СРЕДСТВА ЗА НАДОМЕСТ ЗА ПАРТИЦИПАЦИЈА

Средствата за надомест за партиципација при користење на здравствени услуги на дарители со над десет крводарувања се трансферираат до Фондот за здравствено осигурување. За 6.000 крводарители по просечна партиципација за користење на здравствени услуги по крводарител годишно се трансферираат средства во вкупен износ од 21.000.000,00 денари.

Средствата предвидени за партиципација во оваа програма, Министерството за здравство ги дозначува до Фондот за здравствено осигурување на Македонија.

9. Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр.19-1693/1
27 март 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

596.

Врз основа на член 32, став 4, точка 1 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр.38/91,46/93, 55/95, 10/04, 84/05,111/05, 65/06 и 5/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 27.03.2007 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНТИВНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2007 ГОДИНА

Програмата содржи мерки, задачи и активности за заштита на здравјето на населението во Република Македонија, што треба да ги реализира мрежа на јавни здравствени установи од превентивен вид: 10 заводи за здравствена заштита со 21 подрачна служба (333) и Републичкиот завод за здравствена заштита - Скопје (Р333).

Заводите за здравствена заштита во соработка со Републичкиот завод за здравствена заштита обезбедуваат спроведување на одредби на поголем број на закони со кои се регулирани следењето, истражувањето и проучувањето на здравствената состојба на населението, причините за појавата и ширењето на заразните и други болести што имаат социјално-медицинско значење, како и влијанието на еколошките фактори врз здравјето, предлагање и преземање на мерки, заради заштита и унапредување на здравјето на целокупното население во Република Македонија, независно дали е здравствено осигурено или не.

Со задачите од оваа програма се обезбедува остварување на загарантирани права, утврдени потреби и интереси на сите граѓани што имаат карактер на унапредување на здравјето и преземање на мерки и активности за спречување и сузбивање на заболувањата, како и остварување на задачите и активностите на заводите за здравствена заштита утврдени со член 110 од Законот за здравствената заштита и препораките на СЗО.

Во Програмата е утврден видот на задачите, содржината, обемот и роковите за нивно извршување, како и финансиски средства за реализација на Програмата. Во целина, оваа програма претставува здравствена безбедност на граѓаните во државата.

Мерките, задачите и активностите ќе се вршат организирано во 4 основни дејности:

1. Социјално-медицинската,
2. Лабораториската и микробиолошката,
3. Санитарно-хигиенската, и
4. Епидемиолошката дејност.

Заводите за здравствена заштита, кои се носители на здравствената безбедност, имаат седишта во следните 10 општини: Битола, Кочани, Куманово, Охрид, Прилеп, Струмица, Скопје, Тетово, Велес и Штип.

Овие 10 заводи ќе вршат задачи и во своите 21 подрачни служби од санитарно-хигиенската и епидемиолошката дејност и за потребите на населението од преостанатите општини во Република Македонија, според Законот за територијална организација на локалната самоуправа во Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија", бр.55/04) и Законот за локална самоуправа ("Службен весник на Република Македонија" бр.5/02), а во рамките на локалните здравствени ризици што го оптоваруваат здравјето на населението.

Републичкиот завод за здравствена заштита ќе ги врши задачите за потребите на целокупното население од Република Македонија, освен во цитираните четири дејности и во доменот на:

1. Заштитата на населението од јонизирачки зрачења, и
2. Испитувањето и контролата на лековите.

Наведената организациона поставеност на овие јавни здравствени институции е крајно рационална, како во поглед на вкупниот број вработени стручни кадри (околу 700 или 3% од вкупниот број вработени во јавниот здравствен сектор), така и во поглед на скапата медицинска и лабораториска опрема, неопходна за сите видови на лабораториско истражување и дијагностицирање, што главно е лоцирана во 10-те седишта на 333 и Р333.

Во вкупните активности на оваа програма за 2007 година, за прв пат се предвидуваат и активности за оценка на здравствената состојба и работната способност на невработени лица во Република Македонија, кои ќе ги спроведуваат Институтот за медицина на трудот при Здравствен дом Скопје и службите за медицина на труд при здравствените домови во Скопје, Битола, Охрид, Прилеп, Куманово и Велес.

Поодделно реализацијата на утврдените задачи и активности ќе се врши и тоа во:

I. АКТИВНОСТИ НА РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА И ЗАВОДИ ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Улогата на Републичкиот завод за здравствена заштита и на заводите здравствена заштита во сегашните околности треба да се фокусира на квалитетно и професионално обезбедување на основните јавно здравствени функции.

1. Мониторинг, евалуација и анализа на здравствената состојба.
2. Проценка, следење, истражување и контрола на ризиците за јавното здравје.
3. Здравствено воспитување.
4. Социјално учество во јавно здравство.
5. Развој на политики и институциски капацитети за планирање и управување со јавното здравство.
6. Зајакнување на институциските капацитети за легислатива и зајакнување на јавното здравство
7. Евалуација и промоција на еднаков пристап до потребните здравствени услуги.
8. Развој на хумани ресурси и едукација за јавно здравство.
9. Обезбедување квалитет на здравствените услуги на индивидуи и популација.
10. Истражување во јавното здравство.
11. Редуцирање на влијанието на итни состојби и катастрофи врз здравјето.

Со оглед дека во нашиот здравствен систем во тек е процес на продолжување на започнатите реформи, Републичкиот завод за здравствена заштита со својата модернизација може да придонесе за подобрување и зајакнување на следните функции во Министерството за здравство и Фондот за здравствено осигурување:

- a) Развој на здравствена политика и анализа на квалитетот и економската ефикасност на разните сегменти и функции на системот, изготвувањето стратегии и акции од јавно здравствен аспект,
- b) Креирање и дисеминација на податоци и информации битни во водењето на здравствената политика,
- c) Современа превенција и контрола на болестите,
- d) Учество во мултисекторската соработка за подобро здравје како и
- e) Развој на хумани ресурси и институционални капацитети оптимални за развој на здравствениот систем.

II. СОЦИЈАЛНО-МЕДИЦИНСКА ДЕЈНОСТ

Врз основа на домашната легислатива, меѓународните трендови, акти и стратегии, Секторот за социјална-медицина ја следи здравствената состојба на населението, системот и организацијата на здравствената заштита, планира, програмира, прибира, обработува, анализира и евалуира податоци од здравствена статистика, учествува во изготвување и спроведување на посебни програми од здравствената дејност и предлага мерки за решавање на здравствените потреби на населението, утврдува приоритети за задоволување на потребите и подобрување на здравствената состојба на население-

то. Секторот за социјална медицина добива особено важна улога во обезбедувањето квалитетни, валидни и ажурирани податоци за здравствената состојба и здравствениот систем, како и стручна експертиза за креирање на политика базирана на докази - евиденција и изготвување стратегии.

ЗАДАЧИ И АКТИВНОСТИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСНОВНИТЕ ЈАВНО-ЗДРАВСТВЕНИ ФУНКЦИИ

1. Изготвување стратешки документи и Стратегии:
 - Развој на политики и институциски капацитети за планирање и управување со јавното здравство,
 - Зајакнување на институциските капацитети за легислатива и зајакнување на јавното здравство,
 - Обезбедување квалитет на здравствените услуги на индивидуи и популација,
 - Учество во изготвување и имплементација на Стратегија за Јавно здравје - како основен документ со кој ќе се дефинираат сите приоритетни проблеми во јавното здравство, како и начините за нивно решавање,
 - Хармонизација на постоечките стандарди и нормативи за квалитетна здравствена заштита, со стандардите на ЕУ,
 - Изготвување Стандарди и нормативи за здравствената дејност согласно ЕУ,
 - Анализа на законската регулатива која ги уредува правата на пациентите и хармонизација со ЕУ прописи,
 - Учество во изготвување на Закон за јавно здравје,
 - Учество во имплементацијата и мониторингот на политиките и активностите предвидени во Националниот извештај за милениумските развојни цели, кој се базира на потпишаната Милениумска декларација на ООН,
 - Учество во имплементацијата на Националниот акционен здравствен план за Ромите, партиципација на здравствениот сектор во Декадата за вклучување на Ромите до 2015 година,
 - Учество во изготвување Национална стратегија за превенција на насилство,
 - Учество во изготвување Национална стратегија за превенција на сообраќаен трауматизам,
 - Учество во изготвување стратегија за сиромашните - дел здравство,
 - Учество во изготвување на стратегија за млади - дел здравство,
 - Учество во изготвување на стратегија за незаразни болести,
 - Учество во изготвување на Програма за намалување на перинатална и доенечка смртност во Република Македонија.

2. Статистички истражувања од областа на здравството - јавно здравствена функција:

1. Мониторинг, евалуација и анализа на здравствената состојба
2. Проценка, следење, истражување и контрола на ризици за јавното здравје

Статистичките истражувања ќе се спроведуваат согласно постоечката легислатива.

2.1. Ревизија на постојните домашни закони и подзаконски акти во областа на здравствената статистика, водење медицинска документација и евиденции во областа на здравството и хармонизација со прописите и стандардите на Европската Унија од Јавното здравство (Одлука на ЕУ бр. 1786/2002 од 23.09.2002 и пратечки документи:

- Изготвување на Предлог-закон за евиденции во здравството.
- Подготовка на подзаконски акти - Правилници за негова имплементација.

- Проект за имплементација на новата евиденција во здравството според стандардите на ЕУ, во соработка со Секторот за европска интеграција и меѓународна соработка при Министерството за здравство (финансиски поддржано од Секторот за ЕУ интеграција).

- Подготовка на Стручно-методолошко Упатство за примена на новиот Закон за евиденции во здравството.

- Ревизија на постоечките и подготовка на обрасци за евиденции во здравството согласно новиот Закон за евиденции и стандардите на ЕУ.

Индикатори: Изготвен Предлог-закон за евиденции во здравството, изготвени подзаконски акти - правилници за негова имплементација, Нови обрасци за евиденција, Изготвено Стручно-методолошко упатство за примена на новиот Закон за евиденции во здравството

Рок: декември 2007

Извршители: Специјалисти по социјална медицина - членови во експертски работни групи од (Републички завод за здравствена заштита (РЗЗЗ) и Заводите за здравствена заштита (ЗЗЗ).

2.2. Изготвување на современ Здравствен статистички годишник според ЕУ стандарди

Овој современ годишник би требало да биде подготвен по препораките на СЗО, за подготовка на Извештај за јавно здравство, односно по најновите барања на Европската комисија за подготовка на извештај аналогно на Извештајот за здравствената состојба во земјите членки на ЕУ во 2000 година, објавен на веб-страницата Health and Consumer Protection Directorate General (Health Status Report with retard to the Member States of the EU in 2000).

Овој извештај би бил замена за досегашниот извештај за здравствена состојба и за здравствената карта, односно би бил современа компилација од двата и ќе содржи информација за регистрираниот морбидитет, искористеноста и материјално-финансиската состојба на:

- Амбулантно-поликлиничката дејност:
- Примарна здравствена заштита
- Патронажна дејност
- Специјалистичко-консултативна дејност
- Болничко-стационарната дејност
- Приватното здравство

Индикатори: Годишник објавен на веб-страницата и печатена верзија

Рок: 05. декември 2007

Извршители: Сектор за социјална медицина од (Републички завод за здравствена заштита (РЗЗЗ) и Одделение за социјална медицина од Заводите за здравствена заштита (ЗЗЗ).

2.3. Изготвување стандарди и индикатори во системот на здравствена заштита согласно Програмата на СЗО Здравје за сите во 21 век - ХФА база;

Во 2007 година ќе се продолжат активностите за спроведување на здравствените индикатори "Здравје за сите" донесени од СЗО:

- ќе се изготват здравствени индикатори според утврдените табеларни прегледи од СЗО при што ќе се користат податоци од редовната рутинската здравствена статистика и посебни анкетни истражувања. Ќе се организираат семинари со инструктажа за правилно прибирање податоци за здравствени индикатори;

- со цел за осовременување на обработката и презентација на здравствено статистички податоци ќе биде имплементирана ЕУПХИН - ЕАСТ софтверска програма во Републичкиот завод за здравствена заштита и заводите за здравствена заштита.

Индикатори: организирани семинари за инструктажа за правилно прибирање податоци за здравствени индикатори, изготвени здравствени индикатори според утврдените табеларни прегледи од СЗО врз основа на

податоци од редовната рутинската здравствена статистика и посебни анкетни истражувања, ЕУРPHN-EAST софтверска програма во функција, ажурирана веб-страница на СЗО и РЗЗЗ со индикатори.

Рок: континуирано во тек на годината

Извршители: Сектор за социјална медицина од (Републички завод за здравствена заштита (РЗЗЗ) и Одделение за социјална медицина од Заводите за здравствена заштита (ЗЗЗ).

3. Информации за здравствената состојба на вулнерабилни групи и приоритетни јавно-здравствени проблеми

Јавно здравствена Функција:

1. Мониторинг, евалуација и анализа на здравствената состојба.

2. Проценка, следење, истражување и контрола на ризици за јавното здравје.

3. Евалуација и промоција на еднаков пристап до потребните здравствени услуги.

4. Социјално учество во јавно здравство

5. Редуцирање на влијанието на итни состојби и катастрофи врз здравјето

3.1. Информации за здравствената состојба на вулнерабилни групи: деца, жени во репродуктивна возраст, стари, Роми, затвореници, хендикепирани, сиромашни, хомосексуалци, комерцијални сексуални работници, бегалци, раселени лица, социјално исклучени лица.

Досега здравствената состојба и здравствената заштита на овие вулнерабилни групи се обработувани како составен дел на Извештајот за здравствена состојба, но поради актуелноста на здравствените проблеми и вулнерабилноста на овие групи, неопходно е да се подготват посебни информации. Одредени пак вулнерабилни групи не биле доволно застапени во претходниот период, воглавно и поради неможност на евидентирање на овие лица (според важечката легислатива за евиденции во областа на здравството), како што се Роми, сиромашни, хомосексуалци, комерцијални сексуални работници, затвореници итн. Ова би требало да биде усогласено со основните принципи за човекови права, а во контекст на милениумските развојни цели на ООН, Меморандумот за социјално вклучување, Националната Стратегија за ЕУ интеграција и на Декадата за вклучување на Ромите до 2015 година.

Информации ќе се изготват за најприоритетните вулнерабилни групи.

Индикатори: Изготвена информација за: деца, млади, жени во репродуктивна возраст, стари, Роми, затвореници, хендикепирани, сиромашни, хомосексуалци, комерцијални сексуални работници, бегалци, раселени лица, социјално исклучени лица, потрошувачи

Рок: 31 март 2007; 30 јуни 2007; 30 септември 2007; 31 декември 2007 рок за ЗЗЗ 1 месец пред РЗЗЗ

Извршители: Сектор за социјална медицина од (Републички завод за здравствена заштита (РЗЗЗ) и Одделение за социјална медицина од Заводите за здравствена заштита (ЗЗЗ).

3.2. Информации за приоритетни јавно здравствени проблеми

Ќе се изготват информации за одбрани приоритетни јавно здравствени проблеми, со акцент на оптовареноста со болест и економското чинење на болеста; хронични дегенеративни незаразни болести, повреди, насилство и други приоритетни состојби, за кои се води евиденција според законските прописи и меѓународните стандарди.

Информација за јавно-здравствениот аспект на:

- менталното здравје
- насилството
- сообраќајниот трауматизам

- професионалниот трауматизам
- деформитетите на растот и развојот на учениците
- кардиоваскуларните болести
- хроничната бубрежна инсуфициенција
- шеќерната болест
- болестите на зависност и алкохолизам

Индикатори: Изготвени информации за јавно-здравствени проблеми: насилството, сообраќајниот трауматизам, професионалниот трауматизам, деформитетите на растот и развојот на учениците, кардиоваскуларните болести, хроничната бубрежна инсуфициенција, шеќерната болест, болестите на зависност и алкохолизам, менталното здравје.

Рок: 30 март 2007; 30 септември 2007 рок за 333 1 месец пред Р333

Извршители: Сектор за социјална медицина од (Републички завод за здравствена заштита (Р333) и Одделение за социјална медицина од Заводите за здравствена заштита (333).

4. Здравствена промоција - здравствено воспитување

Јавно здравствена функција:

1. Здравствено воспитување
2. Социјално учество во јавно здравство

4.1. Изготвување програми за промоција на приоритетните јавноздравствени проблеми, со интра и интер-секторски пристап, а со цел вклучување и на популацијата.

Програмите ќе имаат за цел промоција на здравјето и здравствена едукација на целата популација, а особено на одделни вулнерабилни групи за:

- здрав стил на живеење: физичка активност, правилна исхрана, непушење, неконзумирање алкохол и дроги, справување со стрес, решавање на конфликти, безбедност, безбеден секс.
- превенција на заболувањата и умирањата од кардиоваскуларни, малигни, респираторни заболувања, шеќерна болест, повреди (на работа, во домот, во сообраќај, рекреација) и насилство.
- подобрување и унапредување на условите за живеење (исхраната, водоснабдувањето, диспозицијата на отпадни материи и заштита на населението од аерозагадувањето).

Индикатори: Објавени информации преку WEB страна на Р333 и 333, и други медиуми. Изготвени брошури, памфлети и друго.

Рок: Континуирано

Извршители: Сектор за социјална медицина од (Републички завод за здравствена заштита (Р333) и Одделение за социјална медицина од Заводите за здравствена заштита (333).

4.2. Спроведување истражувања за стил на живот и изготвување современ апликативен софтвер

Јавно здравствена функција:

1. Истражување во јавното здравство

Ќе се спроведе истражување на репрезентативен примерок од општата популација, како и на одделни вулнерабилни групи со цел да се открие ризичното однесување на популацијата, кое доведува до појава на низа заболувања, што ќе овозможи да се предложат соодветни интервентни програми за нивна превенција.

Истражување за однесувањето на адолесцентите и младите во Република Македонија:

- здрава исхрана
- физичка активност
- конзумација на цигари, алкохол и дроги (ESPAD, GYTS)

- однесување во сообраќај (СЕНАР)
- насилно однесување
- безбеден секс

Истражување во заедницата за безбедно однесување

Индикатори: изготвен софтвер, спроведени истражувања, анализирани и објавени, податоци од истражувањето, податоци на веб страницата на Републичкиот завод за здравствена заштита.

Рок: 30 ноември 2007

Извршители: Сектор за социјална медицина од (Републички завод за здравствена заштита (Р333) и Одделение за социјална медицина од Заводите за здравствена заштита (333).

4.3. Дизајнирање и печатење промотивни материјали: брошури, лифлети, постери за одделни заболувања и повреди, специјални за одделни целни групи.

Брошура и плакат за безбедност на патишта, дијабетис, кардиоваскуларни болести и др.

Индикатори: Отпечатени и дистрибуирани: Плакати, Агитки.

Рок: Континуирано за одбрани приоритети.

Извршители: Сектор за социјална медицина од Републички завод за здравствена заштита (Р333) и Одделение за социјална медицина од Заводите за здравствена заштита (333).

5. Публикации

Јавно здравствена функција:

1. Мониторинг, евалуација и анализа на здравствената состојба
2. Проценка, следење, истражување и контрола на ризици за јавното здравје
3. Здравствено воспитување

Публикациите за заболувањата од социјално-медицинско значење ќе се изготват врз база на обработката на податоците од постоечките регистри за незаразните заболувања. Ќе се презентираат податоци според повеќе параметри: морбидитет, структура, пол, возраст, место на живеење (град-село) општини, здравствени организации и др.:

- регистер за рак
- регистер за шеќерна болест
- регистер за бубрежна инсуфициенција
- регистер за сообраќајна траума
- регистер за исхемична болест на срцето
- регистер за психози
- регистер за болести на зависност
- регистер за ревматска треска
- регистер за интоксикации
- регистер за професионални болести
- Регистер за кадрите во здравствените организации
- Амбулантно-поликлинички морбидитет
- Болнички морбидитет
- “Здравствени индикатори-„Здравје за сите” во Република Македонија.
- Атлас за повреди
- Медицинска мапа

Индикатори: Отпечатени и дистрибуирани 16 публикации.

Рок: Континуирано во текот на цела 2007 година.

Извршители: Сектор за социјална медицина од (Републички завод за здравствена заштита (Р333) и Одделение за социјална медицина од Заводите за здравствена заштита (333).

6. Едукација

Јавно здравствена Функција:

1. Развој на хумани ресурси и едукација за јавно здравство
2. Обезбедување квалитет на здравствените услуги на индивидуи и популација.
3. Истражување во јавното здравство.

6.1. Едукација

• Едукација на јавно здравствените работници од Заводите за здравствена заштита, локалната самоуправа и општините за менаџмент во јавното здравство, раководење и управување за здравје - во функција на децентрализација на јавно здравствените услуги и имплементација на Законот за локалната самоуправа;

• Едукација и инструктажа на здравствените работници за примена на новиот Закон за евиденции во здравството;

• Обезбедување на соодветни кадри, дополнителна едукација на постоечките кадри за информативна технологија, како и дополнително ангажирање на експерти од оваа област во функција на Здравствениот информативен центар;

• Здравствена едукација на здравствени работници од примарната здравствена заштита во врска со превенцијата од дроги во Република Македонија;

• Едукација на здравствените работници од примарната здравствена заштита за превенција на интерперсоналното насилство, со акцент на семејното насилство во соработка со Министерството за труд и социјална политика - протокол за жртви на семејно насилство;

• Континуирана медицинска едукација и професионален развој

• MDG, TEACH VIP, TQM, HEALTHY-plan it.

Индикатори: Број на тематски едукативни семинари и курсеви (10), број на одржани семинари за секоја тематска област (5), број на слушатели кои завршиле едукативни семинари по тематска област (30 по 1 семинар), изготвени едукативни материјали за секоја тематска област

Рок: Континуирано според приоритети

Извршители: Сектор за социјална медицина од (Републички завод за здравствена заштита (РЗЗЗ) и Одделение за социјална медицина од Заводите за здравствена заштита (ЗЗЗ).

7. Интерсекторска соработка со други Владини, не-владини и меѓународни институции

Јавно здравствена Функција:

Социјално учество во јавно здравство

7.1. Национална кампања за превенција на насилство

7.2. Активности за Светскиот ден на здравјето за 2007

7.3. Активности за Светската недела Безбедност на патиштата

7.4. Унапредување на здравјето - Светски денови тематски

Индикатори: Број на одржани тематски промоции и презентации, трибини, број на тематски промотивни материјали: дизајнирани, печатење и дистрибуција.

Рок: Континуирано, 7 април 2007, 23-29 април 2007

Извршители: Сектор за социјална медицина од (Републички завод за здравствена заштита (РЗЗЗ) и Одделение за социјална медицина од Завод за здравствена заштита Скопје.

III. ЕПИДЕМИОЛОШКА ДЕЈНОСТ

Епидемиолошката дејност во Република Македонија во 2007 година ќе ги спроведува следните мерки и активности:

- следење, проучување и анализа на епидемиолошката состојба како и решавање на епидемиолошките проблеми поврзани со заразните заболувања на одделни подрачја и на Републиката во целост;

- собирање, обработка и анализа на пријави и извештаи за заразни заболувања. Изготвување на седмодневни извештаи, месечни билтени со епидемиолошки коментар, периодични и годишни извештаи и информации, извештаи и анализи за состојбата и движењето на заразните заболувања и преземените мерки за нивно спречување и сузбивање;

- изготвување на програми и оперативни планови за спречување и сузбивање на заразните заболувања;

- изготвување на оперативни планови при појава на зголемен број на заразни заболувања или епидемија, со противепидемски мерки и активности за целата здравствена дејност;

- профилактичка и по епидемиолошки индикации дезинфекција, дезинсекција и дератизација, како и контрола на истата;

- учество во изготвување на годишните програми за имунизација и оперативните планови, укажување на стручно-методолошка помош, следење на извршувањето, како и евалуација на задолжителната имунизација и изготвување на шестмесечни и годишни извештаи.

Секторот за епидемиологија и микробиологија при Републичкиот завод за здравствена заштита и епидемиолошките и микробиолошки служби во заводите за здравствена заштита во Република Македонија во текот на 2007 година, епидемиолошката дејност ќе ја спроведува врз основа на Законот за здравствена заштита, Законот за заштита на населението од заразни болести, подзаконски акти од оваа област, како и врз основа на програмите кои ги донесува Владата на Република Македонија.

Во контекст на заложбите на Република Македонија за приближување кон Европската Унија и одобрениот кандидатскиот статус на нашата земја за влез во ЕУ, во идниот период, епидемиолошката дејност ќе продолжи со своите активности насочени кон усогласување со правната регулатива на Европската заедница.

Согласно наведената законска регулатива, препораките на глобалната политика "Здравје за сите" и политиката "21 век за 21 век" (во Цел 7 - на Европскиот регион на Светската здравствена организација) и понатамошна евалуација на Програмата за јавно здравје во Република Македонија, во идниот период потребно е значајно намалување на негативните ефекти, кои одредени заразни заболувања ги имаат на здравствената состојба на населението и обезбедување на контрола, елиминација и ерадикација на тие заразни заболувања.

Приоритетни цели од доменот на епидемиологијата во Република Македонија се:

- одржување на резултатите постигнати со ерадикација на детската парализа;

- елиминација на автохтоните морбили и рубеола и превенција на конгенитална инфекција со рубеола (КИР);

- елиминација на тетанусот кај новороденчињата;

- контрола на заболувањата против кои се спроведува задолжителна имунизација;

- континуирано спроведување на задолжителна имунизација на сите новородени со вакцина против хепатитис В воведена во 2004 година, со цел превенција на хроничната хепатитис В инфекција и нејзините последици;

- намалување на високиот морбидитет од ентероколитите кај малите деца, од вирусниот хепатитис А, салмонелозите и другите цревни заразни заболувања;

- намалување на морбидитетот од останатите вирусни хепатитис;

- редуцирање на опасноста од внесување и ширење на маларија;

- намалување на опасноста од внесување и ширење на колера и други тропски и паразитарни заболувања;

- намалување на инциденцата од бруцелозата и други зоонози;
- природно жаришните инфекции;
- превенција на ХИВ/СИДА;
- редуција на морбидитетот од сексуалнопреносливите инфекции (СПИ);
- спречување и сузбивање на интрахоспиталните инфекции;
- грипот и други акутни респираторни заболувања;
- спречување и сузбивање на заразните заболувања од поголемо епидемиолошко и социјално значење и тоа: појава на поединечни случаи на нови заразни заболувања, заболувања кои повторно се јавуваат и појава на епидемии на заразни заболувања;
- следење, проучување и анализа на хроничните незаразни заболувања.

ЗАДАЧИ И АКТИВНОСТИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСНОВНИТЕ ЈАВНО-ЗДРАВСТВЕНИ ФУНКЦИИ ВО ЕПИДЕМИОЛОГИЈА

1. Изготвување стратешки документи и Стратегии

Развојот на политики и институциски капацитети за планирање и управување со јавното здравство, како и зајакнување на институциските капацитети за легислатива и зајакнување на јавното здравство, ќе се спроведува преку:

- Учество во изготвување и имплементација на Национална стратегија за јавно здравје
- Учество во изготвување на Национална стратегија за проценка и управување со здравствени ризици поврзани со појавата на заразни и незаразни заболувања
- Учество во изготвување и имплементација на Стратегија за Јавно здравје на подрачје на заводите за здравствена заштита

2. Статистички истражувања од областа на здравството

Јавно здравствена функција:

1. Мониторинг, евалуација и анализа на здравствената состојба.
2. Проценка, следење, истражување и контрола на ризици за јавното здравје.
 - 2.1. Здравствено-информативен систем за заразните и незаразни болести и вакцинации- национална датабаза за заразни болести и вакцинации
 - Осигурување на правилна здравствена информација и знаење во развојот на јавното здравство, за што е потребно:
 - развој и операционализација на одржлив систем на здравствен надзор (следење) за воспоставување на компарабилни, квантитативни и квалитативни индикатори на ниво на државата врз база на прибирање, анализа и дистрибуција на податоци и информации.
 - Развој на информатички систем за рано известување, детекција и надзор над здравствени ризици како од заразните заболувања, вклучувајќи ја опасноста од ширење на болеста надвор од државните граници (и резистенцијата на патогени агенси), така и незаразните заболувања.
 - Подобрување на системот за трансфер и размена на информации и здравствени податоци;
 - Развој и операционализација на здравствена активност со планови за достапност на здравствени информации од јавен интерес (ажурирање на веб страна на интернет).
 - Зајакнување на капацитетот за евиденција на заразните заболувања со подобрување и понатамошна имплементација за формирање на пристап кон европската мрежа за епидемиолошки надзор и контрола над заразните болести.

- Развој на стратегии и механизми за превенција, размена на информации и одговор кон заканите од појава на незаразни заболувања, како и појава на ретки заболувања.
 - Набавка и примена на SPSS програма за обработка на податоци и едукација на кадри за работа со оваа програма
 - Размена на информации/ стратегии за вакцинација и имунизација;
 - Подготвување и имплементација на стратегии и мерки вклучувајќи ги оние поврзани со јавната свест, здравствените детерминанти кои корелираат со животниот стил и како што се: исхрана, физичка активност, употреба на тутун, алкохол, дроги и други супстанции, душевното здравје, вклучувајќи и мерки соодветни за одреден пол и возраст.

Индикатори:

- Прибирање на податоци за заразни и незаразни заболувања според демографски, географски и социо-економски карактеристики - возраст, пол, професија, лични и биолошки карактеристики, начин на однесување во врска со здравјето како на пр. злоупотреба на разни супстанции, исхрана, физичка активност, сексуално однесување и живеење, работни услови и услови од околината.
 - Прибирање на податоци за антимикробна резистенција (како сериозна здравствена закана за целокупното население).
 - Прибирање на податоци за најважни незаразни болести и тоа:
 - невропсихијатриски пореметувања,
 - кардиоваскуларни заболувања,
 - малигни неоплазми,
 - дијабет,
 - ненамерни повреди,
 - респираторни заболувања.
- Рок: 333 ноември 2007 ; P333 декември 2007

Извршители:

P333 -епидемиологија во соработка со 333

3. Управување со здравствениот ризик од поедини заразни болести

Јавно здравствена функција:

1. Мониторинг, евалуација и анализа на здравствената состојба
2. Проценка, следење, истражување и контрола на ризици за јавното здравје
3. Евалуација и промоција на еднаков пристап до потребните здравствени услуги
4. Редуцирање на влијанието на итни состојби и катастрофи врз здравјето
 - 3.1. Спречување и сузбивање на заразните заболувања во Република Македонија
 - 3.1.1. Собирање, обработка и анализа на пријавите за заразни заболувања
 - секојдневно собирање, обработување и анализирање на пријавите за заразни заболувања од целата Република (28000 индивидуални пријави за заболување - смрт од заразна болест и 1500 збирни пријави за грип) и епидемиолошки анкети за поодделни заразни заболувања (2000);
 - изготвување на табеларни седмодневни извештаи (48) и месечни билтени со епидемиолошки коментар (12);
 - изготвување на годишни извештаи за движењето на акутните заразни заболувања по заводи и организациони единици, по пол и возраст на заболелите и месец на јавувањето;

- при појава на зголемен број на заболени или епидемија, ќе се прават теренски увиди (30-40) и до Министерството за здравство и Државен санитарен и здравствен инспекторат ќе бидат доставени и посебни информации и извештаи. Во информациите ќе биде прикажана состојбата и предложените и преземените мерки;

- во текот на годината, преку теренски увиди Секторот и 333 ќе вршат контрола и ќе укажуваат стручно-методолошка помош во однос на пријавувањето и евиденцијата на заразните заболувања и ќе даваат појаснувања по писмен или усмен пат,

Извршители:

Р333 Сектор за Епидемиологија во соработка со 333.

3.1.2. Откривање и проучување на патиштата на ширењето на заразните заболувања и контрола на мерките за нивно спречување и сузбивање.

За оваа цел Секторот и 333 ќе спроведуваат одредени програмски мерки и активности, предвидени со:

- епидемиолошки проучувања и преземање мерки при појава на случаи на заболувањата против кои се спроведува задолжителна имунизација, беснило, хеморагични трески, туларемија, лажшманиоза, како и при појава на зголемен број или епидемии на црвен тифус, паратифуси, салмонелози, вирусни хепатити, менингити, грип и други заразни заболувања;

- теренски епидемиолошки увиди (30-40), и изготвување на информации со епидемиолошки коментар за најдената состојба и преземените мерки.

- во месец октомври 2007 година Р333 изготвува и доставува до Министерството за здравство Предлог-Програма за испитување на појавата, раширеноста, спречувањето и сузбивањето на бруцелозата кај луѓето во Република Македонија за 2008 година и Предлог-Програма за заштита на населението во Република Македонија од синдромот на стекнат недостаток на имунитет - СИДА за 2008 година.

Извршители:

Р333 Сектор за Епидемиологија во соработка со 333.

3.1.4. Анализа и информација за спречување и сузбивање на интрахоспитални инфекции.

Епидемиолошката дејност при Р333 во 2007 година:

- најмалку еднаш годишно, на територијата на секој завод за здравствена заштита ќе изврши теренска контрола и епидемиолошки увиди во здравствени установи, во врска со спроведувањето на мерките и активностите за реализација на оваа задача,

- ќе укажува стручно-методолошка помош,

- за најдената состојба ќе бидат изготвени извештаи кои ќе се доставуваат до Министерството за здравство и други релевантни институции,

- мерките и активностите ќе бидат прикажани во годишниот извештај по Превентивната програма

- 333 преку епидемиолошки увиди и соодветни микробиолошки испитувања во здравствените организации на својата територија, ја следат и анализираат состојбата, предлагаат и превземаат соодветни мерки за спречување и сузбивање на интрахоспиталните инфекции.

Извршители:

Р333 Сектор за Епидемиологија во соработка со 333

3.1.5. Организација, контрола и евалуација на вакцинацијата

Следење на реализацијата на Програмата за спроведување на задолжителната имунизација на населението против определени заразни болести во 2007 година ќе се врши преку:

- контрола на спроведувањето на општинските програми,

- епидемиолошки увиди на терен (40-50),

- укажување стручно-методолошка помош,

- изготвување информации за најдената состојба,

- за оценка на вакциналниот статус, покрај теренските увиди во евиденцијата, ќе бидат испитани и по 30 парни серуми за сероконверзија на сите видови вакцина, односно 600 серуми,

- ќе биде изготвен годишен (текстуален) извештај за 2006 година, за опфатот на извршената имунизација со епидемиолошки коментар.

При теренските увиди, посебно внимание ќе се обрне на:

- опфатот на лицата кои подлежат на имунизација, чувањето на вакцините, транспортот и одржувањето на студениот синџир и др.;

- контрола на теренот за доставените податоци за новородените, умрените, доселените и отселени деца до 18 годишна возраст, од службите задолжени со прописи за спроведување на оваа обврска.

- Р333 во месец октомври 2007 година, до Министерството за здравство, ќе достави Предлог-програмата за спроведување на задолжителната имунизација на населението против определени заразни болести во Република Македонија во 2008 година.

Извршители:

Р333 Сектор за епидемиологија во соработка со 333 и здравствените установи кои спроведуваат вакцинација

3.1.6. Мерки и активности за ерадикација на детска парализа

Епидемиолошката дејност, и после сертифицирањето на Република Македонија како земја ослободена од полио од страна на СЗО, ги продолжува активностите во врска со активниот надзор над детската парализа и АФП:

• надзор над полиомиелитот и АФП, преку прибирање и обработка на “Неделните извештаи за активен надзор на АФП” и теренските увиди;

• по обработка на истите до Министерството за здравство и СЗО ќе доставува “Формулар за неделно пријавување на случаи на полио и акутна флекцидна парализа”.

• увиди во здравствените институции кои доставуваат АФП извештаи.

По добивање на итна пријава за АФП веднаш ќе биде:

• направена епидемиолошка анкета за регистриран случај на АФП

• проверен вакциналниот статус на пријавениот случај,

• земен материјал за вирусолошко испитување од случајот и негови блиски контакти (до 15 годишна возраст), кој се испраќа во референтната лабораторија на СЗО за полио во Софија, за поставување на дијагноза;

• направена контрола на опфатот со вакцинацијата против детска парализа на подрачјето каде е регистрирано заболувањето.

Во зависност од најдената состојба ќе биде предложена дополнителна или вонредна имунизација, како и други мерки и активности, согласно Планот за акција за одржување на статусот “ослободена од полио” на Република Македонија, и во согласност со другите препораки на СЗО.

Извршители:

Р333 Сектор за епидемиологија и 333, во соработка со примарната здравствена заштита, Клиниката за детски болести и Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби

3.1.7. Продолжување на мерки и активности за превенција и контрола на морбили како и елиминација на автохтоните морбили.

Во фазата на превенција на епидемското јавување на морбилите, целта е редукција на стапката на инциденција на морбилите на помалку од 1 заболен на 100.000 жители.

За таа цел, Секторот во соработка со заводите за здравствена заштита и здравствените установи кои спроведуваат вакцинација, посебно ќе се ангажира во :

- надзорот на спроведувањето на задолжителната имунизација и постигнување на висок опфат од над 95% во секое населено место, на децата кои подлежат на вакцинација против морбили (до навршени 18 месеци од животот и ревакцинација во 7-та година). За ова ќе се води соодветна, посебна документација во извештаите за извршена имунизација;

- при сомневање за појава на епидемија заболувањето да се потврди со лабораториска дијагноза кај првите 10 случаи;

- спроведување на други мерки и активности согласно препораките на СЗО и законските прописи.

Во фазата на елиминација на автохтоните морбили ќе се преземаат мерки за:

- одржување на високиот опфат со вакцина против морбили со примена на соодветни стратегии (спроведување вонредна или дополнителна имунизација на предлог на Р333, со одлука на Министерството за здравство, на одредена територија и/или одредени ризични групи, односно стратегии формулирани од страна на СЗО како “одржување”, “постигнување” и “следење”);

- при појава на случај на морбили, зголемен број заболени или епидемија, во соработка со заводите за здравствена заштита, ќе се превземаат потребните мерки и активности за соодветна лабораториска дијагностика, утврдување на вакциналниот статус на заболелите и опфатот со имунизација на територијата каде е регистрирано заболувањето.

Секторот за епидемиологија ќе врши:

- координација и континуирано следење на сите активности на регионално ниво, како и предлагање и преземање мерки и активности со цел спречување и сузбивање на епидемското јавување и елиминација на автохтоните морбили на територијата на Република Македонија;

- континуирано информирање за трендовите во движењето на морбилите кај нас и во светот (во соработка со здравствените установи и заводите за здравствена заштита ќе бидат одржани 5 регионални семинари на кои здравствените работници ќе се запознаат со состојбата со ова заболување кај нас и во светот, како и со препораките и програмите на СЗО и можностите за елиминација на автохтони и идентификација на импортирани случаи на морбили).

- соработка со високо специјализирани и референтни здравствени установи во спроведувањето на поедини задачи;

- соработка со канцеларијата на СЗО во донесувањето на заеднички одлуки за целите на елиминација на морбилите во Македонија и евентуалната помош во реализација на оваа цел, како и во средства и опрема кои недостигаат на сите нивоа;

- после привремената акредитација за морбили на вирусолошката лабораторија на Р333 од страна на СЗО, потребно е да се работи на подобрување на перформансите до остварување на иницијативата за добивање на трајна акредитација, односно прогласување на оваа лабораторија за референтна лабораторија за морбили во Македонија и понатамошно одржување на таквиот статус.

- Подготовка на Национален план за елиминација на морбили -(извршител Р333, рок септември 2007 година)

Извршители:

Р333 Сектор за епидемиологија во соработка со 333.

3.1.8. Елиминација на тетанус кај новороденчиња

Секторот и заводите за здравствена заштита ќе пружаат стручно-методолошка помош за спроведување на активностите за остварување на оваа цел (перманентен увид во однос на опфатот со Те-А1 вакцина на женската популација на 18 годишна возраст, кој задолжително во секоја општина и населба мора да биде над 95%; дополнителна имунизација на женската популација во генеративниот период со Те-А1 вакцина, во средините со висок ризик и при непознат и/или непотполн вакцинален статус; перманентен надзор во зоните на ризик, односно гинеколошко - акушерските оделенија и сл.), односно ќе врши координација и континуирано следење на сите активности на регионално ниво, како и предлагање и преземање мерки и активности со цел спречување на појава на неонатален тетанус.

Извршители:

Р333 Сектор за Епидемиологија во соработка со 333.

3.1.9. Ставање под контрола на заболувања против кои се спроведува задолжителна имунизација.

Цел на мерките и активностите во фазата на ставање под контрола односно во фазата на превенција на епидемско јавување на пертусисот, паротитот и рубеолата е редукција на стапката на инциденца на помалку од 1 на 100.000 жители, односно намалување на конгениталните компликации од рубеола на 0,01 на 1.000 живородени.

За постигнување на овие цели потребно е одржување на опфат над 95% во секоја општина и населба, со соодветните вакцини против овие заболувања, согласно календарот за имунизација на Република Македонија.

Секторот за епидемиологија при Р333 ги превзема следните активности:

- го координира и континуирано го следи превземањето на мерките и активностите на регионално и на ниво на целата Република;

- подготвува и доставува стандарди и методолошки упатства, односно Програми за контрола, елиминација и ерадикација на определени заразни заболувања, во соработка со заводите за здравствена заштита, а во согласност со препораките, стандардите и методолошките упатства на СЗО;

- континуирано информирање за трендовите во движењето на заразните заболувања против кои се врши задолжителна имунизација кај нас и во светот.

- 333 ги спроведуваат мерките и активностите на регионално ниво.

Извршители:

Р333 Сектор за епидемиологија во соработка со 333.

3.2. Спроведување на мерки за спречување на внесување и сузбивање на тропски, карантински и паразитарни заболувања во Република Македонија

3.2.1. Спроведување на мерки за спречување на внесување и сузбивање на колера

3.2.1.1. Епидемиолошки дел

- следење на движењето на колерата во светот, а посебно во земјите со кои нашата земја одржува тесни економски, културни и други врски;

- стручно-методолошка помош на здравствените работници, организации и штабовите за борба против карантински заболувања;

- проучување на сите фактори кои можат да делуваат на појавата и ширењето на колерата;

- епидемиолошко испитување и извидување на евентуално загрозените подрачја во републиката;
- организација на испитување на контактите и суспектните лица на колера;
- предлог мерки за отстранување на условите и состојбите кои условуваат појава и ширење на колера.

Извршители:

Р333 Сектор за Епидемиологија во соработка со 333.

3.2.1.2. Микробиолошки дел

- по епидемиолошки индикации ќе се вршат испитувања на дијареални заболувања, како и отпадните води за што од теренот ќе бидат земани примероци за лабораториско испитување.

Лабораторијата за испитување на колера при Р333 - Одделение за бактериологија постојано е во приправност за дијагностика на колера за целата Република.

Извршители:

Р333 Сектор за Епидемиологија во соработка со 333.

3.2.1.3. Одржување на резултатите постигнати со ерадикација на маларијата во Република Македонија

Во нашата Република постојат можности за внесување и ширење на маларијата од земји во кои таа се одржува ендемски. Повремено се регистрираат поединечни импортирани случаи, но поради преземените мерки спречено е нејзино понатамошно ширење во Републиката.

- Секторот ќе ја следи епидемиолошката состојба во врска со маларијата во другите земји во светот, посебно каде е таа ендемска и ќе го известува Министерството за здравство,

- секторот врши контрола на спроведување на мерките, кои ги спроведуваат заводите за здравствена заштита и укажува стручно-методолошка помош,

- во референтната лабораторија на Републичкиот завод за здравствена заштита за оценка на квалитетот на микроскопската дијагностика се контролираат позитивните материјали (препарати) и 10% од прегледаните негативни препарати од теренот,

- во случај на појава на заболување од маларија ќе бидат преземени мерки предвидени со законски акти, ќе биде направена епидемиолошка анкета од епидемиолог и по писмен пат ќе биде известено Министерството за здравство и Државниот санитарен и здравствен инспекторат.

Извршители:

Р333 Сектор за епидемиологија во соработка со 333.

3.3. Следење на грипот и други акутни респираторни заболувања.

Секторот ќе го следи движењето на грипот и ќе врши испитување на истиот, како и на други акутни респираторни заболувања во Република Македонија:

- во текот на годината ќе се вршат епидемиолошки, вирусолошки и бактериолошки испитувања, при појава на зголемен број или епидемиска форма на заболувања слични на грип и/или акутни респираторни заболувања,

- при појава на зголемен број или епидемија на грип Секторот ќе прибира обработува и анализира групни пријави за заболување - смрт од грип, поединечни информации доставени од 333, ќе врши теренски увиди и за состојбата и преземените мерки ќе изготвува информации,

- за докажување на причинители на акутните респираторни заболувања ќе бидат земени и обработени 150 материјали, како и 300 парни серуми за серолошки испитувања.

АКТИВНОСТИ ЗА ПАНДЕМИСКИ ГРИП**1. Активности на Републички завод за здравствена заштита**

- континуирано ќе ја следи состојбата со ова заболување во светски и европски рамки, преку непосреден увид во извештаите и информациите на СЗО, ECDC и други релевантни тела и институции,

- активно ќе учествува во работата на Комисија за следење на пандемиски грип при Министерството за здравство,

- активно ќе учествува во ажурирање на оперативниот План за активности пред и во тек на евентуална пандемија на грип, со посебен осврт на пандемија од птичји грип, во изготвување на дополнителни препораки и Упатства, како и во пружање на стручна методолошка помош во спроведување на активностите на заводите за здравствена заштита и јавните здравствени установи,

- ќе врши надзор на изготвување на регионални и општински оперативни планови за пандемиски грип, ќе пружа стручно-методолошка помош на Заводите за здравствена заштита

- во текот на 2007 година ќе продолжи да функционира новата лабораторија за инфлуенца во рамките на вирусолошката лабораторија на Р333. Истата е опремена со потребни апарати, реагенси и тестови за дијагностика на птичјиот грип во евентуалниот прв бран (според Националниот План за активности пред и во тек на евентуална пандемија на грип, со посебен осврт на пандемија од птичји грип).

2. Активности на Заводите за здравствена заштита

- Континуирано следење на состојбата со грип во државата,

- Ажурирање на регионалните оперативни планови и општински оперативни планови,

- Интензивирање на соработката со здравствените установи и локалната самоуправа и други институции задолжени за спроведување на активности од оперативниот план.

- Редовни извештаи и соработка со Републичкиот завод за здравствена заштита.

3. Финансиски средства

Средствата наменети за пандемиски грип ќе се реализираат од страна на Републички завод за здравствена заштита во согласност со усвоениот Национален и Оперативен план за активности пред и за време на пандемија од грип како и согласно заклучоците на Комисијата за пандемиски грип и тоа првенствено за:

- обезбедување и дистрибуција на лекови, вакцини, заштитни, дезинфекциони и други средства,

- Набавка на тестови и реагенси за вирусолошката лабораторија според потребите дадени во Националниот план,

- Обезбедување на посебна просторија за интензивна нега со негативен притисок при Клиника за инфективни болести - Скопје и обезбедување на респиратори,

- Семинари за едукација на здравствени работници и подготовка на упатства водичи за пандемиски грип,

- Подготовка на здравствено-едукативен материјал за населението.

3.4. Испитување на причинителите на серозните менингити

- ќе бидат земени 100 парни серуми од заболени лица во Републиката, на кои ќе се вршат вирусолошки испитувања на следните вируси: influenza "A" i "B" adeno virusi, herpes simplex, herpes zoster, coxsackie, ECHO и polio.

Извршители:

Р333 Сектор за епидемиологија во соработка со 333.

3.5. Спречување на внесување и ширење на тропски, заразни и паразитарни болести.

- Испитувањата ќе се вршат на следните паразити:
 - entamoeba histolytica и други цревни паразити - фецес;
 - entamoeba histolytica и други хелминти - фецес;
 - filariasis - размаски од густа капка од периферна крв;
 - onchocerciasis;
 - schistosoma - haematobium;
 - diphylobothrium latum.
- ќе бидат извршени анализи на 250 лица, при што ќе бидат направени околу 900 анализи,
 - ќе се следи движењето и состојбата на заболувањата со тропски паразити во светот, а особено во земјите со кои нашата земја има интензивни трговски, туристички и други врски,
 - ќе се изготвува извештај за состојбата со овие заболувања, како и за секој поединечно откриен случај на заболување.

Извршители:

Р333 Сектор за епидемиологија во соработка со 333

ОБЕМ НА РАБОТА ПО ПОЕДИНИ ПРОГРАМСКИ ЗАДАЧИ НА ЕПИДЕМИОЛОШКАТА ДЕЈНОСТ

ЗАВОДИ	Бр.на пријави за зараз. бол. без групни пријави за грип	Епидемиолошки Анкети	Епидемиолошко извидување	Контрола на клицоносители	Интрахоспитална контрола (земени мостри)
Битола	3000	1500	250	200	700
Куманово	3500	2000	300	200	800
Кочани	2500	800	280	200	500
Охрид	1000	500	80	100	500
Прилеп	2500	1000	120	150	500
Струмица	1400	700	90	100	400
Тетово	2900	1000	130	150	600
Велес	2700	800	250	300	600
Штип	1500	700	100	100	500
Скопје	7000	1000	400	500	900
ВКУПНО	28000	10000	2000	2000	6000

3.6. Следење, проучување и анализа на хроничните незаразни болести

Епидемиолошката, во соработка со социјално-медицинската дејност врз основа на здравствено-статистичките податоци:

- ќе го следат, проучуваат и анализираат движењето на незаразните заболувања од посебен интерес (кардиоваскуларни, малигни заболувања, дијабет, хронични опструктивни белодробни заболувања, хронични бубрежни заболувања, самоубиства, трауматизам, апсентизам, болести на зависност, професионални заболувања), со посебен акцент на малигните неоплазми.

Со спроведување на активностите за превенција, рано откривање и лекување на малигните неоплазми ќе се добие значаен бенедит во подобрување на здравјето на населението. Се очекува во рок од 5 години намалувањето на бројот на малигните неоплазми за околу 10% на годишно ниво, со што бројот на заболелите ќе се намали за 300 до 350 годишно, или 1500-1750 за 5 години. Со тоа ќе се заштедат 18-21 милион денари на годишно ниво (90-100 милиони за 5 години).

Во врска со ова, во 2007 година ќе се спроведуваат следните активности:

- епидемиолошка анализа и обработка на околу 3000 пријави на малигни заболувања;
- изготвување на тромесечни, шестмесечни и годишни извештаи за состојбата со малигните заболувања, во соработка со социјално-медицинската дејност;

- мултисекторски тим од Р333 (епидемиолог, специјалист по социјална медицина и специјалист по хигиена) ќе спроведува тимско епидемиолошко испитување на теренот заедно со мултисекторски тим од заводите за здравствена заштита, за анализа на состојбите на регионално и субрегионално ниво и откривање на спецификите на теренот

- организирање на околу 10-ина кампањи во Републиката со вклучување на локалната самоуправа и сите авторитети на локално ниво во работни установи, училиштата, факултети и слично;
- организирање на околу 15 учества во јавните медиуми на локално и национално ниво
- печатење на 2 едукативни брошури и најмалку 3 флаери за промоција.

Извршители:

Р333 Сектор за Епидемиологија во соработка со Секторот за социјална медицина и Хигиена и заштита на човекова околина, како и со 333.

3.7. Епидемиолошки надзор над ХИВ/СИДА во РМ.

3.7.1. Размена на информации со Европски центар за мониторинг на ХИВ/СИДА и доставување на податоци за состојбата со ХИВ/СИДА во Република Македонија

- евалуација на пишувани материјали и публикации, доставување на податоци во вид на годишен извештај
- публикации, извештаи, информации.

Извршители:

Р333 Сектор за епидемиологија во соработка со 333.

3.7.2. Следење на актуелната состојба со ХИВ/СИДА во Македонија и светот

- Изготвување на предлог Програма за спречување на ширењето на ХИВ/СИДА за 2008,
- Водење на континуирана евиденција за регистрираните случаи на ХИВ/СИДА во Македонија,
- Прес конференции, предавања, интервјуа, едукативни семинари.

Извршители:

Р333 Сектор за епидемиологија во соработка со 333

3.8. Епидемиолошки надзор над појавата, ширењето и мерки и активности за спречување и сузбивање на бруцелозата кај луѓето во Република Македонија.

3.8.1. Планско спроведување на мерките и активностите за спречување на појавата, понатамошно ширење на бруцелозата и сузбивање на болеста кај луѓето на територијата на Р. Македонија.

- изготвување на оперативни планови (регионални и локални),
- организирање на регионални советувања, семинари, работилници.

3.8.2 Епидемиолошки набљудувања и испитувања за рано откривање на изворите, патиштата и начинот на пренесување на заразата.

- активен епидемиолошки надзор преку извидување, клинички и серолошки испитувања за рано откривање на заболени и сомнителни, при верифициран случај,
- соработка со регионалните ветеринарни служби и ДСЗИ.

3.8.3. Рано и активно откривање и соодветно лекување на заболелите со цел спречување на компликациите, инвалидноста, рецидивите и смртноста.

- пријавување и анкетирање на секој заболел,
- здравствен надзор на експонирани лица во однос на заболување од бруцелоза.

3.8.4 Лабораториско докажување.

- поставување на дефинитивна дијагноза за забоен од бруцелоза од страна на специјалист Инфектолог и негово лекување.

3.8.5. Информирање и здравствено просветна дејност:

- периодични информации за состојбата на теренот,
- изготвување на тромесечи и годишни извештаи на регионално и локално ниво, за превземените мерки и активности,
- водење на евиденција и документација по единствена методологија.

4. Здравствена промоција - здравствено воспитување

Јавно здравствена функција:

4. Здравствено воспитување

Во врска со спречувањето и сузбивањето на заразните и незаразните болести, епидемиолошката дејност при Републичкиот завод за здравствена заштита ќе врши здравствено-воспитна активност, преку:

- изготвување на соодветни предавања и печатен материјал во работни организации, училишта, месни заедници,
- давање информации на средствата за информирање и јавни настапи во медиумите.

5. Едукација

5.1.1. Едукација на јавно здравствените работници од заводите за здравствена заштита, локалната самоуправа и општините за менаџмент во јавното здравство во областа на епидемиологија, раководење и управување за здравје - во функција на децентрализација на јавно здравствените услуги и имплементација на Законот за локалната самоуправа.

5.1.2. Редовна едукација на дипломирани доктори по медицина и други здравствени работници и соработници, а посебно доктори на специјализација од превентивно-медицинските дисциплини, за кои е предвиден задолжителен турнус од областа на епидемиологијата (по веќе утврдена програма).

5.1.3. Учество и имплементација на научно-истражувачки проекти од јавното здравство, во соработка со други домашни и меѓународни институции.

6. Извештаи

6.1. Подготвување на Годишен извештај за состојбата на заразни болести и спроведувањето на вакцинациите.

6.2. Изготвување на Годишен извештај за состојбата со малигните неоплазми во Република Македонија.

6.3. Изготвување на Годишен извештај за спроведувањето на Програмата за задолжителна имунизација, серопротекција и хемиопротекција против определени заразни болести на населението во Република Македонија.

6.4. Изготвување на Годишен извештај за спроведувањето на Програмата за заштита на населението од СИДА.

6.5. Изготвување на Годишен извештај за спроведувањето на Програмата за бруцелоза.

6.6. Изготвување на Годишен извештај за следење на интрахоспитални инфекции.

6.7. Изготвување на Годишен извештај за спроведувањето на АЛЕРТ системот (E-WARN).

Заводите за здравствена заштита своите годишни извештаи ги изготвуваат и доставуваат до Републичкиот завод за здравствена заштита во рок од 45 денови од завршување на извештајниот период.

Републичкиот завод за здравствена заштита во рок од 45 денови од добивање на извештаите од заводите подготвува и доставува годишни национални извештаи до релевантните министерства.

7. Активности на Заводите и Републички завод за здравствена заштита во случај на вонредни состојби

Во случај на епидемии од поголеми размери, несреќи, елементарни непогоди, закана од биолошко оружје и др., РЗЗЗ ќе изготвува упатства и препораки во соработка со Министерството за здравство. Мерките и активностите на теренот ќе ги спроведуваат заводите за здравствена заштита, здравствени установи и други институции во соработка со РЗЗЗ.

МИКРОБИОЛОШКА - ЛАБОРАТОРИСКА ДЕЈНОСТ

1. Заводите за здравствена заштита и Републичкиот завод за здравствена заштита во текот на 2007 година, ќе ги спроведуваат следните задачи:

- поставување на етиолошка дијагноза за заразните заболувања што е од важност за понатамошно лекување;
 - одредување, контрола и евалуација на антибиотската терапија;
 - откривање на изворите на заразата, клиноносителите и патитата на пренесување;
 - ретроспективни испитувања преку серолошко - лабораториски анализи;
 - типизација на причинителите;
 - контрола на преземените мерки (дезинфекција, стерилизација, имунизација, осетливост на популацијата, ефекти од лекувањето и др.);
 - проучување, усвојување и воведување на нови методи за поширока примена при поставување на етиолошка дијагноза;
 - здравствени други испитувања предвидени со Законот за здравствена заштита на населението од заразни болести и други прописи;
 - микробиолошки прегледи на лицата кои доаѓаат во нашата земја од други земји, во кои има маларија, колера, како и други заболувања, што ги утврдува Министерството за здравство на Република Македонија;
 - микробиолошки прегледи на вода, храна, простории и опрема за производство и промет на прехранбени производи за оценка на хигиенската исправност;
 - микробиолошка контрола на лица што работат во производство или во промет со животни намирници, или во снабдувањето на населението со вода за пиење, лица вработени во предучилишни и училишни установи, лица кои пружаат фризерско-берберски услуги и козметичка нега или кои работат во производство и промет со козметички средства;
 - микробиолошка контрола во здравствени организации (операциони сали, сала за реанимација и други простории, инструменти, работни површини, материјали и друго);
 - микробиолошка контрола на лица вработени во здравствени организации, а се занимаваат со прегледи, лекување, нега и услужување на болни и лица кои работат во производството, опремувањето и издавањето на лекови или на друг начин во текот на работата доаѓаат во непосреден допир со лекови.
- Микробиолошката дејност при заводите и Републичкиот завод, изготвуваат годишен извештај за обемот на извршената работа и истиот го доставува до Републички завод за здравствена заштита - Сектор за епидемиологија и микробиологија - Одделение за заразни болести, до 28.02.2008 година.

2. Републички завод за здравствена заштита

Во склоп на спроведување на микробиолошката дејност, вирусолошката лабораторија во Републичкиот завод за здравствена заштита врши молекуларна дијагностика на акутните заразни заболувања. Со помош на PCR - технологијата се врши докажување на причинителите на заразните заболувања:

- HIV 1 и HIV 2
- Hepatitis virosa B
- Hepatitis virosa C
- Morbili
- Rubeola
- HPV (Human papilloma virus)
- HSV (Herpes simplex virus)
- CMV (Cytomegalovirus)
- Chlamidia

Одделението за заразни болести по обработка на добиените годишни извештаи, изготвува годишен Извештај за целата Република и го доставува до Министерството за здравство и Фондот за здравствено осигурување до 30.04.2008 година.

III. САНИТАРНО-ХИГИЕНСКА ДЕЈНОСТ

Врз основа на домашната легислатива, меѓународните трендови, акти и стратегии санитарно-хигиенската дејност во Република Македонија ја спроведуваат Републичкиот завод за здравствена заштита и заводите за здравствена заштита, преку:

- следење, спроведување и предлагање мерки за снабдување на населението со здравствено исправна вода за пиење;
- санитарен надзор над објектите за водоснабдување, над извориштата и нивната околина;
- следење на здравствената исправност на водата за пиење со бактериолошки анализи и санитарно-хемиски анализи, во обем за основна анализа, периодична, за нови зафати и по хигиено-епидемиолошки индикации;
- следење на отстранувањето на цврстите и течните отпадни материи вклучувајќи и медицински отпад, надзор над објектите и локациите за отстранување, преработка на крајна дипозиција на отпадните материи;
- следење на хигиенскиот квалитет на површинскиот и отпадни води од здравствено еколошки аспект;
- следење на состојбата на загаденост на воздухот од здравствено-еколошки аспект и влијанието врз здравствената состојба на населението;
- предлагање мерки за заштита на воздухот од загадување;
- следење на бучавата во комуналната средина и влијанието врз здравствената состојба на населението;
- санитарно-хигиенски надзор над објектите од јавниот сообраќај, спортско-рекреативните објекти, предучилишните и училишните објекти, стопански објекти, здравствени објекти;
- учество во донесување, ревизија и спроведување на урбанистички планови на општините од здравствено-еколошки аспект;
- следење и проучување на исхраната и ухранетоста на населението;
- следење на здравствената исправност на прехранбените производи со бактериолошка анализа и со основна санитарно-хемиска анализа;
- следење состојбите во објектите за производство и промет на прехранбените производи и во објектите за општествена исхрана;
- здравствен надзор над лицата кои работат во производството и промет на прехранбени производи во предучилишни, училишни и здравствени организации, како и лица кои работат во производство на лекови, медицински потрошен материјал, помошни лековити средства и козметички препарати; и

- следење и проучување на хигиенските услови во работната средина, по барање на органи на управа и други нарачатели.

Секторот по хигиена и заштита на човековата околина при Републичкиот завод за здравствена заштита:

- Ја координира, стручно контролира и насочува работата на санитарно-хигиенската дејност во заводите за здравствена заштита во Република Македонија;
- Носител е на изготвувањето и имплементацијата на стратешките документи и акциони планови во областа на здравствената екологија;
- Ги координира активностите за изготвување национални прописи и оприлагодување кон меѓународните прописи од областа на здравствената екологија;
- Изготвува доктринарни ставови во методолошкиот пристап и начинот на евалуација на извршените мерки и активности во санитарно-хигиенската дејност;
- Врз основа на спроведени истражувања и добиените податоци од заводите за здравствена заштита, врши мониторинг и дава оценка на здравствено-еколошкиот ризик од одредени фактори во животната средина;
- Ги идентификува приоритетните проблеми и потенцијални ризични состојби по здравјето на ниво на Републиката и го известува Министерството за здравство;

1. Статистички истражувања од областа на здравството

1. Мониторинг, евалуација и анализа на здравствената состојба.
2. Проценка, следење, истражување и контрола на ризици за јавното здравје.

2. Проценка на здравствено-еколошкиот ризик и приоритетни јавно-здравствени проблеми поврзани со здравствената екологија

- Мониторинг, евалуација и анализа на здравствената состојба,
- Проценка, следење, истражување и контрола на ризици за јавното
 - здравје,
 - Евалуација и промоција на еднаков пристап до потребните здравствени услуги,
 - Социјално учество во јавно здравство,
 - Редуцирање на влијанието на итни состојби и катастрофи врз здравјето - радијациона сигурност, радијациона безбедност, метролошки сервис, спречување на пролиферација со нуклеарни материјали
- 2. 1. Радиоекологија
 1. Од областа на радиоактивната контаминација на животната средина, во редовни услови на ниска контаминација се работи следниот мониторинг на:
 - *контаминација на воздухот во Скопје и Гевгелија
 - *контаминација на атмосферските талози од Скопје, Гевгелија и Охрид
 - *контаминација на почвите од Скопје и Штип
 - *контаминација на природната добиточна храна
 - *контаминација на лебот, брашното
 - *контаминација на водите за пиење од Скопје и Охрид
 - *Контаминација на млекото од млекокарницата во Битола
 - *контаминација на земјоделското производство

Во сите наведени медиуми ќе се испитува присуството на фисииони производи, пред се содржината на Cs-137/134 и Sr-90

2. Во случај на нуклеарна несреќа ќе се работи според планот за нуклеарни несреќи.

2.2. Дозиметрија и процена на радијациона сигурност

а) Следењето на степенот на изложеност на јонизирачко зрачење кај професионално изложените лица преку:

- месечен персонален дозиметриски мониторинг на цело тело за сите лица професионално изложени лица на јонизирачко зрачење, со употреба на TL – дозиметри,

- идентификација на дејности и селекција на лица со најголема изложеност на екстремитетите и нивно вклучување во месечен/тримесечен персонален дозиметриски мониторинг на екстремитетите кај професионално изложени лица на јонизирачко зрачење,

- радијационен мониторинг на лице место во контролирани работни зони на јонизирачко зрачење и извештај за измерените дози, проценетите дози и нивото на работна изложеност.

2.3. Медицински надзор на експонирани работници

Ќе се следи здравствената состојба на лицата професионално експонирани на јонизирачко зрачење и во 2007 година преку здравствени прегледи најмалку еднаш годишно со преземање на неопходните мерки за заштита на здравјето на тие лица.

3. Процена на здравствено-еколошкиот ризик во врска со квалитетот на водите за пиење и водоснабдувањето како и воспоставување на здравствена евиденција на водоснабдувањето.

На секој градски водовод се врши санитарно-хигиенски увид 4 пати годишно, локалните селски водоводи и селата без локални водоводи најмалку 1 теренски увид годишно. Останатите јавни објекти – крајпатни чешми, споменички чешми, чешми во рекреативни подрачја и др. ќе бидат опфатени најмалку еднаш годишно. Квалитетот на водата се контролира со земање на примероци за бактериолошка и хемиска анализа и стручни извидувања со издавање на стручно мислење.

За оние јавни водоснабдителни објекти со кои стопанисува организација за водоснабдување, видот, динамиката и обемот ќе биде утврден со договор помеѓу заводите и установите за водоснабдување. За останатите водоснабдителни објекти каде не стопанисува организација за водоснабдување, односно села со сопствен водовод, села со други видови на водоснабдителни објекти, води со посебни својства-минерални, лековити и сл, локални водоснабдителни објекти и во и вон населени места (чешми, бунари, извори и др.) обемот и бројот на примероци за вода за пиење рамковно е даден на табела 1.

Табела 1 - Надзор на водоснабдувањето на селските населби во Република Македонија

Завод за здравств. заштита	Број на селски насел.	Планиран број на:			
		Теренски извидув.	Мостри На вода	Лабораториски анализи на мострите	
				Физичко-хемиски	Микробиолошки
Битола	263	426	2557	2557	2557
Куманово	190	70	1100	1100	1100
Кочани	104	190	936	936	936
Охрид	147	150	820	820	820
Прилеп	182	200	1500	1500	1500
Скопје	102	80	500	500	500
Струмица	125	100	850	850	850
Тетово	182	140	2400	2400	2400
Велес	249	184	1600	1600	1600
Штип	156	204	920	920	920
Вкупно РМ:	1700	1744	13183	13183	13183

Републичкиот завод за здравствена заштита континуиран надзор ќе врши над 10-15 градски водоводи во согласност со програма, а според хигиенски и епидемиолошки индикации преку изведување на 1800 лабораториски детерминации на дел од параметрите на физичко-хемиска анализа, радиоактивност, пестициди и паразитолошка анализа, односно анализи кои не се вршат во заводите за здравствена заштита.

Заводите за здравствена заштита на крајот на тековната година подготвуваат анализа за проценка на ризикот на водата за пиење согласно програмските активности и извршените увиди и анализи спроведени по договорите помеѓу заводите и установите за водоснабдување. На крај, ќе се изготват стручно-методолошки препораки за унапредување на квалитетот на водоснабдувањето и превенција на појава на потенцијални штетни здравствени ефекти во врска со водата за пиење. Проценката ја доставуваат до собранијата на општините, чии подрачја територијално ги покриваат и до Републичкиот завод за здравствена заштита. Врз основа на надзорот Републичкиот завод за здравствена заштита дава оценка на квалитетот и безбедноста на водата за пиење и ја оценува снабденоста на потрошувачите во разни хидролошки состојби во тек на секоја година.

Карактер на задачите: Интерсекторски пристап

Индикатори:

Редовни извештаи за наодите од анализите / **Рок:** Континуирано цела година по програма и план/

Годишна информација за квалитетот и здравствената исправност на водата и водоснабдителните објекти на подрачјето на заводот и мерки за санација/ **Рок: декември 2007**

Експертски информации за одредени здравствено-еколошки ризици во водоснабдувањето и мерки за санација.

Извршители: Сектор по хигиена и здравствена екологија и Одделенија за хигиена и лабораториите на Р333 и 333

3.1. Процена на здравствено-еколошкиот ризик од квалитетот на површинските води од здравствен аспект

Процена на ризикот а врз основа на утврдениот статус и извршени лабораториски испитувања на површинските води, а особено оние кои се користат како извориште на вода за пиење и водите за рекреативно капење од здравствен аспект.

Следењето ќе се врши со санитарно-хигиенски увиди на објектите и локалитетите кои се од здравствен интерес, од страна на стручен тим на територијално надлежниот завод за здравствена заштита, во соработка со Републички завод за здравствена заштита, по потреба. Основните супстрати на активност се водите кои се користат како изворишта на вода за пиење, водите кои се користат за спортско-рекреативни цели, и водите кои се користат како води за примарно земјоделско производство – води за наводнување на култури кои се консумираат во свежа состојба, како и за култури кои се користат во механички или термички обработена состојба. Локалитетите, индикациите, и бројот на увиди и земање на мостри ќе се утврдуваат според актуелните потреби.

Бројот на увиди и на земање на примероци за бактериолошка и физичко-хемиска анализа ќе биде најмалку 2 пати годишно, или вкупно околу 212 и најмалку 658 мостри вода за лабораториска анализа. Бројот на увиди и бројот на мостри, според актуелни хигиенско-епидемиолошки состојби може да се зголемува а истиот е даден во Табела 2 во прилог.

Табела 2 - Следење на површинските води

Завод за здравствена заштита	Теренски увиди	Планиран број на:		
		Мостри на Вода	Лабораториски анализи на мострите Физичко-хемиски	Бактериолошки
Битола	30	162	162	162
Куманово	16	44	44	44
Кочани	20	40	40	40
Охрид	40	130	130	130
Прилеп	10	28	28	28
Струмица	2	28	28	28
Скопје	35	70	70	70
Тетово	12	15	15	15
Велес	23	117	117	117
Штип	12	24	24	24
Вкупно РМ:	212	658	597	597

Карактер на задачите: Интерсекторски пристап
Индикатори:

Редовни извештаи за наодите од анализите /Рок: Континуирано цела година по програма и план/

Годишна информација за здравствено-еколошкиот ризик од квалитетот на површинските води од здравствена аспект на подрачјето на заводот и мерки за санација /Рок: декември 2008/

Експертски информации за одредени здравствено-еколошки ризици и мерки за санација

Извршители: Сектор по хигиена и здравствена екологија и Одделенија за хигиена и лабораториите на РЗЗЗ и ЗЗЗ

3.2. Процена на здравствено-еколошкиот ризик на хигиенскиот квалитет на воздухот

Остварување на задачата се одвива со мониторинг и испитување на следните видови загадувачки материи и тоа:

- Во заводите за здравствена заштита Скопје, Велес – лебдечки честички (чад) SO₂ – сулфур двооксид и олово, додека само во Скопје и СО – јаглерод монооксид, олово, и само во Велес и кадмиум;

- Во сите заводи за здравствена заштита ќе се следи аероседиментот.

Задачата ќе се реализира со стандардни методи на земање примероци атмосферски воздух и стандардни методи за лабораториска дијагноза. Наодите за чад, SO₂, олово, кадмиум ќе се презентираат како 24-часовен просек во мг/м³ воздух, јаглерод монооксидот како часовен просек во мг/м³ воздух, а аероседиментот како месечен просек во мг/м² површина.

Мерни места за следење на аерозагадувањето е даден во табела бр. 3 во прилог.

Табела бр. 3 - Следење на квалитетот на воздухот во заводите за здравствена заштита

Завод за здравствена заштита	Број на мерните места за			
	Аероседимент	Чад и SO ₂	Олово и кадмиум	СО
Битола	10	-	-	-
Куманово	4	-	-	-
Кочани	4	-	-	-
Охрид	6	-	-	-
Прилеп	7	-	-	-
Струмица	4	-	-	-
Скопје	30	7	1	4
Тетово	4	-	-	-
Велес*	12 + 4	3	8	-
Штип	4	-	-	-
Вкупно РМ:	74	10	9	4

* Се следи аероседиментот во Кавадарци

Ќе се следи влијанието на загадениот воздух врз здравјето на луѓето преку обработка на морбидитетот на респираторни заболувања кај предучилишни (0-6 годишна возраст) и училишни деца (7-14 годишна возраст) во град и села.

Во случаи на акутни состојби на загаденост на воздухот на ниво на аларм од прв, втор или трет степен, од страна на територијално надлежниот завод во најкус рок и по најкус пат ќе се известува Министерството за здравство, Републичкиот завод за здравствена заштита и Министерството за животна средина и просторно планирање

Карактер на задачите: Интерсекторски пристап
Индикатори:

Редовни и вонредни известувања, информации, извештаи/Рок: Континуирано цела година по програма и план/

Оцена на морбидитетот на респираторните заболувања кај предучилишни и училишни деца до 14 години во град и во село, како и на национално ниво по методологијата на СЗО за 2007 година. /Рок: декември 2007/

Годишни анализи, со оценка на најдените состојби и предлог мерки.

Извршители: Сектор по хигиена и здравствена екологија и Одделенија за хигиена и лабораториите на РЗЗЗ и ЗЗЗ.

3.3. Процена на здравствено-еколошкиот ризик на штетната бучава во животната средина

Проценка на изложеност на населението на комунална бучава во три града во Република Македонија преку одредување на индикаторите за изложеност ЛА-ел_{24х} и ЛА мах. Методи: мерење на бучавата на 14 мерни места во Скопје, четири мерни места во Битола и три мерни места во Куманово, во текот на една седмица на пролет и есен.

Проценка на негативните ефекти од бучава кај изложената популација преку одредување на индикаторите вознемиреност и нарушување на спиењето кај општата популација во Скопје и Битола. Методи: примена на стандардизирани прашалници кај репрезентативен примерок.

Одредување на вулнерабилни групи - претшколски и школски деца изложени на зголемено ниво на бучава во училишната средина и во станбената зона.

Студија за проценка на ризикот кај школски деца изложени на различни нивоа на бучава со примена на психолошки тестови.

Карактер на задачите: Интерсекторски пристап
Индикатори:

Тренинг за усогласување на методологијата за проценка на изложеност на бучава и проценка на негативните ефекти. /Рок: Континуирано цела година по програма и план/

Извештаји за резултатите од проценка на изложеност и извештаји за резултатите од проценката на негативните ефекти кај општата популација и проценка на ризикот кај децата. /Рок: декември 2007/

Предлог мерки за намалување на бучавата и други понатамошни активности. Редовни и вонредни известувања, информации, извештаи /Рок: Континуирано цела година по програма и план/

Извршители: Сектор по хигиена и здравствена екологија и Одделенија за хигиена и лабораториите на РЗЗЗ и ЗЗЗ

3.4. Процена на здравствено-еколошкиот ризик од медицинскиот отпад

Евалуација на структурата, потеклото и крајната диспозиција на медицинскиот отпад. Тренинг на кадарот инволвиран во различни фази на продукција, собирање, транспорт и крајна диспозиција на медицинскиот отпад. Промоција на здравствено-еколошкиот ризик.

Апроксимација на легислативата која се однесува на имплементација на управувањето со медицинскиот отпад.

Карактер на задачите: Интерсекторски пристап

Индикатори:

Информација за видот и степенот на здравствено-еколошкиот ризик од медицинскиот отпад/ **Рок: декември 2007 /**

Одржани тренинзи и промотивни презентации

Промотивни публикации и упатства

Извршители: Сектор по хигиена и здравствена екологија на Р333

3.5. Проценка на здравствено-еколошкиот ризик од безбедноста на храната која ја консумира населението во регионот

За проценка на здравствено-еколошкиот ризик од небезбедна храна која се консумира од страна на населението во Републиката и спроведување на превентивно-здравствени активности за спречување на алиментарни-токсоинфекции со храна, заводите за здравствена заштита во текот на 2007 година ќе ги извршат следните активности:

Санитарно-хигиенски увиди на:

- Објекти за исхрана во предучилишни установи;
- Објекти за исхрана во училишни установи;
- објекти за исхрана лоцирани во непосредна близина на училишни установи;
- објекти за исхрана во објекти за настава во природата;

- објекти за исхрана во работни организации;
- објекти за производство на храна од јавно-здравствен интерес;

• Земање примероци на храна за проценка на безбедноста на храната;

• Проценка на хигиенските услови во горе наведените објекти со земање на брисеви од работни површини, прибор и апаратура за приготвување на храната, најмалку 70 во секој завод за здравствена заштита, како и контрола на хигиенските навики на вработените;

• Во 2007 година од страна на заводите за здравствена заштита ќе бидат анализирани околу 5000 примероци храна по динамика и обем која ќе ја предложи Републичкиот завод за здравствена заштита согласно капитационит модел, а со цел да се направи проценка на ризикот од небезбедна храна во Република Македонија.

• Републичкиот завод за здравствена заштита дополнително ќе изврши и проценка на хемиската контаминација на храна од домашното земјоделско производство, набавена од пазарите, во однос на резидуи на пестициди, тешки метали и нитрати преку лабораториско испитување на најмалку 120 примероци земени од домашните пазари.

Карактер на задачите: Интерсекторски пристап

Индикатори:

Извештаи и информации за извршените увиди

Извештаи и информации за здравствената безбедност на прехранбени производи

Информација за безбедност на храната по здравјето на населението во регионот

/ **Рок: декември 2007 /**

Извршители: Одделенија за хигиена при 333 и Сектор за хигиена и здравствена екологија на Р333 и лабораториите на 333 и Р333

3.6. Проценка на ризикот од алиментарен дневен внес на хемиски контаминенти

• Проценка на просечниот дневен алиментарен внес на пестициди и на тешки метали кај популација на возраст од 15-18 години од два објекти за сместување на ученици, во две сезони, во тек на 14 дена, вкупно 60 примероци.

Карактер на задачите: Интерсекторски пристап

Индикатори:

Извештај за степенот на контаминација на храната со хемиски контаминенти.

/ **Рок: декември 2007 /**

Извршители: Одделенија за хигиена при 333 и Сектор за хигиена и здравствена екологија на Р333 и лабораториите на 333 и Р333

3.7. Проценка на здравствениот ризик од санитарно-хигиенските услови во образовни институции

Во рамките на активностите за унапредување на здравјето на предучилишни и училишни деца ќе се извршат санитарно-хигиенски увиди во објекти за престој на деца и училишни објекти и тоа: Во заводот Велес 71, заводите Скопје и Битола по 70, а останатите заводи за здравствена заштита по 30.

Карактер на задачите: Интерсекторски пристап

Индикатори:

Информација за состојбата со мерки со проценка на ризикот и мерки за санација и управување со ризикот.

Обработка на податоци и изготвување на информација на национално ниво.

/ **Рок: декември 2007 /**

Извршители: Одделенија за хигиена при 333 и Сектор за хигиена и здравствена екологија на Р333 и лабораториите на 333 и Републичкиот завод за здравствена заштита.

4. Информации за здравствената состојба на вулнебилни групи и приоритетни јавно-здравствени проблеми

Функција:

1. Мониторинг, евалуација и анализа на здравствената состојба.

2. Проценка, следење, истражување и контрола на ризици за јавното здравје.

3. Евалуација и промоција на еднаков пристап до потребните здравствени услуги.

4. Социјално учество во јавно здравство.

5. Редуцирање на влијанието на итни состојби и катастрофи врз здравјето.

4.1. Проценка и информации за нутритивниот статус кај Ромска популација-деца и возрастни како посебен годишен приоритет (Секоја година ќе се проценува приоритетот за ваков вид на истражување)

Со помош на наменски изготвени Прашалници, и антропометриски и лабораториски тестирања на статистички репрезентативен примерок ќе се направи нутритивен профил за детекција на здравствен ризик

Извршители: Р333–Сектор по хигиена и здравствена екологија–Одделение хигиена на исхрана со диететско советување.

Индикатори:

Одржани тренинзи и промотивни презентации

Извештај за утврдената состојба, декември 2007

4.2. Проценка на исхрана и нутритивен статус на стари лица

• Определување на нутритивен статус

• Биохемиски анализи на липиден статус, ниво на шеќер и железо во крв

Извршители: Р333 –Сектор по хигиена и здравствена екологија–Одделение хигиена на исхрана со диететско советување

Индикатори: Извештај за утврдената состојба, декември 2007

4.3. Детекција и проценка на ризикот од неправилната исхрана на болните во стационарните здравствени установи во Република Македонија.

А.

Анализа на податоците од мониторингот на исхраната на болните во 21 стационарни организации при медицинските центри и при клиниките на Клиничкиот центар во Скопје, како и во Градска општа болница – Скопје извршен од заводите за здравствена заштита. Обработка на податоците на национално ниво.

Б.

Анкета за нутритивна процена кај болни во стационарни здравствени установи во РМ и клинички центар. Анкета по случаен избор и 24 часовно сеќавање врз основа на која ќе се процени нутритивниот внес на болниот, ефектот од храната и евентуалниот ризик од истата. Со ваквиот пристап ќе се оцени колку болните ја конзумираат храната од стационарните установи и/или што јадат дополнително од дома. До сега не е направена таква процена во стационарните установи во РМ.

Карактер на задачите: Интерсекторски пристап

Индикатори:

Информација за наодите, проценка на ризикот и мерките за превенција

Промотивни активности

/Рок: Континуирано цела година по програма и план/

Обработка на податоци и изготвување на информација на национално ниво

/Рок: декември 2007 /

Извршители: Р333—Сектор по хигиена и здравствена екологија-Одделение за хигиена на исхрана со диететско советувалиште, Одделение за хигиена на исхрана при 333

4.4. Рано откривање на некои ризик-фактори на заболувања на циркулаторниот систем врзани со исхраната кај возрасна популација и јавна промоција на ризиците по здравјето, преку:

- Антропометриски испитувања (мерење на тежина, висина, кожни набори и обем на надлактица, мерење на обемот на половина колк) за проценка на БМИ, % процент на масно ткиво и големината на здравствениот ризик со индексот половина/колк на 300 испитаници.

- Биохемиски анализи за детекција на липиден статус и гликемија

- Мерење на крвен притисок

- Промотивни активности,

- Манифестација за одбележување на Светскиот ден на срцето, септември 2007

- и Светскиот ден на храната октомври 2007 година.

Карактер на задачите: Интерсекторски пристап

Индикатори:

Информација за наодите, проценка на ризикот и мерките за превенција

Промотивни активности

/Рок: Континуирано цела година по програма и план/

Обработка на податоци и изготвување на информација на национално ниво

/Рок: декември 2007 /

Извршители: Р333 –Сектор по хигиена и здравствена екологија- Одд. Хигиена на исхрана со диететско советувалиште,

5. Тренинг и Едукација

Ј.З.У. Функција:

1. Развој на хумани ресурси и едукација за јавно здравство.

2. Истражување во јавното здравство

Публикации функција:

1. Мониторинг, евалуација и анализа на здравствената состојба

2. Проценка, следење, истражување и контрола на ризици за јавното здравје

5.1 Здравствено-воспитна активност на санитарно-хигиенската дејност

Здравствено-воспитната активност на санитарно-хигиенската дејност во заводите за здравствена заштита е особено значајна во спроведување на превентивните активности за подобрување на здравјето на населението посебно на вулнерабилни популациони групи.

За 2007 година планирани се неколку конкретни области во кои ќе бидат насочени здравствено воспитните активности и тоа:

- здравствен ризик од небезбедна вода за пиење и вода за рекреативни цели;

- влијанието на училишната средина врз здрајето на учениците, со посебен акцент на најчестите заболувања кај учениците;

- одржување на основна лична хигиена кај учениците;

- здравствен ризик од неправилна исхрана особено од конзумирање на освежителни безалкохолни пијалоци;

Здравствениот бенефит од спроведување на редовни физички активности во периодот на детството, адолесценцијата и раниот адултен период.

/Рок: Континуирано цела година по програма и план/

5.2. Изготвување на Водичи за исхрана наменети за ученици од основните училишта “Здрава исхрана на деца од основното образование”

Карактер на задачите: Интерсекторски пристап

Индикатори:

Изготвена публикација

/Рок: Јуни 2007 година /

Извршители: Р333—Сектор по хигиена и здравствена екологија-Одделение за хигиена на исхрана со диететско советувалиште

6. Едукација

Функција:

1. азвој на хумани ресурси и едукација за јавно здравство

2. Истражување во јавното здравство

6.1. Тренинг и едукација на специјалистичкиот кадар во здравствената екологија на локално ниво – за процена на здравствено еколошкиот ризик.

6.2. Едукација на јавно здравствените работници од Заводите за здравствена заштита, локалната самоуправа и општините за менаџмент во јавното здравство во областа на здравствената екологија, раководење и управување за здравје – во функција на децентрализација на јавно здравствените услуги и имплементација на Законот за локалната самоуправа.

/Рок: Континуирано цела година по програма и план/

IV. СЕКТОР ЗА ИСПИТУВАЊЕ И КОНТРОЛА НА ЛЕКОВИ

Секторот за испитување и контрола на лекови при ЈЗО - Републички завод за здравствена заштита - Скопје заедно со Министерството за здравство ќе вршат евалуацијата на поставените задачи со цел да во производство и промет се најдат вакцини, токсини, имуно серуми и алергени; производи од деривати на човечка крв и други биолошки производи со проверен квалитет.

Контрола и испитување на: имунолошки производи: вакцини, токсини, имуно серуми и алергени; производи од деривати на човечка крв и други биолошки производи

Од овие медицински производи ќе бидат земен 20 препарати од домашно производство, увоз и промет како и комплетна постапка при регистрација и контрола на секоја серија пуштена во промет.

Карактер на задачите:

Индикатори:

Изготвен ивештај

/Рок: континуирано /

Извршители: Р333 –Сектор за испитување и контрола на лекови.

АКТИВНОСТИ ЗА ОЦЕНКА НА ЗДРАВСТВЕНАТА СОСТОЈБА И РАБОТНАТА СПОСОБНОСТ КАЈ НЕВРАБОТЕНИ ЛИЦА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Невработеноста претставува еден од главните проблеми во Република Македонија кој е поврзан со долгогодишниот процес на реструктурирање и општествено-економската транзиција. Според Државниот завод за статистика стапка на невработеност изнесува 36,1%, а во II квартал 2006 година вкупно невработени се пријавени 319 316 од кои мажи 187 770 (58,8%) и жени 131 546 (41%).

Невработеноста е и глобален проблем. Покрај промените на работната сила како стареењето на работоспособното население, зголемено учество на жените, зголемена мобилност и подигање на нивото на образование, се очекува и зголемување на стапката на невработеност на глобално ниво да биде главен и долгогодишен проблем.

Невработеноста е асоцирана со здравствени проблеми поврзани со економски тешкотии, сиромаштија, непогодни услови за живеење, лоша исхрана и водоснабдување, социјални и психолошки проблеми, стрес, неподобен животен стил (пушење и алкохол) и повисоки стапки на морбидитет и морталитет (кардиоваскуларни заболувања, карциноми, инфективни заболувања, дијабетес).

Исто така дел од од оние кои официјално се водат како невработени, а работат на црниот пазар на труд, често под било какви услови, се изложени на непознати ризици со што претставуваат исклучително вулнерабилна популација. Ова како проблем е присутно и во Република Македонија.

Имајќи го предвид големиот процент на невработени во Република Македонија грижата на државата за оваа посебно вулнерабилна група манифестирана како грижа за нивната здравствената состојба и работоспособност е важен поттик во економските реформи бидејќи само здраво работоспособно население е во состојба да ги носи економските реформи и да се справи со реформските предизвици. Вклучување на отворен пазар на труд на здрави и работоспособни поединци е еден од главните фактори за економски просперитет. Европска Комисија дава особено значење на сите мерки и активности за одржување и промовирање на здрава работна сила имајќи ја предвид социјалната и економската димензија на невработеноста. (Програма за акција на Европската Унија во областа на јавно здравје, 2003-2008).

Досега за невработените, како специфична вулнерабилна група на популацијата и покрај различни мерки кои општеството ги спроведува, не се креирани посебни превентивни здравствени програми ниту е изведена стручна или научна проценка за здравствената состојба и работна способност кај нив како потенцијал на пазарот на трудот. Интерес е на општествената заедница да ја спроведе оваа превентивна програма имајќи ги предвид можните позитивни ефекти врз продуктивната работна сила и нејзините импликации во рамките на социјален одржлив развој.

НОСИТЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

Носител и реализатор на програмата е Институтот за медицина на трудот -Колаборативен центар на СЗО од областа на медицина на труд и службите за медицина на труд при Здравствените домови во Скопје, Битола, Охрид, Прилеп, Куманово, Велес.

Ц Е Л И

Целите на програмата се:

- Утврдување на здравствената состојба кај невработеното население,
- Утврдување на работоспособноста кај невработеното население,
- Проценка на влијанието на претходните работни места во однос на професионални заболувања и заболувањата во врска со работа,
- Проценка на факторите кои влијаат на здравствената состојба и работоспособноста (должината на невработеност, животниот стил, социокономските и др фактори),
- Проценка на хроничниот стрес,
- Здравствено - воспитна активност кај невработените со промоција на здравје.

ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ И АКТИВНОСТИ

• Јавно здравствената мрежа на службите за медицина на труд и Институтот за медицина на труд, СЗО Колаборативен центар, располагајќи со специјализирани кадри и профили активно ќе бидат вклучени во реализација на програмата.

• Се планираат 2000 насочени превентивни медицински прегледи (систематски прегледи) на подрачје со вкупно 187 860 невработени (или 58,8% од вкупно невработени во целата држава) покриено со јавно здравствената мрежа. Земајќи ја предвид дистрибуцијата на невработеноста според Агенцијата за вработување на Република Македонија по центри за вработување, превентивните прегледи ќе бидат изведени со следната дистрибуција: во Скопје (85 782 невработени) 910 прегледи (Институт за медицина на труд СЗО Колаборативен центар- 660, Служба за медицина на труд во Поликлиника Букурешт-250) Велес (15 474 невработени) - 160 прегледи, Куманово (30 093 невработени) - 320 прегледи, Охрид (12 242 невработени) - 130 прегледи, Прилеп (24 250 невработени) - 260 прегледи Битола (20 019 невработени) - 220 прегледи.

• Скрининг превентивни медицински (систематски) прегледи ќе бидат изведувани кај официјално невработени лица 25- 45 години (по методологија на случаен избор повикувани од Центрите за вработување поддржани со кампањата во јавните гласила).

• Прегледите ќе се состојат од: преглед по системи од специјалист по медицина на трудот, ЕКГ на срце, стандарден лабораториски преглед на крвта и урината и ќе биде применуван прашалник за евалуација на стрес. Ќе биде изведувана и превентивно едукативно - воспитната функција во текот на прегледите.

• По анализата на добиените податоци ќе бидат изготвувани извештаи за секое лице посебно и ќе бидат давани предлози за превентивни мерки. Овие извештаи ќе им бидат давани на прегледуваните лица. При постоење на индикации, одредени лица со зголемен ризик од оштетување на здравјето ќе бидат повикувани во Институтот за медицина на трудот за дополнителни испитувања како на пример неспецифични бронхопровокациони тестови гасни анализи, ергометрија, риноанометриско мерење на назалната функција, алерготестови, офталмолошки, оториноларинголошки, или невропсихијатриски прегледи.

• Во текот на прегледите ќе биде изведено и епидемиолошко испитување на невработено население со примена на посебно дизајниран прашалник за да се добијат основните информации за должината на невработеноста, социјалните фактори, живеалиштето, исхраната, претходните професионалните здравствени ризици, животниот стил како и здравствената состојба.

• На Министерството за здравство на Република Македонија и Фондот за здравство на Република Македонија, по статистичка обработка на податоците ќе им биде доставен збиен извештај за здравствената состојба кај прегледаните невработени лица, нивната работна способност и ќе бидат предложени понатамошни превентивни мерки.

ДИНАМИКА

Програмата ќе биде реализирана во текот на 2007 год. Ќе бидат изведувани прегледи и промовирана кампањата, а евалуацијата ќе биде изведена во текот на последниот месец. Оценката на здравствената состојба и работна способност ќе се извршува преку:

- Преглед на специјалист по медицина на труд	200,00 денари
- ЕКГ	100,00 денари
- Основни лабораториски анализи (крвна слика, гликемија, урина)	150,00 денари
- Психолошки тестирања	50,00 денари
ВКУПНО:	500,00 денари

За програмските активности за анализа на здравствената состојба и проценка на работната способност кај невработеното население во Република Македонија, кои ќе ги спроведуваат Институт за медицина на труд Скопје и мрежата од Служби за медицина на труд во Здравствените домови, потребни се следните финансиски средства:

Здравствена установа	Број на прегледи	Вкупно денари
Институт за медицина на труд	660 x 500	330.000,00
Здравствен дом Скопје Поликлиника Букурешт	250 x 500	125.000,00
Здравствен дом Прилеп	260 x 500	130.000,00
Здравствен дом Охрид	130 x 500	65.000,00
Здравствен дом Куманово	320 x 500	160.000,00
Здравствен дом Велес	160 x 500	80.000,00
Здравствен дом Битола	220 x 500	110.000,00
ВКУПНО	2000 X 500	1.000.000,00

ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА

За реализација на програмските активности за 2007 година потребни се следните средства:

А	РЗЗЗ Скопје	26.000.000,00
	пандемски грип	30.000.000,00
	ВКУПНО А	56.000.000,00
Б	ЗАВОДИ	
1.	333 – Штип	4.200.000,00
2.	333 - Тетово	6.000.000,00
3.	333 - Струмица	3.600.000,00
4.	333 - Прилеп	4.000.000,00
5.	333 - Скопје	12.000.000,00
6.	333 - Куманово	5.600.000,00
7.	333 - Охрид	3.800.000,00
8.	333 - Кочани	3.600.000,00
9.	333 - Битола	5.000.000,00
10.	333 - Велес	5.200.000,00
11	Институт за медицина на труд	1.000.000,00
	ВКУПНО Б	54.000.000,00
	ВК. А+Б	110.000.000,00

Вкупните средства за реализација на оваа програма ќе се обезбедат и од Буџетот на Република Македонија за 2007 год. во износ од 110.000.000,00 денари.

Распределба на средствата по Програмата квартално ќе ја врши Министерството за здравство на здравствените установи, извршители на активностите, врз основа на доставени фактури и извештаи за реализација на активностите содржани во Програмата.

Надзор над спроведувањето на Програмата врши Министерството за здравство и по потреба поднесува Извештај до Владата на Република Македонија.

Здравствените установи кои се извршители во Програмата, најдоцна до 15.01.2008 година ќе достават до Министерството за здравство извештаи за реализираните мерки и активности во 2007 година, предвидени со Програмата.

Програмата ќе се реализира во рамки на обезбедените средства во Буџетот на Република Македонија за 2007 година во износ од 110.000.000,00 денари.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-1687/1
27 март 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ 597.

Врз основа на член 117 став 4 од Законот за полиција ("Службен весник на Република Македонија" бр. 114/2006), министерот за внатрешни работи донесе

П РА В И Л Н И К ЗА КРИТЕРИУМИТЕ И НАЧИНОТ НА ОЦЕНУВАЊЕ НА РАБОТАТА НА ПОЛИЦИСКИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ, ОБРАЗЕЦОТ НА ОЦЕНУВАЧКИОТ ЛИСТ И НАЧИНОТ НА ВОДЕЊЕ НА ЕВИДЕНЦИЈАТА

И. Општи одредби

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат критериумите што се однесуваат на резултатите од работата на полицискиот службеник, како и личните квалитети што тој ги покажал во текот на работењето и начинот на оценување на работата на полициските службеници, образецот на оценувачкиот лист и начинот на водење на евиденција.

Член 2

Оценувањето на работата на полицискиот службеник се врши со цел да се добие реална слика за неговиот индивидуален придонес кон работата, ефикасност, квалитет и стручност во извршување на полициските работи и задачи, односно остварувањето на поставените работни цели.

II. Критериуми за оценување

Член 3

Оценувањето на полицискиот службеник се врши врз основа на податоците добиени со примена на критериумите што се однесуваат на резултатите од работата на полицискиот службеник, како и на личните квалитети што тој ги покажал во текот на работата, имајќи ги во предвид податоците за обуките, наградите, дисциплинските мерки и отсуствата во претходната година.

Член 4

Оценувањето на резултатите од работата се врши врз основа на следните критериуми:

- познавање и примена на прописите;
- остварување на полициските работи и задачи;
- навремено извршување на работата;
- квалитетно извршување на работата и
- организирање на работата.

Член 5

Оценувањето на личните квалитети, се врши врз основа на следните критериуми:

- стручно знаење и способност за работа;
- совесност при извршување на полициските работи и задачи;
- способност за соработка и тимска работа;
- комуникациски способности;
- самостојност и самоницијативност при извршување на полициските работи и задачи и однос кон граѓаните.

Член 6

Полицискиот службеник согласно член 117 став 3 од Законот за полиција се оценува со оценките: "се истакнува", "задоволува", "делумно задоволува" и "не задоволува".

Член 7

Полицискиот службеник се оценува со оценка "се истакнува", кога полициските работи и задачи ги извршува професионално, стручно, пред планираниот рок, со висок квалитет и резултати во работењето кои се над очекуваното или кои не биле планирани.

Член 8

Полицискиот службеник се оценува со оценка "задоволува", кога полициските работи и задачи ги извршува професионално, ефикасно и според планираната динамика, со квалитет и резултати кои се очекувани.

Член 9

Полицискиот службеник се оценува со оценка "делумно задоволува", кога полициските работи и задачи ги извршува делумно и не секогаш ефикасно и според планираната динамика, со квалитет и резултати кои се под очекуваните.

Член 10

Полицискиот службеник се оценува со оценка "не задоволува", кога полициските работи и задачи ги извршува ограничено, нецелосно, непрофесионално и не-ефикасно и постигнува потпросечни резултати во нивното извршување.

Член 11

Конечната оценка на полицискиот службеник се формира како средна оценка од поединечните оценки за постигнувањата во однос на секој од критериумите опфатени со членовите, искажани нумерички од 1 до 4, при што „4“ е највисока и одговара на дескриптивна оценка „се истакнува“.

- полицискиот службеник се стекнува со оценка „се истакнува“ доколку постигнал просечна оценка над 3,5

- полицискиот службеник се стекнува со оценка „задоволува“ доколку постигнал просечна оценка од 2,5-3,5

- полицискиот службеник се стекнува со оценка „делумно задоволува“ доколку постигнал просечна оценка од 1,5-2,5

- полицискиот службеник се стекнува со оценка „не задоволува“ доколку постигнал просечна оценка под 1,5.

III. Начин на оценување на работата на полициските службеници**Член 12**

Полицискиот службеник согласно член 117 став 1 од Законот за полиција го оценува непосредниот раководен полициски службеник (во натамошниот текст: оценувач).

Член 13

Оценувањето е континуиран процес во текот на годината, кој опфаќа:

- постапка за следење и прибирање на податоци за работењето на полицискиот службеник,
- давање инструкции и совети за подобрување на работењето,
- пополнување на образецот на оценувачкиот лист,
- интервју со полицискиот службеник и
- доставување на образецот до полицискиот службеник.

Оценувањето е процес од доверлив карактер.

Член 14

Оценувањето треба да биде објективно и непристрасно, без влијание и притисок од непосредно раководните полициски службеници врз оценувачот.

Член 15

Оценувачот, во текот на годината, постојано ја следи работата на полицискиот службеник и прибира податоци што се од суштествено влијание за оценувањето, имајќи го во предвид карактерот на работното место, условите за работа, неговиот однос кон работата и друго.

При следење на работата, оценувачот на полицискиот службеник му дава инструкции и совети за подобрување на работењето, укажува на конкретни детали во работата, на постапки што водат кон успешно работење и на недостатоците во неговото работење.

За тековното работење на полицискиот службеник, оценувачот непосредно го запознава непосредниот раководен полициски службеник на соодветната организациона единица на Полицијата.

Член 16

Оценувачот, по истекот на годината, а најдоцна до крајот на првото тромесечие во годината за претходната календарска година, го пополнува образецот на оценувачкиот лист врз основа на податоците за постигнатите резултати во работењето на полицискиот службеник за претходната година.

Пополнувањето и потпишувањето на образецот на оценувачкиот лист се врши за време на интервјуто меѓу оценувачот и полицискиот службеник, при што се земаат во предвид постигнатите резултати во работењето и личните квалитети на полицискиот службеник за претходната година.

Оценувачот дадената оценка, ја образложува и поткрепува со податоци од следењето на работата на оценуваниот, кој може да даде свои коментари на дадената оценка.

Образецот на оценувачкиот лист се чува во работното досие на полицискиот службеник, кој добива копија од образецот.

Член 17

По завршеното оценување, од страна на организационите единици на Полицијата се доставува извештај за резултатите од оценувањето на полициските службеници до надлежната организациона единица за кадровски работи.

Извештајот од став 1 на овој член треба да ги содржи основните податоци за полициските службеници и нивните оценки содржани во образецот на оценувачкиот лист за оценување на полицискиот службеник.

Доколку настанат одредени промени во оценките, како резултат на одлучувањето на Комисијата за преиспитување на оценката, организационата единица до надлежната организациона единица за кадровски работи доставува дополнување на извештајот.

Извештајот од став 1 на овој член за извршените оценувања претставува квалитативна и квантитативна анализа на процесот на оценување на полициските службеници.

IV. Образец на оценувачкиот лист

Член 18

Оценувањето на полициските службеници се врши на образец на оценувачки лист, кој е составен дел на овој правилник.

Образецот од став 1 на овој член содржи:

- архивски број, датум и назив на организационата единица во Министерството за внатрешни работи;
- година за која се оценува полицискиот службеник;
- основни податоци на полицискиот службеник (име и презиме, датум и место на раѓање, матичен број, вид на образование, работно место, звање, работно искуство и датум од кога полицискиот службеник е на работното место за кое се оценува);
- други податоци за претходната година (за обуката која ја посетувал, наградите кои ги добил, дисциплински мерки кои му биле изречени, отсуствата кои ги имал);
- податоци за оценката; (табела со критериуми за оценување на полицискиот службеник утврдени во членовите 4 и 5 од овој правилник, конечна оценка (нумеричка и дескриптивна));
- коментар на оценувачот;
- коментар на оценуваниот;
- потписи на оценувачот и оценуваниот;
- датум на оценувањето;
- датум на доставување на образецот и
- место за печат.

V. Начин на водење евиденцијата

Член 19

За обрасците на оценувачките листови за работата на полициските службеници се води евиденција во форма на регистри при надлежната организациона единица за кадровски работи.

Регистрите од став 1 на овој член ги содржат следните рубрики: име и презиме, датум и место на раѓање, вид на образование, работно место, звање, конечната оценка, решението по приговор.

VI. Завршна одредба

Член 20

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 11 ноември 2007 година.

Бр.13.1-23621/1
3 април 2007 година
Скопје

Министер
за внатрешни работи,
м-р **Гордана Јанкулоска**, с.р.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ
ОРГАНИЗАЦИОНА ЕДИНИЦА: _____

Година: _____
(за која се оценува)

ОБРАЗЕЦ НА ОЦЕНУВАЧКИ ЛИСТ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ РАБОТАТА НА ПОЛИЦИСКИ СЛУЖБЕНИК

I. Основни податоци

1. Име и презиме
2. Датум и место на раѓање
3. Матичен број
4. Вид на образование
5. Работно место
6. Звање
7. Работно искуство
8. Од кога е на работното место за кое се оценува

II. Други податоци

9. Обуки кои ги посетувал полицискиот службеник во претходната година

.....
.....

10. Наградите кои ги добил полицискиот службеник во претходната година

.....
.....

11. Дисциплински мерки кои му се изречени на полицискиот службеник во претходната година

.....
.....

12. Отсуства кои ги имал полицискиот службеник во претходната година

.....
.....

III. Податоци за оценката

13. Критериуми за оценување на полицискиот службеник

Критериуми за оценување	Оценка (1)-(4)	Коментари во прилог на дадената оценка
I. Резултати од работата		
познавање и примена на прописите		
осврнување на полициските работи и задачи навремено извршување на работата		
квалитетно извршување на работата		
организирање на работата		
II. Лични квалитети		
стручно знаење и способност за работа		
совесност при извршување на полициските работи и задачи		
способност за соработка и тимска работа		
комуникациски способности		
самостојност и самоницијативност при извршување на полициските работи и задачи		
однос кон граѓаните		

14. Конечна оценка (нумеричка и дескриптивна)

.....

IV. Коментари

15. Коментар на оценувачот

.....
.....

16. Коментар на оценуваниот

.....
.....

ОЦЕНУВАЧ _____

Датум на оценувањето _____

ОЦЕНУВАНИ _____

Датум на доставување на образецот _____

(М.П.)

598.

Врз основа на член 128 став 1 алинеја 10 од Законот за полиција („Службен весник на Република Македонија“ бр.114/06), министерот за внатрешни работи донесе

У П А Т С Т В О ЗА НАЧИНОТ НА ВРШЕЊЕ НА ГЕНЕРАЛЕН И СТРУЧЕН НАДЗОР ВО ПОЛИЦИЈАТА

Член 1

Со ова упатство се пропишува начинот на вршење на генерален и стручен надзор во Полицијата.

Член 2

Генерален надзор е општ надзор кој се врши од страна на Бирото за јавна безбедност врз Централните полициски служби, Регионалните центри за гранични работи и Секторите за внатрешни работи.

Генералниот надзор се врши еднаш на четири години, од работна група формирана од страна на директорот на Бирото за јавна безбедност.

Работната група од став 2 на овој член е составена од раководител и соодветен број на членови на работната група кој е потребен за спроведување на надзорот.

Раководителот на работната група од став 3 на овој член подготвува оперативен план за спроведување на надзорот, кој се одобрува од страна на директорот на Бирото за јавна безбедност.

Член 3

Стручен надзор е надзор кој се врши од страна на организационите единици на Бирото за јавна безбедност, на една организациона единица во рамки на Централните полициски служби, Регионалните центри за гранични работи и Секторите за внатрешни работи.

Стручниот надзор се врши еднаш во период од две години.

Стручниот надзор се врши од најмалку двајца полициски службеници од Бирото за јавна безбедност определени од страна на директорот на Бирото за јавна безбедност или од него овластено лице.

Член 4

Содржината на генералниот и стручниот надзор претставува прибирање на информации, податоци и известувања, кои непосредно се поврзани со извршување на работите и задачите од страна на полициските службеници.

Член 5

Со генералниот надзор се обезбедува доследно извршување на законските и другите прописи кои се во надлежност на Полицијата, подигање на нивото на професионализмот и квалитетот во работата на Полицијата, како и почитување на поставените рокови за извршување на работите и задачите во Полицијата.

Со стручниот надзор се обезбедува координаност во извршувањето на оперативните цели и задачи од страна на Полицијата, ефективност и ефикасност во работата на организационите единици на Полицијата, унифицирање на полициските постапувања според единствена методологија и согласно пропишаните стандарди и постапки за работа на Полицијата.

Член 6

Спроведувањето на генералниот или стручниот надзор, од страна на работната група за вршење на генерален надзор, односно определените полициски службеници за вршење на стручен надзор, се врши преку: проверка на конкретни настани, досиеа, извештаи, планови и програми, индивидуални поднесоци, непосреден увид во работните и оперативните евиденции, интервјуа со определен полициски службеник, како и организирање на работни состаноци по одделни области од работата на Полицијата.

Член 7

Заради изготвување на стручен извештај, кој реално ќе ја одрази конкретната состојба што е предмет на надзор, работната група за вршење на генерален надзор, односно определените полициски службеници за вршење на стручен надзор потребно е најмалку 20 %

проценти од предвиденото работно време за спроведување на утврдените видови на надзор, да го искористат за непосредно набљудување на полициската активност при непосредно извршување на полициските работи и задачи или при примената на полициските овластувања од страна на полициските службеници.

Член 8

Работната група за вршење на генерален надзор, односно определените полициски службеници за вршење на стручен надзор може да:

- бараат податоци и информации за сите видови документи и евиденции кои се водат во конкретната организациона единица во Полицијата,

- разгледуваат документи, досиеја и евиденции, како и информации и податоци кои преку својата работа ги создава организационата единица или се доставени од страна на друга организациона единица во Полицијата,

- врши интервјуа со полициските службеници,
- бидат непосредно присутни при вршењето на полициските работи или при примената на полициските овластувања,

- влегуваат во објекти и простории кои ги користи Полицијата за нивно редовно работење,

- бараат информации и податоци за техничката опременост на конкретна организациона единица во Полицијата, за распоредувањето и чувањето на материјално техничките средства и опрема,

- ја утврдува фактичката состојба, а по потреба може да побара стручна помош од други организациони единици и

- бара писмено појаснување од полициските службеници за конкретна ситуација што е предмет на надзор.

Член 9

За време на спроведувањето на генералниот или стручниот надзор конкретната организациона единица на Полицијата, врз која се врши надзорот треба да обезбеди соодветна поддршка, која ќе биде побарана од страна на работната група за вршење на генерален надзор, односно определените полициски службеници за вршење на стручен надзор, со цел да се овозможи непречено извршување на задачите предвидени за спроведување на надзорот.

Член 10

Работната група за вршење на генерален надзор, односно определените полициски службеници овластени за вршење на стручен надзор треба да:

- го извршуваат надзорот, професионално, чесно и љубезно и со незначително нарушување на редовните работи и задачи на конкретната организациона единица на Полицијата врз која се врши надзорот како и на работата на полициските службеници,

- комуницираат со полициските службеници на јасен, разбирлив и недвосмислен начин,

- известуваат објективно и

- постапуваат согласно прописите за заштита на личните податоци и прописите за класифицирани информации.

Член 11

За спроведениот генерален надзор, од страна на раководителот на работната група се поднесува писмен извештај до министерот за внатрешни работи, директорот на Бирото за јавна безбедност и надлежните организациони единици во Полицијата во рок од 10 дена по извршениот надзор.

За спроведениот стручен надзор од страна на определените полициски службеници за вршење на надзорот се поднесува писмен извештај до директорот на Бирото за јавна безбедност и надлежните организациони единици во Полицијата во рок од пет дена по извршениот надзор.

Во писмениот извештај од ставовите 1 и 2 на овој член може да бидат констатирани одредени неправилности и недостатоци во работата на Полицијата, како и да бидат предложени мерки за нивно отстранување и подобрување на квалитетот на работата.

Член 12

Повторен генерален или стручен надзор се спроведува по барање на директорот на Бирото за јавна безбедност, по истекот на крајните рокови определени за отстранување на претходно констатираните неправилности и недостатоци во работата на организационите единици на Полицијата, како и заради проверка дали истите се отстранети и дали предложените мерки од страна на работната група односно полициски службеници кои го вршеле надзорот се спроведени.

Член 13

Вонреден генерален или стручен надзор се спроведува по барање на министерот за внатрешни работи, ако се утврди дека претходно извршениот надзор е спроведен спротивно на одредбите на ова упатство и прописите за Полицијата и на утврдените методи и пропишаните стандарди и постапки за работата на Полицијата.

Вонредниот генерален или стручен надзор од став 1 на овој член го врши работна група односно полициски службеници кои не учествувале во претходно спроведениот надзор.

Член 14

Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 11.11.2007 година.

Бр.13.1-22732-2
29 март 2007 година
Скопје

Министер
за внатрешни работи,
м-р **Гордана Јанкулоска**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

599.

Врз основа на член 18 став 4 од Законот за државен пазарен инспекторат („Службен весник на РМ“ бр. 24/07), министерот за економија донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ОБРАЗЕЦОТ И
НАЧИНОТ НА ИЗДАВАЊЕ И ОДЗЕМАЊЕ НА ЛЕГИТИМАЦИЈАТА НА ПАЗАРНИОТ ИЗВРШИТЕЛ**

Член 1

Со овој правилник се пропишува формата и содржината на образецот и начинот на издавање и одземање на легитимацијата на пазарниот извршител.

Член 2

Образецот на легитимацијата на пазарниот извршител (во натамошниот текст: легитимација), е даден во прилог и е составен дел од овој правилник.

Формата на легитимацијата е правоаголна со димензии 6.5 x 9.0 см на еден лист кој е изработен од 300 грамска хартија во бела боја, а е испечатена во црно бело боја.

Предната страна на легитимацијата содржи: Република Македонија, Министерство за економија, легитимација и пазарен извршител.

Во средината има место за фотографија со димензии 2.5 x 3.0 см а под неа место за впишување податоци за името и презимето на извршителот, број датум на издавање, место за потпис на министерот за економија и место за печат.

Задната страна на легитимацијата содржи текст за овластувањата на пазарниот извршител како извод од Законот за Државен пазарен инспекторат.

Легитимацијата од став 1 на овој член е пластифицирана со 120 микронски мат пластификат.

Член 3

Легитимацијата има важност се додека лицето на кое му е издадена има службено својство на Државен пазарен извршител.

По престанокот на својството Државен пазарен извршител, лицето ја враќа легитимацијата до министерството за економија.

Член 4

Во случај на губење на легитимацијата пазарниот извршител ја огласува за неважечка.

Во случај од став 1 на овој член на пазарниот извршител му се издава нова легитимација.

Член 5

Легитимацијата се заменува со нова кога поради оштетување или дотраеност ќе стане неупотрблива или кога носителот на легитимацијата ќе ги промени личните податоци.

Член 6

Со денот на влегување во сила на овој правилник, престанува да важи Правилникот за образецот, формата, содржината и начинот на издавање и одземање на легитимацијата на Државниот пазарен извршител („Службен весник на РМ“ бр.34/03).

Член 7

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 15-2621/1
22 март 2007 година
Скопје

Министер,
Вера Рафајловска, с.р.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА		РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	
СЛУЖБЕНА ЛЕГИТИМАЦИЈА ПАЗАРЕН ИЗВРШИТЕЛ		ИЗВОД ОД ЗАКОНОТ ЗА ДРЖАВЕН ПАЗАРЕН ИНСПЕКТОРАТ (“Службен весник на РМ” бр. 24/07)	
<div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 100px; margin: 0 auto; display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> ФОТО 2.5/3.0 см. </div>		Извршителот врши спроведување на извршни решенија кои се однесуваат на непарични обврски. Овластувањето за спроведување на извршните решенија извршителот го докажува со службена легитимација. При спроведување на извршните решенија инспекторот е должен да ја покаже својата службена легитимација и да му дозволи на контролираниот субјект да ја разгледа.	
Име и презиме _____			
Број _____	Датум на издавање _____		
Министер _____			

600.

Врз основа на член 17 став 3 од Законот за државен пазарен инспекторат („Службен весник на РМ“ бр. 24/07), министерот за економија донесе

П Р А В И Л Н И К
ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ОБРАЗЕЦОТ
И НАЧИНОТ НА ИЗДАВАЊЕ И ОДЗЕМАЊЕ НА
СЛУЖБЕНАТА ЛЕГИТИМАЦИЈА НА ДРЖАВНИОТ
ПАЗАРЕН ИНСПЕКТОР

Член 1

Со овој правилник се пропишува формата и содржината на образецот и начинот на издавање и одземање на службената легитимација на Државниот пазарен инспектор.

Член 2

Образецот на легитимацијата е изработен од 300 грамска хартија, во бела боја, а се печати во црно бела боја, со димензии 6.5 h 9.0 cm на еден лист, сместен во дводелен кожен повез со кожа боја.

Образецот на легитимацијата е пластифициран со 120 микронски мат пластификат и се става во прозирен пластичен џеп во првиот дел од кожниот повез.

Предната страна на образецот го содржи следниот текст: “Република Македонија, Министерство за економија, легитимација и Државен пазарен инспектор”.

Во средината има место за фотографија со димензии 2,5 x 3,0 cm а под неа место за впишување податоци за името и презимето на инспекторот, број датум на издавање, место за потпис на министерот за економија и место за печат.

Задната страна на образецот содржи текст за овластување на Државниот пазарен инспектор како извод од Законот за Државен пазарен инспекторат.

На вториот дел од кожниот повез е сместен метален амблем изработен од месинг или сличен метал со бронзено-златна боја, релефно обработен со вдлабнување и испакнување со димензии 50/60/30 mm.

Вдлабнатите делови се додатно рустично дообработени за да се потенцира испакнувањето кое е мазно.

Амблемот во себе ги содржи символите: Стилизирано сонце, текстот “Државен пазарен инспекторат”, иницијалите “ДПИ”, иницијалите на Република Македонија “РМ” и број на печатот на Државниот пазарен инспектор.

Формата на амблемот е елипса пресечена во долниот дел.

Кожниот повез е изработен од мазна дупло штемпована и додатно укрутена кожа со кожа боја, се состои од два дела со димензии 80x100 mm.

Во првиот дел од кожниот повез од внатрешната страна има изработено пластичен џеп за образецот на легитимацијата, а на вториот дел на кожната основа е вметнат амблемот.

Кожниот повез кога е склопен е со димензии 80/100 mm, а на предната страна на кожниот повез е втиснат сувиот жиг на амблемот.

Легитимацијата на Државниот пазарен инспекторат е дадена на образец кој е составен дел на овој правилник.

Член 3

Легитимацијата има важност се додека лицето на кое му е издадена има службено својство на Државен пазарен инспектор.

По престанокот на својството Државен пазарен инспектор, лицето ја враќа легитимацијата до министерството за економија.

Член 4

Во случај на губење на легитимацијата, државниот пазарен инспектор ја огласува за неважечка.

Во случај на став 1 на овој член на државниот пазарен инспектор му се издава нова легитимација.

Член 5

Легитимацијата се заменува со нова кога поради оштетување или дотраеност ќе стане неупотреблива или кога носителот на легитимацијата ќе ги промени личните податоци.

Член 6

Со денот на влегување во сила на овој правилник, престанува да важи Правилникот за образецот, формата, содржината и начинот на издавање и одземање на легитимацијата на Државниот пазарен инспектор („Службен весник на РМ“ бр.22/03).

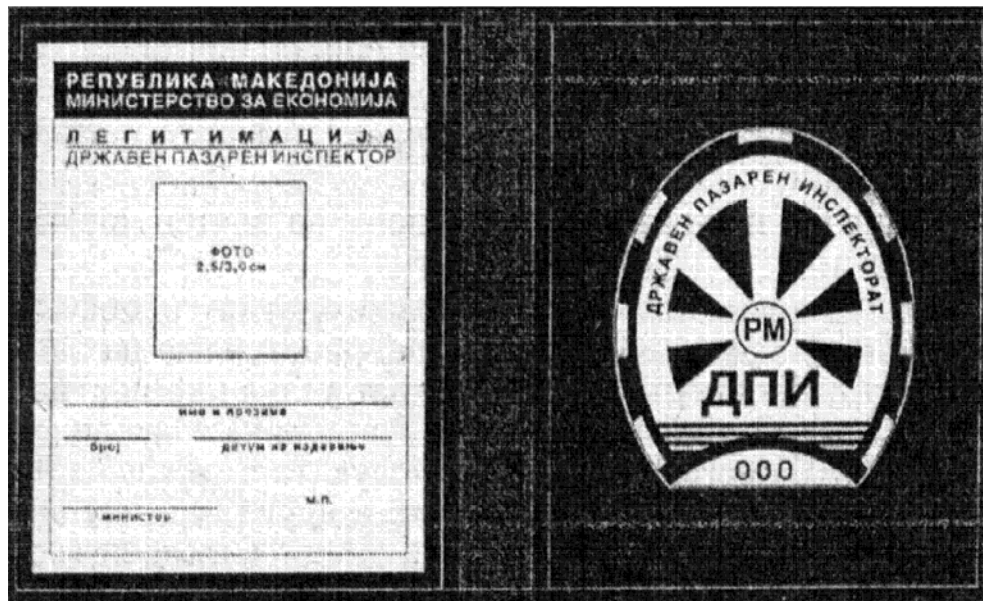
Член 7

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 15-2621/1
22 март 2007 година
Скопје

Министер,
Вера Рафајловска, с.р.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА		РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	
ЛЕГИТИМАЦИЈА ДРЖАВЕН ПАЗАРЕН ИНСПЕКТОР		ИЗВОД ОД ЗАКОНОТ ЗА ДРЖАВЕН ПАЗАРЕН ИНСПЕКТОРАТ (“Службен весник на РМ” бр. 24/07)	
<div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 100px; margin: 0 auto; display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> <p>ФОТО 2.5/3.0 cm.</p> </div>		Член 8	
Име и презиме _____		Инспекторатот врши инспекциски надзор над примената на законите, другите прописи, како и на примената на актите од страна на трговските друштва и другите правни и физички лица кои вршат дејност и граѓаните (во натамошниот текст: “контролиран субјект”) кои се однесуваат на економските активности кои се вршат на територијата на Република Македонија и тоа:	
Број _____	Датум на издавање _____	<ul style="list-style-type: none"> - надзор над пазарот на производи и услуги; - безбедност на производи на пазарот; - заштита на потрошувачите; - прометот на предмети од скапоцени метали; - техничката сообразност на производите; - контрола на употребата на мерните единици и мерилата во прометот; - туристичката дејност; - угостителската дејност; - занаетчицката дејност; - заштита на правата од индустриска сопственост на пазарот; - заштита на авторското право и другите сродни права на пазарот; - други работи определени со закон. 	
Министер _____	М.П. _____	Член 17	
Овластувањето за вршење на инспекциски надзор инспекторот го докажува со службена легитимација.		Инспекторот е должен при вршењето на инспекцискиот надзор, да ја покаже службената легитимација, а на барање на контролираниот субјект, да му дозволи да ја разгледа.	

**601.**

Врз основа член 26 став 6 од Законот за државен пазарен инспекторат („Службен весник на Република Македонија” бр. 24/07), министерот за економија донесе

**П РА В И Л Н И К
ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ЖИГОТ
НА ДРЖАВНИОТ ПАЗАРЕН ИНСПЕКТОРАТ**

Член 1

Со овој правилник се пропишува формата и содржината на жигот на Државниот пазарен инспекторат.

Член 2

Жигот на Државниот пазарен инспекторат има округла форма со димензии 2,50x2,50 см. и е изработен на метална подлога која е аплицирана на соодветно постоље за нанесување на жигот.

Член 3

Жигот од член 1 на овој правилник ја има следната содржина: Република Македонија, Министерство за економија, Државен пазарен инспекторат, во долниот дел Скопје, а во средината кратенка Д.П.И.

Жигот од член 1 на овој правилник е даден на образец кој е составен дел на овој правилник

Член 4

Со денот на влегување во сила на овој правилник, престанува да важи Правилникот за содржината и формата на жигот на Државниот пазарен инспекторат („Службен весник на РМ“ бр.34/04).

Член 5

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 15-2621/1
22 март 2007 година
Скопје

Министер,
Вера Рафајловска, с.р.

**РЕПУБЛИЧКИ СУДСКИ СОВЕТ****602.**

Судскиот совет на Република Македонија на седницата одржана на ден 30.03.2007 година, согласно член 119 став 3 од Законот за судовите ја донесе следната

**О Д Л У К А
ЗА ПРЕРАСПОРЕДУВАЊЕ НА СУДИТЕ ВО ОС-
НОВНИОТ СУД СКОПЈЕ I – СКОПЈЕ – КРИВИЧЕН
СУД**

Во Основниот Скопје I – Скопје се прераспоредуваат следните судии:

1. Кацарска Добрила - претседател
2. Алексовски Благоја
3. Андреевска Славица
4. Арнаудова Анета – судиската функција мирува
5. Бајлозова Снежана
6. Басотова Весна
7. Башевска Љубинка
8. Божиновска Василка
9. Бошевски Горан
10. Василевска Радица
11. Васовска Ангеловска Милка
12. Везенковска Станка

13. Ѓорѓиевска Љубинка
14. Грубиша Марјан
15. Димитриевски Зоран
16. Димишкова Весна
17. Доѓанџиски Милка
18. Дуковска Татјана
19. Ефтимов Бојан – судиската функција мирува
20. Ивановски Никола
21. Илиевска Бранка
22. Илиевска Груевска Дијана
23. Исеини Шасивар
24. Јанковска Славјанка
25. Јовановска Катица
26. Јовчевски Стефан
27. Јосифовска Јулијана
28. Јуруковски Вања
29. Катавеновски Ристо
30. Колишевски Марјан
31. Кочковска Розалија
32. Лазаревски Јован
33. Линин Златко
34. Маркудова Вангелина
35. Миновска Верица
36. Миткова Весна
37. Неделкова Лидија
38. Николовски Драган
39. Нича Јани
40. Панчевски Велче
41. Перик Цветанка
42. Петровска Ирина
43. Петровска Лилјана
44. Петрушева Мирјана
45. Поповска Ангелина
46. Реџепаџик Седат
47. Сајковска Гордана
48. Симоновска Милица
49. Спиреска Гордана
50. Ставрев Огнен
51. Стефановска Котевска Софка
52. Стојанова Драгица
53. Стојановски Спасе
54. Стојковска Весна
55. Тапанџиски Јане
56. Томановиќ Ѓорѓе
57. Хаџи-Ахметаџиќ Насер
58. Христова Чавдар Јулија
59. Христовска Павлина
60. Чачева Лидија
61. Џивлиџиев Владо
62. Шикалеска Христина
63. Шишкова Грета
64. Шопова Ивановска Лилјана
65. Шуплиновска Снежана
66. Шушевски Димче

Одлуката влегува во сила со денот на донесувањето и ќе се објави во “Службен весник на РМ”.

Бр. 07-562/1
30 март 2007 година
Скопје

Судски совет на
Република Македонија
Претседател,
Беќир Исени, с.р.

603.

Судскиот совет на Република Македонија на седницата одржана на ден 30.03.2007 година, согласно член 119 став 3 од Законот за судовите ја донесе следната

О Д Л У К А ЗА ПРЕРАСПОРЕДУВАЊЕ НА СУДИИТЕ ВО ОС- НОВНИОТ СУД СКОПЈЕ II – СКОПЈЕ – ГРАЃАН- СКИ СУД

Во Основниот Скопје II – Скопје се прераспоредуваат следните судии:

1. Шаини Беќир – претседател
2. Ангелова Костадинова Ирена

3. Антиќ Поликсена
4. Асани Шеху Афрдита
5. Бајрами Мујдин
6. Блажевска Јасмина
7. Богдановска Весна
8. Богдановска Снежана
9. Божиновска Зора
10. Божиновска Црцоревска Верица
11. Бошковска Анита
12. Велковска Бојана
13. Вулгараќис Стрезовска Мирјана
14. Гавриловска Мирочевиќ Лидија
15. Георгиева Шахпазова Славка
16. Георгиевска Катерина
17. Ѓорѓиевска Бајалска Магдалена
18. Данаилова Анита
19. Димитрова Дијана
20. Димитрова Елисавета
21. Димовска Антоанета
22. Драќалска Милка
23. Дуковска Елизабета
24. Зафировска Елисавета
25. Зафировска Станка
26. Зеќирија Георгиевска Снежана
27. Зиков Санде
28. Ивановска Лидија
29. Ивановска Снежана
30. Илиевска Виолета
31. Илиевска Емилија
32. Јакасановска Маринела
33. Јакова Гордана
34. Јанура Билјана
35. Јоанидис Виолета
36. Калковска Весна
37. Калчиновска Николовска Мирјана
38. Карановиќ Радмила
39. Каќарска Лилјана
40. Клетничка Јорданка
41. Клиничарска Татјана
42. Колик Љубица
43. Кочовска Соња
44. Крстевска Јелица
45. Крстевска Лидија
46. Крстевска Лилјана
47. Кузмановска Цветанка
48. Кушевска Лидија
49. Мартинова Лидија
50. Мешкова Хилда
51. Милчевска Нада
52. Младеновски Александар
53. Настов Елизабета
54. Никодиновска Јованка
55. Николовска Поповска Татјана
56. Нонковска Мирјана
57. Паковска Красимира
58. Панговска Милка
59. Панева Спировска Јованка
60. Петревска Зафировска Лилјана
61. Попевска Олга
62. Поповска Виолета
63. Поповска Загорка
64. Поповска Павлина
65. Радојков Ѓорѓи
66. Ристевска Розалинда
67. Ролевска Гордана
68. Самарџиски Влатко
69. Сибиновска Зденка
70. Симовска Верица
71. Смилкова Мирјана
72. Стамболиска Злата
73. Стефкова Ралевска Мирјана
74. Стрезовска Весна
75. Стрезовска Зорица
76. Таневска Снежана

77. Тасева Лидија
78. Тошанова Мргарита
79. Треневска Зора
80. Трповска Снежана
81. Хаџи-Христовски Слободан
82. Цунгаровска Зорица
83. Чинговска Виолета

Одлуката влегува во сила со денот на донесувањето и ќе се објави во "Службен весник на РМ".

Бр. 07-563/1
30 март 2007 година
Скопје

Судски совет на
Република Македонија
Претседател,
Бекир Исени, с.р.

УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 604.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр.70/1992) на седницата одржана на 21 март 2007 година, донесе

О Д Л У К А

1. СЕ ПОНИШТУВААТ членовите 3, 4 и 5 од Одлуката за потврдување на Одлуката за утврдување на надоместок на членовите на Советот на општина Аеродром за седници на Советот, број 07-6958/2, објавена во Службен гласник на Општина Аеродром бр.17/2006 од 21 декември 2006 година.

2. СЕ СТАВА НАДВОР ОД СИЛА Решението за запирање од извршување на поединечните акти или дејствија, донесени односно преземени врз основа на Одлуката означена во точката 1 од оваа одлука.

3. Оваа одлука се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

4. Уставниот суд на Република Македонија по повод иницијативата поднесена од Кирил Тодоровски, градоначалник на општина Аеродром со Решение У.бр. 238/2006 од 7 февруари 2007 година, поведе постапка за оценување на уставноста и законитоста на членовите од актот означен во точката 1 од оваа одлука, затоа што основано се постави прашањето за нивната согласност со одредбите од Уставот, Законот за локалната самоуправа, Законот за државните службеници и Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2006 година.

5. Судот на седницата утврди дека со оспорената одлука се утврдува надоместокот на членовите на Советот на општина Аеродром за седници на Советот, без оглед на времетраењето.

Според член 2 од Одлуката, на членовите на Советот на општина Аеродром им се утврдува надоместок во износ од 30% од просечна месечна нето плата во Република Македонија исплатена во последните три месеци.

Во членот 3 од Одлуката е предвидено дека на членовите на Советот им се исплатува надоместок за патни трошоци во износ од 800,00 денари месечно.

Во членот 4, од истата одлука, се предвидува дека на членовите на Советот им се исплаќаат дневни трошоци во износ од 800,00 денари за присуство на седница.

Според член 5 од оваа одлука, истата стапува на сила со денот на донесувањето, а ќе се применува од 01.11.2006 година и ќе се објави во „Службен гласник на Општина Аеродром“.

6. Согласно член 8 став 1 алинеја 3 и 9 од Уставот на Република Македонија, владеењето на правото и локалната самоуправа се утврдени како темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија.

Согласно член 51 од Уставот, во Република Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон. Секој е должен да ги почитува Уставот и законите.

Согласно член 52 став 1 од Уставот, законите и сите други прописи се објавуваат пред да влезат во сила. Според став 4 од истата одредба, законите и другите прописи не можат да имаат повратно дејство, освен по исклучок, во случаи кога тоа е поповолно за граѓаните.

Според член 45 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 5/2002) членовите на Советот имаат право на надоместок за присуство на седница и надоместоци на патни и дневни трошоци во рамки утврдени со закон.

Согласно членот 100 кој е поместен во Глава XV „Преодни и завршни одредби“ до донесувањето на законот од членот 45 на овој закон, членовите на советот ќе примаат надоместок за присуство на седница на советот без оглед на нејзиното времетраење, најмногу до 30% од просечната месечна нето плата во Република Македонија исплатена во последните три месеци, а надоместоците за патните и дневните трошоци ќе им се исплатуваат според прописите кои се однесуваат на државните службеници.

Според член 52 став 2 од Законот за државните службеници („Службен весник на Република Македонија“ бр.59/2000, 112/2000, 34/2001, 103/2001, 43/2002, 98/2002, 17/2003, 40/2003, 85/2003, 17/2004, 69/2004 и 81/2005) државните службеници имаат право, покрај другото и на надоместоци за патни, дневни и други трошоци за службени патувања во земјата и во странство, како и трошоци за превоз до и од работа (над 2,5 км.).

Висината на надоместоците од став 2 на овој член за секоја година се утврдуваат со Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија, со Одлуката за извршување на буџетот на општината и Буџетот на Градот Скопје.

Владата на Република Македонија поблиску ја утврдува постапката и начинот на распоредување на надоместоците.

Според член 12 став 1 од Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2006 година надоместокот за превоз до и од работно место, по претходно дадена писмена изјава се исплатува на вработените и избраните и именуваните функционери кај буџетските корисници од централната власт и единиците корисници чие место на живеење е оддалечено над 2,5 км. од работното место, но не повеќе од 900,00 денари.

Според член 15 од наведениот закон надоместокот за дневница за службено патување во Републиката без трошоци за ноќевање изнесува 800,00 денари.

Доколку патувањето траело повеќе од 12 часа се исплатува цела дневница.

За патување во траење од 8 до 12 часа се исплатува 50% од утврдениот износ во став 1 на овој член.

Доколку на вработениот му се обезбедени ноќевање и исхрана му следува 20% од утврдениот износ во став 1 на овој член.

Имајќи ги предвид одредбите од членовите 45 и 100 од Законот за локалната самоуправа, произлегува дека законодавецот за членовите на советот го утврдил правото на надоместок за присуство на седница и правото на надоместок на патни и дневни трошоци за членовите на советот.

Притоа, законодавецот правото на надоместок за присуство на седница на членовите на советот не само што го утврдил туку и го лимитирал и тој може да изнесува најмногу до 30% од просечната плата во Република Македонија исплатена во последните три месеци, а во однос на висината на патните и дневни трошоци на членовите на советот упатува на примена на прописите кои се однесуваат на државните службеници.

Во Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2006 година утврдена е висината на патните и дневните трошоци на државните службеници, како и трошоци за превоз до и од работа, под услов ако местото на живеење е оддалечено над 2,5 км. од работното место.

Оттука, имајќи ја предвид содржината на оспорените одредби од членовите 3 и 4 од Одлуката со кои Советот на единицата на локалната самоуправа ја утврдил висината на патните и дневните трошоци на членовите на Советот за присуство на седницата на Советот, без притоа да ги има во вид одредбите од Законот за локалната самоуправа, Законот за државните службеници и Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2006 година, Судот оцени дека истите не се во согласност со наведените закони.

Од друга страна, пак, имајќи ја предвид содржината на оспорениот член 5 од Одлуката според кој таа влегува во сила со денот на донесувањето (21 декември 2006 година), а се применува од 1 ноември 2006 година, односно се утврдува повратно дејство на нејзината примена, Судот утврди дека истата не е во согласност со член 52 став 4 од Уставот.

7. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точките 1 и 2 од оваа одлука.

8. Оваа одлука Судот ја донесе во состав од претседателот на Судот Махмут Јусуфи и судиите д-р Трендафил Ивановски, Лилјана Ингилизова-Ристова, Мирјана Лазарова Трајковска, Вера Маркова, Бранко Наумоски, д-р Бајрам Положани и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр. 238/2006
21 март 2007 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Македонија,
Махмут Јусуфи, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО 64.

Врз основа на член 117 став 1, а во врска со член 3 од Законот за воздухопловство („Службен весник на РМ“ бр. 14/06; 24/07), директорот на Агенцијата за цивилно воздухопловство, донесе

П РА В И Л Н И К ЗА ТЕХНИЧКИТЕ УСЛОВИ ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ НА ВОЗДУХОПЛОВ, МОТОР, ЕЛИСА И ОПРЕМА НА ВОЗДУХОПЛОВ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат техничките услови за пловидбеност на воздухоплов, мотор, елиса и опрема на воздухоплов.

Член 2

Техничките услови за пловидбеност на воздухоплов, мотор, елиса и опрема на воздухоплов се дадени во следниве меѓународни стандарди кои се сметаат за прифатени и се применуваат:

1. JAR – 22 на JAA односно CS – 22 на EASA за едрилици и моторни едрилици;

2. JAR – 23 на JAA односно CS – 23 на EASA за нормална, полуакробатска, акробатска и комутер категорија на авиони;

3. JAR – 25 на JAA односно CS – 25 на EASA за големи авиони;

4. JAR – 26 на JAA за дополнителни услови за пловидбеност за воздухоплови кои се користат за превоз;

5. JAR – 27 на JAA односно CS – 27 на EASA за мали хеликоптери;

6. JAR – 29 на JAA односно CS – 29 на EASA за големи хеликоптери;

7. JAR – 34 на JAA односно CS – 34 на EASA за емисии на воздухопловни мотори и испуштање на сирово гориво;

8. JAR – 36 на JAA односно CS – 36 на EASA за буџава од воздухоплови;

9. JAR – 39 на JAA односно CS – 39 на EASA за директиви за пловидбеност;

10. JAR – APU на JAA односно CS – APU на EASA за помошни погонски групи;

11. JAR – AWO на JAA односно CS – AWO на EASA за летање во сите временски услови;

12. JAR – E на JAA односно CS – E на EASA за мотори;

13. JAR – P на JAA односно CS – P на EASA за елиси;

14. JAR – TSO на JAA односно CS – ETSO на EASA за правила за технички стандарди;

15. JAR – VLA на JAA односно CS – VLA на EASA за многу лесни авиони;

16. JAR – VLR на JAA односно CS – VLR на EASA за многу лесни хеликоптери;

17. JAR – MMEL/MEL на JAA за листи на минимална опрема потребна за летање.

Член 3

Покрај техничките услови од член 2 на овој правилник, како дополнителни материјали кои се сметаат за прифатени и се применуваат се:

1. JAR – 1 на JAA односно CS – Definitions на EASA за утврдени дефиниции и кратенки кои се користат;

2. GAI – 20 на JAA односно AMC – 20 на EASA.

Член 4

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Директор,
Ернад Фејзулаху, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

Врз основа на член 5 од Законот за исплата на платите во Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 70/94, 62/95, 33/97, 50/01, 26/02, 46/02 и 37/05), Министерството за труд и социјална политика

О Б Ј А В У В А

Просечната месечна нето плата по работник за месец март 2007 година не може да изнесува помалку од утврдената на ниво на оддел и тоа:

Оддел	Назив на одделот	Износ
01	Земјоделство, лов и соодветни услужни активности	5.997
02	Шумарство, искористување на шуми и соодветни услужни активности	8.518
05	Улов на риба, одгледување на риби и услужни активности во рибарството	7.977
10	Вадење на камен, јаглен и лигнит, вадење на тресет	8.271
11	Вадење на сурова нафта и природен гас и услужни активности во производството на нафта и гас, освен истражувања	0
12	Вадење на руда на уран и ториум	0
13	Вадење на руди на метал	11.964

14	Вадење на други руди и камен	10.809
15	Производство на прехранбени производи и пијалаци	9.267
16	Производство на тутунски производи и ферментација на тутун	8.006
17	Производство на текстилни ткаенини	4.957
18	Производство на облека; доработка и боење на крзно	3.741
19	Штавење и доработка на кожа, производство на куфери, рачни торби, седла, сарачки производи и обувки	2.686
20	Преработка на дрво, производи од дрво и плута, освен мебел, производство на предмети од слама и плетарски материјал	5.714
21	Производство на целулоза, хартија и производи од хартија	8.011
22	Издавачка дејност, печатење и репродукција на снимени медиуми	9.502
23	Производство на кокс, деривати и нафта и нуклеарно гориво	15.114
24	Производство на хемикалии и хемиски производи	14.748
25	Производство на производи од гума и производи од пластични маси	3.083
26	Производство на производи од други неметални минерали	12.553
27	Производство на основни метали	10.959
28	Производство на метални производи во металопработувачката фаза, освен машини и уреди	5.902
29	Производство на машини и уреди, неспомнати на друго место	8.022
30	Производство на канцелариски машини и компјутери	12.608
31	Производство на електрични машини и апарати, неспомнати на друго место	6.504
32	Производство на радио, телевизиска и комуникациона опрема и апарати	4.694
33	Производство на прецизни медицински и оптички инструменти и часовници	12.904
34	Производство на моторни возила, приколки и полуприколки	5.934
35	Производство на други сообраќајни средства	9.098
36	Производство на мебел и други разновидни производи, неспомнати на друго место	4.222
37	Рециклажа	4.710
40	Снабдување со електрична енергија, гас, пара и топла вода	15.376
41	Собирање, пречистување и дистрибуција на вода	8.144
45	Градежништво	6.213
50	Продажба, одржување и поправка на моторни возила и мотоцикли, продажба на мало на моторни горива	11.372
51	Трговија на големо и посредничка трговија, освен трговија со моторни возила и мотоцикли	11.294
52	Трговија на мало, освен трговија со моторни возила и мотоцикли; поправка на предмети за лична употреба и за домаќинствата	6.047
55	Хотели и ресторани	7.504
60	Копнен сообраќај, цеговоден транспорт	7.304
61	Воден сообраќај	0

62	Воздушен сообраќај	19.613
63	Придружни и помошни активности во сообраќајот; активности на патничките агенции	13.135
64	Поштенски активности и телекомуникации	14.674
65	Финансиско посредување, освен осигурување и пензиски фондови	17.367
66	Осигурување и реосигурување, пензиски фондови, освен задолжителна социјална заштита	20.716
67	Помошни активности во финансиското посредување	27.539
70	Активности во врска со недвижен имот	11.714
71	Изнајмување на машини и опрема без ракувач и изнајмување на предмети за лична употреба и за домаќинствата	6.118
72	Компјутерски и сродни активности	12.616
73	Истражување и развој	9.140
74	Други деловни активности	8.155
75	Јавна управа и одбрана; задолжителна социјална заштита	10.529
80	Образование	8.621
85	Здравство и социјална работа	8.232
90	Отстранување на отпадни води и ѓубре, санитарни и слични активности	7.806
91	Дејност на организации врз база на зачленување	12.235
92	Рекреативни, спортски, културни и забавни активности	8.035
93	Други услужни дејности	8.413
95	Дејност на домаќинствата како работодавачи на домашен персонал	0
96	Неиздиференцирани дејности на приватните домаќинства за производство на стоки за сопствени потреби	0
97	Неиздиференцирани дејности на приватните домаќинства за извршување услуги за сопствени потреби	0
99	Екстериторијални организации и тела	0

Месечно даночно ослободување 3.064.

Министер,
Љупчо Мешков, с.р.

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА

Врз основа на член 63 од Законот за данокот на добивка – пречистен текст („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/06 година), Државниот завод за статистика го утврдува и објавува

ДВИЖЕЊЕТО НА ЦЕНИТЕ НА МАЛО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА МЕСЕЦ МАРТ 2007 ГОДИНА

Движењето на цените на мало во Република Македонија во периодот јануари-март 2007 година, во однос на просечните цени на мало во 2006 година изнесува 0,8%.

Директор,
м-р Благица Новковска, с.р.

ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РМ ВИ ГИ НУДИ СО ГОЛЕМО НАМАЛЕНИЕ ДО 40% ИЗДАНИЈАТА:

Ред. бр.	Изданија	Цена денари
1.	Закон за пензиското и инвалидското осигурување <i>Станка Трајкова и Олгица Костова</i> (со коментар и прилози), 2006	700,00
2.	Изборен законик, 2006	300,00
3.	Закон за стечај <i>Д-р Кирил Чавдар</i> (со објаснувања, судска практика и предметен регистар), 2006	600,00
4.	Збирка на прописи од областа на судството (Законите за: судовите; Судскиот совет на РМ; судскиот буџет (редакциски пречистен текст); Академија за обука на судии и јавни обвинители), 2006	400,00
5.	Закон за трговските друштва со вовед, 2004	400,00
6.	Закон за општата управна постапка (со коментар) <i>Проф. д-р С. Гелевски, 2005</i>	400,00
7.	Закон за кривична постапка и Закон за извршување на санкциите (редакциски пречистени текстови), 2004	360,00
8.	Устав на Република Македонија (со сите амандмани од I - XXX) на македонски и на англиски јазик (во една книга), голем формат, 2005	180,00
9.	Поединечни CD-ROM изданија 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 и DVD за 2006 година	600,00
10.	Комплет CD-ROM изданија 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 и DVD за 2006 година	3.400,00
11.	Регистар на прописи на РМ	3.700,00

П О Р А Ч К А Б Р. 42

Со ова неотповикливо ги порачуваме изданијата под реден број _____ во _____ примероци; р.бр. _____ во _____ примероци; р.бр. _____ во _____ примероци; р.бр. _____ во _____ примероци; р.бр. _____ во _____ примероци; р.бр. _____ во _____ примероци.

Доказот за извршена уплата на жиро с-ка 300000000188798 и порачката ги испраќаме по пошта на адреса бул. „Партизански одреди“ бр. 29, п. фах 51, 1000, Скопје, или на телефакс број + 389-2-311-22-67.

Порачател: _____ Место: _____,
ул. _____, бр. _____, тел./факс _____

Потпис на порачателот

Во _____, _____ 2007 година. (М.П.)



www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефони: +389-2-3298-860, 3290-471, 3290-449.
Телефакс: +389-2-3112-267.

Претплатата за 2007 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ЦЕТИС ПРИНТ ДООЕЛ увоз-извоз, Скопје.

ISSN 0354-1622



2007042